اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۲۳ اسفند ۱۳۹۹
• ۲۹ رجب ۱۴۴۲
• ۱۳ مارس ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۷۵۱ • پیاپی ۳۰۶۹ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

وارونه نمایی از حقایق هدف دشمن در جنگ نرم

رهبر معظم انقلاب اسلامی در خجسته عید مبعث پیامبر مکرم اسلام، اهداف این هدیه بزرگ پروردگار را «حکمرانی الهی، رشد بشر، استقرار عدالت و ایجاد حیات طیبه» خواندند و با اشاره به ضرورت منطقی برپایی نظام سیاسی برای تحقق این اهداف بسیار بزرگ افزودند: انقلاب اسلامی به ابتکار و شجاعت امام بزرگوار، خط بعثت نبی مکرم را احیا کرد و به همین علت مورد دشمنی مستمر اشرار عالم قرار گرفته است که «بصیرت و استقامت در صراط مستقیم»، این دشمنی‌ها را ناکام خواهد گذاشت. ۲

سرمقاله

سالی که گذشت و سالی که می‌آید ۹

گفت وگو

سناریوهای مختلف اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ ۱۲

یادداشت‌های امروز

سال پرواز با سقوط آزاد ۴

نرخ فروش شمش روی در بازار داخلی ۱۱

نمی‌توان ره صد ساله را یک‌شبه پیمود ۱۲

درس‌هایی عبرت‌آموز برای ۱۴۰۰ ۱۵

پرونده

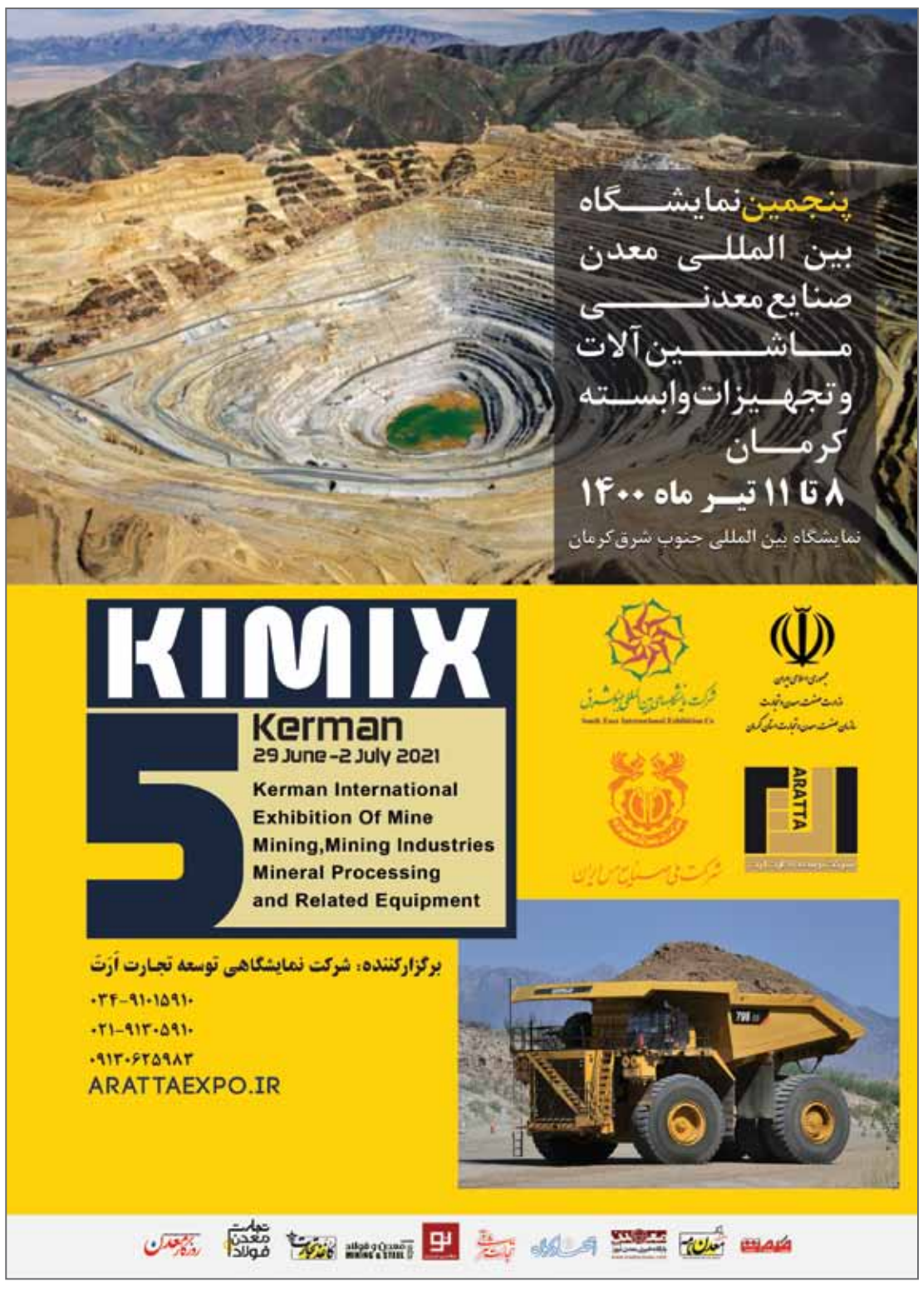
پیش‌بینی کارشناسان از اقتصاد ایران در آستانه قرن پانزدهم

ایران فردا

چشم‌انداز مثبت رشد اقتصادی و ابهام در اشتغال ۳
تکیه بر اصلاحات داخلی مهم‌تر از امید به تحولات خارجی ۴
بی‌ثباتی قوانین، مشکل ۱۴۰۰ معادن نباشد ۵
روزهای خوش آلومینیومی‌ها ادامه دارد ۶
دل به اما و اگرها بسته‌ایم ۷
یک سال دیگر با کرونای قدیمی و دولت جدید ۸
قفقنوس رویدادها از خاکستر رکود برمی‌خیزد ۹
بهبود تولید به شرطها و شروطها ۱۱
۱۴۰۰ در ۱۳۹۹ آبدیده شد ۱۳
سیاست‌گذاری پولی با نیم‌نگاهی به میز مذاکره ۱۴
نرخ دلار تکلیف بورس ۱۴۰۰ را روشن می‌کند ۱۵
رشد ۲ درصدی اقتصاد ایران در ۱۴۰۰ ۱۶

طرح: صمت

پایگاه خبری گسترش‌نیوز
نماینده استانی جذب می‌کند
در صورت تمایل به همکاری با ما در ساعات اداری با شماره ۸۲۱۹۰ داخلی ۱۰۲ و یا ۰۹۱۹۰۶۷۲۷۱۳ تماس بگیرید
گسترش
www.gostaresh.news

سر مقاله

سالی که گذشت و سالی که می‌آید

ناصر بزرگمهر / مدیر مسئول
management@smtnews.ir
به نام او که هر چه بخواهد همان می‌شود

شنبه آخر امسال، مثل بخشی از زندگی بلاتکلیف است.
شنبه آخر سال، قبل از ظهر سال ۱۳۹۹ است.
شنبه آخر سال، بعد از ظهر سال ۱۴۰۰ شروع شده است.
شنبه آخر سال، ساعت ۱۳ و ۷ دقیقه و ۲۸ ثانیه تخم‌مرغ روی سفره هفت‌سین در خیال ما چرخیده و خورشید به نقطه اعتدال بهاری در برج فلکی حمل رسیده و دعا کرده‌ایم که یا محول الحول و الاحوال، حال ما را، حال عزیزان ما را، حال بستگان ما را، حال دوستان ما را، حال بیماران ما را، حال همکاران ما را، حال همسایگان ما را، حال همشهریان ما را، حال خوانندگان ما را، حال همه یاران ما را، حال مردم ما را، حال مملکت ما را، حال آب و هوا و خاک و زندگی ما را، حال کره زمین ما را، حال زمین و زمان ما را به بهترین احوال بگردان.
شنبه آخر سال، سال قدیمی است، سال ۱۳۹۹ است.
شنبه آخر سال، سال جدید است، سال ۱۴۰۰ است.
شنبه آخرسال، نیمه‌های دو سیب است.
سال جدید در سال قدیم متولد می‌شود.
شنبه است،
اول هفته است،
اول ماه است،
اول سال است،
اول قرن است،
اول بهار است.
سال گاو است.
سالی که گذشت، سال موش بود، سال عجیبی بود.
سالی که گذشت، مثل سال‌های قحطی، مثل سال طاعون، مثل سال وبا، سال کرونا بود.
سالی که گذشت، سال امید نبود، بیشتر به سال‌های ناامیدی شبیه بود.
سالی که گذشت، در میان آسمان و زمین طی شد.
سالی که گذشت، زندگی نه سیاه بود و نه سفید، خاکستری خاکستری بود.
سالی که گذشت، تلاشی برای زنده بودن بود و در هیچ کجای آن، تدبیر راهی نداشت.
سالی که گذشت، هرچه بود، گذشت.
سالی که گذشت را باید کنار گذاشت و از ذهن شست.
پرونده سالی که گذشت را باید بست، خوبی‌ها و بدی‌هایش را تجربه آینده کرد و از روی آن گذشت، کامیون حمل زباله را باید از ذهن دور کرد و به روزهای بهتر، به افق دورتر، به آینده روشن‌تر دل بست.
تا چند روز دیگر، هفته آینده وارد قرن جدید خواهیم شد، قرن پانزدهم هجری خورشیدی آغاز می‌شود.
شاید هم شما این یادداشت را در روزهای سال جدید بخوانید، و نوروز بر شما فرخنده گذشته باشد و از برکت آفتاب ۱۴۰۰ روشنایی بسیار بر شما تابیده باشد.
باید باور کنیم که با همه سیاهی‌های ذهن، سیاهی‌های دل، سیاهی‌های جیب، سیاهی‌های روزگار سیاست و مدیریت و اقتصاد، هر صبح نشانه رفتن شب سیاه ظلمانی است، خورشید طلوع می‌کند تا بگوید تاریکی ماندنی نیست، گردش افلاک و نظم خداوندی در همین رفتن‌ها و آمدن‌ها تعریف می‌شود.
من هیچ اعتقادی به این نمادهای ساخته‌شده ذهن‌ها در موش و گاو و پلنگ و نهنگ و اژدها و مار و اسب و گوسفند و خوک و میمون و مرغ و خروس و سگ و گربه ندارم. اما وقتی دیگری باور دارد، به ذهن او احترام می‌گذارم، بنا بر اعتقادات دیرینه مشرق زمینیان، بر هر سال علامت حیوانی حاکم است که سال از رفتارهای آن تاثیر می‌پذیرد.
سالی که گذشت، ظاهرا سال آقاموشه بود که حیوانی متجاوز، مهاجم و بی‌قرار است که حریم و حرمت نمی‌شناسد. موش نماد همان ضرب‌المثل قدیمی است که باید مواظب فضولی‌های بیجای آقاموشه می‌بودیم، در باورها آمده که سال موش سال پول‌های ناامن است. موش کوچولو به سیاست و تجارت علاقه‌مند است، اما موجودی احساساتی و دلال صفت است و نماد بی‌برکتی است، سال موش، سال وام و قرض گرفتن‌ها بود.
سالی که می‌آید، ظاهرا سال گاو است و گاو نماد خودداری، متانت، کم‌رویی و انضباط است. می‌گویند گاو برخلاف باور عمومی، حیوان هوشیاری است که این هوش را پشت چهره ساده‌اش مخفی می‌کند، او به راحتی می‌تواند اعتماد قلبی دیگران را به خود جلب کند.
می‌نویسند که گاو موجودی اندیشمند است، تنهایی را دوست دارد، هدفش را با پشتکار تعقیب می‌کند، اگر خشمش برانگیخته شود، افراطی و متعصب است و بهتر است زیاد سر به سرش نگذارید، خودش را در میدان‌های گاوبازی نشان داده است، یک‌دنده و لجوج و نافرمان است، اما با مهربانی می‌توان شیرش را هم دوشید، اما اگر کسی پایش را در کفش او بکند، آن روی گاوی‌اش بالا می‌آید و دیگر کسی جلودارش نیست.
گاوها از متجدد شدن و نوگرایی دوری می‌کنند و خودکامه و زورگو هستند. گاو از تجارت دوری می‌کند و برای کشاورزی خلق شده است. گاو کله‌شق است اما اهل کار و سختی هم است و در مشاغلی که ارتباطات زیادی لازم دارد، به‌دلیل خوی تنهایی، ممکن است مشکل به‌وجود آورد.
اما در سال گاو مردم باید به اعتقاد طالع‌بینی چینی‌ها، بیشتر به فکر سلامتی خود باشند و به کودکان و بستگان خود نیز توجه بیشتری نشان دهند.
اگر همه آنچه گفته‌اند یک باور غلط باشد، اما در این اوضاع و احوال کرونایی، حتما باید بیشتر مواظب ویروس بدذات چینی کرونا باشیم تا سلامتی مردم و خودمان حفظ شود.
به هرحال اگر از روی تفنن و طنز هم به این نمادها بنگریم، چیزی از باورهای جمعی مردم کم نخواهد شد.
من فقط می‌توانم آرزو کنم که در سال موش و گاو و ببر و اژدها و هر حیوان دیگری، جهان رنگ صلح را به خود ببیند و ملت و مملکت ما، در آرامش روزگار بگذرانند و تنگناها برطرف شود و روزهای بهتر و لحظات شادتر برای یکایک مردم ما فراهم آید.

آمین

رهبر انقلاب اسلامی در سخنرانی تلویزیونی به‌مناسبت عید سعید مبعث عنوان کردند

وارونه نمایی از حقایق، هدف دشمن در جنگ نرم

رهبر معظم انقلاب اسلامی در خجسته عید مبعث پیامبر مکرم اسلام، اهداف این هدیه بزرگ پروردگار را «حکمرانی الهی، رشد بشر، استقرار عدالت و ایجاد حیات طیبه» خواندند و با اشاره به ضرورت منطقی برپایی نظام سیاسی برای تحقق این اهداف بسیار بزرگ افزودند: انقلاب اسلامی به ابتکار و شجاعت امام بزرگوار، خط بعثت نبی مکرم را احیا کرد و به همین علت مورد دشمنی مستمر اشرار عالم قرار گرفته است که «بصیرت و استقامت در صراط مستقیم»، این دشمنی‌ها را ناکام خواهد گذاشت.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تبریک عید نورانی مبعث گفتند: در بعثت همه پیامبران، اهداف الهی بزرگی وجود داشته که در رأس آنها توحید و سپس تزکیه و تعلیم انسان‌ها، استقرار عدالت و ایجاد حیات طیبه به معنای رشد و شکوفایی عقل و علم، آرامش روحی، آسایش مادی، امنیت محیط زندگی، رفاه و شادکامی و بالاتر از همه تکامل معنوی بشر است.

رهبر انقلاب با تأکید بر اینکه اهداف بعثت تنها با بیان محقق نمی‌شود، افزودند: پیامبران برای این امر بسیار مهم باید مناسبات اجتماعی ایجاد می‌کردند که به طبع این امر نیز قدرت و نظام سیاسی می‌خواهد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با استناد به آیات متعدد قرآن، هدف پیامبران از ایجاد نظام سیاسی را حکمرانی منبعث از کتاب خدا و احکام الهی برشمردند و گفتند: استقرار آیین حکمرانی نیازمند راهبری، مدیریت و فرماندهی است که این مسئولیت بسیار سنگین بر دوش پیامبر قرار دارد.

ایشان افزودند: در نگاه توحیدی، دین برنامه جامع زندگی انسان در همه ابعاد فردی، اجتماعی و سیاسی است و به همین دلیل به فرموده قرآن مجید، اشرار عالم، مفسدان، مستکبران، استعمارگران و غارتگران در همه ادوار تاریخ در مقابل آیین عدالت‌بخش و ضدظلم الهی ایستاده‌اند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به خصومت ظالمان جهان با جمهوری اسلامی ایران خاطرنشان کردند: امروز هم نظام اسلامی که در تبلیغات جبهه مستکبران، اسلام سیاسی نامیده می‌شود آماج همه‌گونه حمله و توطئه است چرا که توانسته برای تحقق حکمرانی الهی، حکومت تشکیل و به ملت بزرگ عزیز ایران هویت دینی و اسلامی دهد.

ایشان، با تأکید بر اینکه نباید تعریف جامع قرآن از دین را به اعمال عبادی و فردی تقلیل داد، افزودند: بعثت پیامبر، امواج برانگیختگی و تحرک و تلاش را در جامعه صدر اسلام به همراه آورد و به فرموده امیرمؤمنان، پیامبر خاتم برای هر درد و بیماری افراد و جامعه، دارو و مرهم داشت و در این مسیر، هرگاه لازم بود حدود و مجازات اسلامی را نیز اعمال می‌کرد.

حضرت آیت الله خامنه‌ای در ادامه سخنانشان، انقلاب اسلامی را احیاگر مضمون بعثت در دوره معاصر توصیف کردند و گفتند: امام بزرگوار با ابتکار، شجاعت، اندیشه بلند و فداکاری توانست خط مستمر بعثت نبوی را پر رنگ کند و جامعیت و ابعاد سیاسی و اجتماعی اسلام را نشان دهد.

ایشان با تأکید بر اینکه انقلاب اسلامی به پیروی از بعثت نبوی، درمقابل ظلم، استبداد و استکبار، و همراه مظلومان بوده، افزودند: با تشکیل نظام اسلامی همان حوادث و شرایطی که برای پیامبران روی داد، اتفاق افتاد و اشرار و مستکبرین عالَم در مقابل ملت ایران صف کشیدند.

رهبر انقلاب اسلامی به تحریف و دروغگویی جبهه استکبار نیز اشاره کردند و گفتند: آنها به دروغ در تبلیغات خود می‌گفتند جمهوری اسلامی با تمام دنیا سرِ ناسازگاری و ستیزه دارد درحالی‌که نظام اسلامی بر اساسِ تأکیدات قرآن، فقط در مقابل کسانی قرار دارد که با ملت ایران دشمنی می‌کنند و با بقیه ملت‌ها و کشورها از هر آیین و نژادی روابط دوستانه دارد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به استمرار دشمنی‌ها با نظام اسلامی، تأکید کردند: برای مواجهه با دشمنِ فعال به دو عنصر مهم «بصیرت» و «صبر و استقامت» نیاز است.

ایشان افزودند: بصیرت به معنای آن است که انسان در شناخت راه درست دچار اشتباه نشود و صبر هم یعنی استقامت و پافشاری در پیمودن صراط مستقیم که اگر این دو عنصر وجود داشته باشد، دشمن نمی‌تواند به اهداف خود برسد.

ایشان لازمه حفظ این دو خصوصیت مهم را، وجود «جریان تواصی» در جامعه برشمردند و گفتند: اگر زنجیره توصیه به صبر و حق در میان مردم برقرار باشد، احساس نا امیدی، تنهایی و ضعفِ اراده در جامعه به‌وجود نمی‌آید و جرأت اقدام نیز از بین نخواهد رفت.

رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه یکی از اهداف اصلی دشمن در جنگ نرم، از بین بردن زنجیره تواصی است، خاطر نشان کردند: قطع جریان تواصی بسیار خطرناک است و جوانان به‌عنوان افسران جنگ نرم نباید بگذارند چنین اتفاقی بیفتد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای گفتند: در این جنگ نرم، جوانان باید با استفاده از فرصت فضای مجازی، در جامعه امیدآفرینی و توصیه به ایستادگی و بصیرت کنند.

رهبر انقلاب اسلامی وارونه‌نمایی حقایق را یکی دیگر از شگردهای دشمن در جنگ نرم برشمردند و با اشاره به نمونه‌هایی از دروغ‌گویی‌های آشکار افزودند: مردم مظلوم یمن شش سال است که با چراغ سبز دولت امریکا زیر بمباران و محاصره اقتصادی و غذایی و دارویی دولت سنگدل و ظالم سعودی هستند و صدای اعتراض هیچ‌یک از مجامع بین‌المللی و دولت‌های مدعی غربی بلند نشده اما حالا که مردم پر استعداد یمن، با ساخت یا تهیه برخی وسایل دفاعی به حملات دشمن پاسخ می‌دهند، صدای اعتراض و ملامت، حتی از طرف سازمان ملل بلند شده که این اقدام سازمان ملل زشت تر از اقدامات امریکا است.

«در اختیار داشتن بزرگ‌ترین زرادخانه اتمی و کشتار ۲۲۰ هزار نفر بوسیله بمب اتم و در عین حال ادعای مخالفت با سلاح کشتار جمعی»، «حمایت از دولت سعودی که مخالف خود را با ارّه تکه‌تکه می‌کند و در عین حال ادعای طرفداری از حقوق بشر»، و «ایجاد و حمایت از گروههای تروریستی همچون داعش و قرار دادن پول و امکانات رسانه‌ای مدرن و فراهم کردن زمینه فروش نفت سوریه بوسیله آنها و در عین حال ادعای مبارزه با تروریسم» مصادیق دیگری از وارونه‌نمایی‌های دولت امریکا بود که رهبر انقلاب به آنها اشاره کردند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به بغض و کینه امریکایی‌ها از حضور منطقه‌ای ایران، گفتند: جمهوری اسلامی در هر جا از منطقه، چه سوریه و چه عراق وارد شده، برای دفاع از دولت قانونی آن کشور و به درخواست و رضایت آن دولت و به صورت مستشاری بوده است، در حالی‌که امریکایی‌ها ظالمانه وارد عراق و سوریه شده و پایگاه نظامی درست کرده‌اند.

رهبر انقلاب اسلامی تأکید کردند: البته امریکا باید عراق را تخلیه کند چرا که این قضیه خواست و قانون عراقی‌ها است و سوریه را نیز باید هر چه زودتر تخلیه کنند.

ایشان وظیفه همگان در قبال امانت گرانبهای انقلاب را تواصی به حق و صبر، شناخت دشمن و ایستادگی و تسلیم نشدن در مقابل آن و اعتماد نکردن به آن دانستند و در پایان با اشاره به بیش از یک سال تلاش و مجاهدت مجموعه‌های درمانی در مقابله با بلای همه گیر کرونا، گفتند: لازم است هم بنده و هم آحاد مردم، سپاس قلبی خود را از این عزیزان ابراز و برای آنها دعا کنیم.

پرونده

پیش‌بینی کارشناسان از اقتصاد ایران در آستانه قرن پانزدهم

ایران فردا

یک سال دیگر هم گذشت و با پایان سال ۱۳۹۹، روزشمار ورود به قرن پانزدهم آغاز شده است. سالی که گذشت سالی پرهیاهوتر و به‌نوعی دشوارتر از سال‌های گذشته بود.

از داستان تحریم گرفته تا کرونا، همه دست به‌دست هم دادند تا معیشت را برای مردم سخت‌تر و کشورداری را برای دولتمردان دشوارتر کنند.

به هر شکل و ترتیبی امسال هم گذشت و حالا در آستانه سال ۱۴۰۰، همه نیازمند خبرهای بهتر برای ساخت روزگار آرام‌تر هستند.

متاسفانه رکود عضو جدایی‌ناپذیر چند سال گذشته اقتصاد ایران بوده و برخی کارشناسان معتقدند باتوجه به کاهش بودجه‌های عمرانی در چند سال اخیر می‌توان پیش‌بینی کرد سال آینده پدیده بلاتکلیفی و تشدید رکود در اقتصاد ایران بالا بگیرد.

هرچند برخی گزارش‌های جهانی مانند گزارشی که واحد اطلاعات اکونومیست منتشر کرده نظر دیگری درباره اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ دارند. اکونومیست با پیش‌بینی نرخ تورم ۳۲ درصدی ایران در سال آینده معتقد است با کاهش تحریم امریکا بر صادرات نفت ایران در پی ازسرگیری مذاکرات هسته‌ای، احتمالا رشد اقتصادی ایران در سال ۱۴۰۱ (۲۰۲۳-۲۲) به رقم قابل‌توجهی خواهد رسید.

از مباحث اقتصادی که بگذریم بسیاری بر این نکته تاکید دارند که انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ مهم‌ترین اتفاق سال آینده خواهد بود؛ اتفاقی که صحنه بروز و نمایان شدن نتایج یک دهه تحولات در کشور خواهد بود و چه‌بسا فرصتی باشد برای آغاز تحولات جدید.

حتی برخی کارشناسان پا را فراتر گذاشته و می‌گویند اکنون بهترین زمان برای گفت‌وگو و تعامل با امریکاست، چراکه نوعی توازن میان هر دو طرف برقرار است.

آنچه در پرونده این شماره صادرات به‌عنوان آخرین پرونده شنبه‌های سال ۱۳۹۹ می‌خوانید، نظر کارشناسان در حوزه‌های مختلف اقتصادی در زمینه اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ است. برخی پیش‌بینی روزهای بهتر را داشته و برخی همچنان بر طبل ناامیدی و وجود نابسامانی کوبیده‌اند.

اما آنچه مسلم است با تدبیر درست می‌توان راه هموارتری برای اقتصاد ایران ساخت تا امید دوباره در بهار این مرز و بوم جوانه زند.

تصویر جامعه سیاست‌زده ایران از نگاه آمار

مرکز آمار ایران چندی پیش آماری را منتشر کرد که نمایانگر تصویری از زندگی و مختصات جامعه ایرانیان چند ماه قبل از ورود به قرن جدید خورشیدی بود. این گزارش نشان می‌دهد هرچند دسترسی شهروندان به برخی خدمات به‌نحو مطلوبی افزایش یافته، اما کیفیت زندگی همچنان با مشکلات و چالش‌های جدی مواجه است.

به گزارش اقتصادآنلاین آنچه در گزارش رسمی این مرکز منتشر و نمایان شده، تصویری از واقعیت رشد پایین اقتصادی، نامطلوب بودن شاخص توزیع درآمد، نرخ تورم بالا و البته خطای سیاست‌گذاری برای ورود جامعه ایران به قرن جدید است. شاید انتشار این گزارش زنگ هشدار برای اندیشیدن درباره آینده جامعه سیاست‌زده ایران باشد.

▣ افزایش جمعیت و کاهش فرزندآوری

برمبنای این گزارش رسمی، جمعیت ایران براساس سرشماری سال ۹۵ بالغ بر ۷۸ میلیون و ۹۴۰ هزار نفر بوده که در پایان سال ۹۸ به ۸۳ میلیون و ۷۵ هزار نفر رسیده، اما نکته مهم اینجاست که میل ایرانیان به فرزندآوری به‌شدت هم در روستاها و هم شهرها کاهش یافته است.

مرکز آمار می‌گوید تعداد تولدهای ثبت شده در سال ۹۵ بیش از یک میلیون و ۵۲۸ هزار نفر بوده که در سال ۹۸ به یک میلیون و ۱۹۶ هزار نفر یعنی ۳۳۲ هزار نفر کمتر رسیده است. نتیجه اینکه الگوی کاهشی شدن فرزندآوری در هر دو مناطق شهری و روستایی تکرار شده و تعداد متولدین در بهار امسال هم ۱۹ هزار و ۵۰۰ نفر بوده که در تابستان گذشته به ۳۰۰ هزار نفر رسیده بود.

▣ افزایش طول عمر و رد پای کرونا

آمارهای رسمی از افزایش طول عمر ایرانیان به‌ویژه زنان حکایت دارد؛ به‌گونه‌ای که میانگین سنی فوت‌شدگان از ۶۳.۳ سال در سال ۹۵ به ۶۶.۳ در تابستان ۹۹ رسیده؛ یعنی افزایش ۳ ساله طول عمر ایرانیان با این توضیح مهم که در سال ۹۵ میانگین سن مردان فوت شده ۶۱.۹ و زنان ۶۵.۲ سال بوده که در تابستان امسال به‌ترتیب به ۶۴.۷ و ۶۸.۳ سال رسیده است. براساس داده‌های ثبت احوال کشور در تابستان امسال بالغ بر ۱۳۰ هزار و ۸۷۹ ایرانی شامل ۷۳ هزار و ۹۷۰ مرد و ۵۶ هزار و ۹۰۹ زن جان خود را از دست داده‌اند که نسبت به تابستان سال گذشته تعداد مرگ‌ومیرها ۳۸ درصد رشد کرده است. علت اصلی این جهش مرگ در کشور، شیوع بیماری کرونا اعلام شده است.

▣ بازار کار در آستانه تحول قرن جدید

مرکز آمار می‌گوید: جمعیت فعال ۱۵ساله و بیشتر ایران در ۳ سال ۹۵ تا ۹۸ روندی صعودی داشته و در تابستان امسال به ۲۶ میلیون نفر رسیده که نسبت به فصل بهار ۵۵۱ هزار نفر بر تعداد جمعیت فعال افزوده شده اما نسبت به تابستان سال گذشته ۱.۶ میلیون نفر کاسته شده است. همچنین جمعیت شاغل کشور در سال ۱۳۹۵ برابر ۲۲ میلیون و ۵۲۵ هزار نفر و در سال ۱۳۹۸ برابر ۲۴ میلیون و ۲۷۴ هزار نفر برآورد شده که نشان می‌دهد یک میلیون و ۷۵۰ هزار نفر به جمعیت دارای شغل ایران در این مدت افزوده شده و در تابستان امسال هم نسبت به بهار گذشته ۵۷۹ هزار نفر دیگر شاغل شده‌اند. با این حال نسبت به تابستان سال گذشته از جمعیت شاغل ایران بیش از ۱.۲ میلیون نفر کاسته شده که نشانه‌ای از آثار نمایان کرونا بر بازار کار ایران است. برآورد مرکز آمار ایران این است که نسبت اشتغال در ایران از ۳۷.۸ درصد در سال ۹۵ به ۳۹.۴ درصد در سال ۹۸ بهبود پیدا کرده و در تابستان امسال دوباره به ۳۷.۸ درصد بازگشته است.

این گزارش می‌افزاید: نرخ بیکاری جمعیت ۳۵-۱۸ ساله در تابستان ۱۳۹۹، به حدود ۱۷ درصد رسیده که نسبت به فصل بهار امسال ۲ درصد افزایش و نسبت به فصل تابستان سال گذشته یک درصد کاهش پیدا کرده است.

▣ مرگ‌های ناخواسته ایرانیان

ایران کشور مرگ‌ومیرهای غیرطبیعی است؛ به‌نحوی که در تابستان امسال ۱۰ هزار و ۸۹۶ نفر ایرانی به‌صورت غیرطبیعی جان خود را از دست داده‌اند. ۴۴۰۹ نفر به‌دلیل حوادث رانندگی، ۲۴۲ نفر با سلاح سرد، ۵۴۶ نفر به‌دلیل غرق‌شدگی، ۴۲۹ نفر به‌دلیل سوختگی، ۲۶۶ نفر با برق‌گرفتگی، ۵۸۰ نفر سقوط از بلندی، ۲۳ نفر به‌دلیل حوادث ریلی، ۳۰۱ نفر به‌دلیل خوردن سم، ۱۸۴ نفر با مسمومیت دارویی، ۷۲ نفر گازگرفتگی، ۲۵۵ نفر به‌دلیل مصرف مواد مخدر، ۶۴ مورد ناشی از مواد محرک، ۵۴۶ مورد ناشی از داروی مخدر، ۳۲۷ مورد ناشی از مصرف چندگانه و ۲۶۵۲ مورد ناشی از سایر موارد؛ البته ۵۳۱ نفر هم به‌دلیل حوادث کار جان خودشان را از دست داده‌اند.

▣ تغییر ذائقه فرهنگی

طبق آمارهای رسمی در آستانه تغییر قرن، ذائقه فرهنگی ایرانیان هم تغییر جدی داشته و در حالی که از سال ۹۵ به این سو تعداد سالن‌های سینما از ۴۱۵ به ۶۳۵ سالن افزایش داشته و ظرفیت سالن‌های سینما از ۱۲۹ هزار صندلی به ۱۶۱ هزار صندلی رسیده، تعداد تماشاگران فیلم در سینما از ۲.۵ میلیون نفر به ۲.۶ میلیون نفر رسیده و تعداد فیلم‌های تولیدی سینمای ایران از ۸۱ فیلم در سال ۹۵ به ۸۸ فیلم در سال ۹۸ تغییر کرده و از این تعداد فیلم فقط ۷۴ فیلم در سینماهای کشور در سال گذشته اکران شده است. آمارهای رسمی می‌گوید حتی فیلم‌های عرضه‌شده در شبکه نمایش خانگی هم افت کرده و از ۶۱۱ فیلم به ۲۳۹ فیلم در بازه زمانی ۳ساله رسیده اما به‌جای آن تعداد کنسرت‌های موسیقی و اجرای صحنه‌ای موزیک در ایران از ۵.۳ هزار بار در سال ۹۵ به ۷.۱ هزار بار در سال ۹۸ جهش کرده است. روایت دیگر از تغییر زندگی ایرانیان در عرصه فرهنگ به افزایش تعداد کتاب‌ها و رسانه‌های چاپی مربوط می‌شود؛ البته این به‌معنای کتاب خواندن بیشتر و افزایش اعتماد مردم به رسانه‌های چاپی نیست و چه بسا اگر رانت ریالی در قالب یارانه‌های فرهنگی و سفارش‌های دولتی و عمومی از آمارهای رسمی کاسته شود، بتوان به واقعیت روشن‌تری دست پیدا کرد. از جمله اینکه تعداد کتابخانه‌های عمومی در ایران از ۳.۳ هزار کتابخانه در سال ۹۵ به ۳.۵ هزار کتابخانه در سال ۹۸ رسیده و در مقابل تعداد کتابخانه‌های مساجد از ۶.۴ هزار به ۸.۲ هزار واحد افزایش یافته و تعداد اعضای کتابخانه‌ها هم از ۲.۳ میلیون نفر به ۲.۵ میلیون نفر رسیده است.

▣ و اما دخل‌وخرج ایرانیان...

میانگین درآمد سالانه یک خانوار شهری از ۲۷۸ میلیون ریال در سال ۹۴ به ۵۴۱ میلیون ریال در سال ۹۸ افزایش داشته اما در همین مدت هزینه خالص یک خانوار شهری از ۲۶۲ میلیون ریال به ۴۷۴ میلیون ریال جهش داشته و متوسط درآمد سالانه یک خانوار روستایی از ۱۶۱ میلیون ریال در سال ۹۴ به ۲۹۷ میلیون ریال در سال ۹۸ جهش کرد. در مقابل، هزینه‌های خالص سالانه یک خانوار ایرانی به‌صورت میانگین از ۱۴۷ میلیون ریال در سال ۹۴ به ۲۶۱ میلیون ریال در سال ۹۸ قد کشیده است.

گسترش صنعت
صمت
شنبه
۲۳ اسفند ۱۳۹۹
۲۹ رجب ۱۴۴۲
۱۳ مارس ۲۰۲۱
شماره ۱۷۵۱
پیاپی ۳۰۶۹
www.sanatnewspaper.com

تکیه بر اصلاحات داخلی مهم‌تر از امید به تحولات خارجی است

۱۴۰۰ در ۱۳۹۹ آبدیده شد

سیاست‌گذاری پولی با نیم‌نگاهی به میز مذاکره

تحلیل صمت از سناریوهای احتمالی اقتصاد سال آینده ایران

چشم‌انداز مثبت رشد اقتصادی و ابهام در اشتغال

امیرعباس آذرموند: اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ می‌تواند یکی از نقاط عطف خود را از سر بگذراند. درست مانند سال ۹۵ اما آنچه مشخص است این است که در هر حالت چه همه تحریم‌ها لغو شوند و رشدی دو رقمی در کشور تجربه شود و چه رکود ناشی از سیاست انتظاری فعالان اقتصاد ادامه پیدا کند، مشکل عدالت اجتماعی و اشتغالزایی در کشور حل نخواهد شد. تجربه نشان داد رشد دو رقمی سال ۹۵ که همزمان با توافق برجام بود به دلیل اینکه بیشتر در بخش نفت حاصل شده بود نتوانست بر اشتغال و بهبود ضریب جینی کشور تاثیر چندانی بگذارد. با این حال افزایش درآمدهای دولت از محل فروش نفت توانست ابزاری به دولت بدهد که با آن بازار ارز را مدیریت کند. اقتصاد ایران در حالی وارد سال ۱۴۰۰ خواهد شد که همه بحث‌ها حول تحولات محتمل اقتصادی در سال آینده به مسئله چگونگی رفع مشکل تحریم‌ها و واکسیناسیون عمومی کرونا گره خورده است. در زمینه ویروس کرونا انتظار می‌رود حاکمیت با سرعت هرچه بیشتر بتواند به بخش بزرگی از جمعیت کشور واکسن برساند. در این باره مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی پیش‌بینی کرده تا پایان بهار امسال مسئله تولید واکسن داخلی به نتیجه خواهد رسید و از همان زمان واکسیناسیون عمومی در کشور هم آغاز خواهد شد. به این ترتیب ماجرای کرونا پیچیدگی‌ها و دشواری‌های به مراتب کمتری از مسئله تحریم‌ها دارد و حتی اگر تولید داخلی واکسن هم ممکن نشود در هر حال دولت و حاکمیت موظف هستند به هر نحو جامعه را نسبت به این ویروس ایمن کنند.

درباره تحریم‌ها اما مسائل متنوع سیاسی، اقتصادی و دیپلماتیک هم در ماجرا تنیده شده است. ماجرای رفع تحریم‌ها نیاز به زمان گذاشتن دوباره حداقل کشورهای ۵+۱ دارد تا بتوان دوباره میان این کشورهای متفاوت توافق ایجاد یا طرف‌ها را قانع کرد تا مسیر بازگشت به برجام را بپیمایند. در تحلیل این شماره صمت به سناریوهای احتمالی سال آینده اقتصاد ایران پرداخته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

خانوارهای ایرانی از ابتدای دهه ۹۰ به بعد به طور مرتب با کاهش در میزان کالری دریافتی مواجه بوده‌اند و بیشترین کاهش نیز در سال ۹۷ با ۴ تا ۵ درصد رخ داده است

دو سناریو کلی برای آینده اقتصاد ایران

با این همه برای آینده اقتصاد ایران در سال آینده می‌توان دو سناریو کلی را فرض گرفت؛ یک سناریو این است که طرف‌ها در نهایت به توافق تن دهند و تحریم‌ها برطرف شود و سناریوی دیگر هم این است که وضعیت فعلی ادامه پیدا کند. استمرار وضعیت فعلی البته به معنای تداوم رشد منفی نخواهد بود. درباره شرایط کلی اقتصاد ایران در سال آینده می‌توان تصریح کرد حتی با ادامه تحریم‌ها هم به دلیل روندهای مثبت شکل گرفته در سال جاری، حداقل در بخش‌های تعیین‌کننده‌ای چون صنعت، نفت و ساختمان وضعیت اقتصادی رشد مثبت را تجربه کرد؛ به‌ویژه اینکه با چشم‌انداز مثبتی هم که نسبت به واکسیناسیون شکل خواهد گرفت، می‌توان تصور کرد اثر شوک کرونا بر کسب‌وکارها به طور کلی بر بخش خدمات در سال آینده تخلیه شود یا حداقل به اندازه امسال نباشد. با این همه رشد صادرات نفت و رشد مقداری تولیدات صنایع بزرگ ناشی از ظرفیت‌های خالی موجود در این صنایع، رشد اقتصادی را می‌تواند به میزان قابل‌توجهی افزایش دهد اما به دلیل عدم تاثیرگذاری جدی بر اشتغال، وضعیت معیشتی خانوارها به احتمال زیاد تغییر چندانی نخواهد کرد. در صورتی که محیط اقتصاد کلان در شرایط بلاتکلیفی و نااطمینانی و انتظار نسبت به تغییرات محیط بین‌المللی قرار گیرد این موضوع می‌تواند روندهای مثبت فوق را تخریب کرده و حتی رشد اقتصادی را در دامنه منفی قرار دهد. درواقع در چنین حالتی با به تعویق انداخته شدن تقاضای کالاهای بادوام خانوارها و سرمایه‌گذاری بنگاه‌ها، اقتصاد به احتمال زیاد با مشکل کمبود تقاضای موثر روبه‌رو خواهد شد. با توجه به رشدهای منفی سرمایه‌گذاری در سال‌های اخیر و حتی برآورد رشد منفی موجودی سرمایه در سال ۹۸ مهم‌ترین اولویت اقتصاد ایران در سال آینده افزایش پیش‌بینی‌پذیری و ثبات اقتصادی است.

وضعیت اشتغال ناامیدکننده است

مهم‌ترین عامل اثرگذار بر وضعیت بازار کار در سال جاری شیوع ویروس کرونا بوده و درنتیجه این موضوع، اشتغال کشور کاهش قابل‌توجهی یافته است. هرچند حتی بدون شیوع ویروس کرونا نیز با روندهای شکل‌گرفته در سال‌های گذشته به نظر می‌رسید روند اشتغالزایی اقتصادی به‌زودی متوقف خواهد شد. با این حال بحران کرونا سبب شد روند اشتغالزایی اقتصاد ایران ناگهان قطع شود و به نوعی دوره سال‌های ۹۳ تا ۹۸ به پایان رسید. با این حال با گذر از شوک اولیه بیماری میزان کاهش اشتغال دچار تغییر خواهد شد. درواقع درحالی‌که در بهار امسال حدود ۶.۱ درصد از تعداد شاغلان نسبت به بهار ۹۸ کاهش یافته، این رقم برای تابستان حدود ۴.۹ درصد بوده است. با تداوم این روند پیش‌بینی می‌شود میزان کاهش اشتغال در فصول پاییز و زمستان بسیار کمتر از فصول ابتدایی سال باشد. ضمن اینکه با چشم‌انداز مثبت شکل گرفته درباره واکسن کرونا پیش‌بینی می‌شود بخشی از مشاغل از دست رفته در سال ۹۹ در سال آینده احیا شوند. با این همه به دلایل مختلف از جمله رشد منفی سرمایه‌گذاری در سال‌های اخیر ظرفیت اشتغالزایی اقتصاد ایران محدود خواهد بود و تصور تداوم روند سال‌های ۹۳ تا ۹۸ در کوتاه‌مدت حتی با فرض رفع آنی تحریم‌ها نیز واقعی نخواهد بود؛ به ویژه که رفع تحریم‌ها بیشتر در بخش‌هایی چون نفت و صنایع بزرگ اثرگذار است که از منظر اشتغالزایی ظرفیت چندانی ندارند.

تورم همچنان می‌تواند صعودی باشد

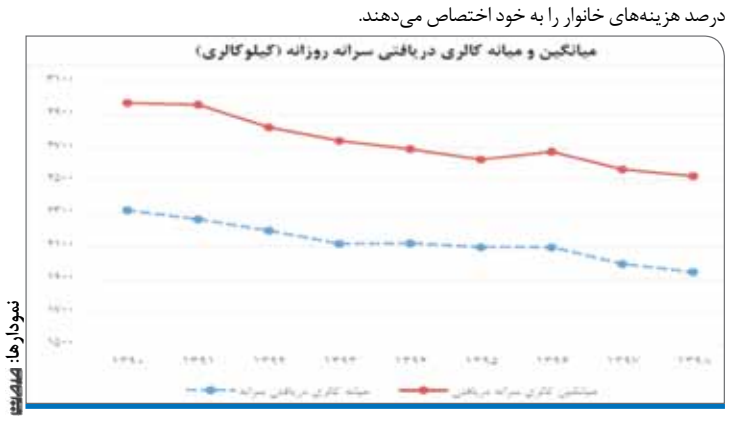
شاخص نرخ مصرف‌کننده در سال ۹۹ دوباره روند فزاینده خود را آغاز کرد. نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه در سال جاری پیوسته روند صعودی داشته است. همچنین نرخ تورم ماهانه در مهر امسال با ۷ درصد بالاترین نرخ تورم ماهانه در دو سال گذشته بوده و حتی این نرخ بسیار زیاد هم سبب نشد تا در آبان شاهد کاهش چشمگیر نرخ تورم باشیم و در پایان این ماه تورم ۵.۲ درصدی ثبت شد.

رشد شاخص قیمت‌ها سبب شده تا تورم نقطه‌ای در پایان بهمن امسال به بیش از ۴۸ درصد برسد حال آنکه نرخ تورم میانگین نیز بیش از ۳۴ درصد است. این در حالی است که آبان امسال شاخص نرخ مصرف‌کننده نسبت به اسفند ۹۸ رشد ۳۷ درصدی داشته که به معنای آن است که در ۸ ماه اول امسال از هدف تورمی ۲۲ درصد فاصله کامل گرفته شده است. نحوه تامین مالی کسری بودجه و تغییرات پایه پولی و نقدینگی، مهم‌ترین عامل بلندمدت و سیاستی و تغییرات نرخ ارز از مهم‌ترین عوامل کوتاه‌مدت اثرگذار بر نرخ تورم است. در کنار آن انتظارات تورمی بالا ناشی از کسری بودجه یا افزایش نرخ ارز مهم‌ترین کانالی است که هر یک ریال پایه پولی و نقدینگی جدید را با شدت بیشتری به تورم تبدیل می‌کند. زمانی که انتظارات تورمی بالا می‌رود، حساب‌های بلندمدت بانکی تبدیل به حساب دیداری شده و به سمت بازارهای دارایی و کالاهای بادوام و در نهایت کالاهای مصرف حرکت خواهند کرد. بنابراین سیاست‌گذار باید کنترل انتظارات تورمی و کاهش منابع در دسترس برای تقاضای سفته‌بازی در بازارهای دارایی از راه‌هایی مانند کنترل رشد ترازنامه بانک‌هاست که قبلا در شورای پول و اعتبار هم به تصویب رسید. همچنین نحوه تامین مالی کسری بودجه، تاثیر شگرفی بر نرخ تورم تا پایان امسال و به‌ویژه در سال آینده دارد. شیوه فعلی تامین کسری یعنی همان فروش اوراق قرضه و برداشت از منابع صندوق پیامدهای تورمی دارد. اوراق منتشر شده در سال جاری در سال‌های بعدی سررسید می‌شوند که برای دولت دارای بار مالی است و تنها تورم در این سال را به سال آینده منتقل می‌کند. همچنین برداشت از منافع صندوق در صورتی که خالص دارایی خارجی بانک مرکزی را افزایش می‌دهد باز هم پیامدهای تورمی خواهد داشت.

از طرف دیگر به نظر می‌رسد درحالی‌که دولت امسال امکان تامین بخشی از کسری بودجه خود از راه انتشار اوراق را دارد اما این امکان در سال آینده محدودتر خواهد بود.

کاهش مصرف سرانه کالری

افزایش قابل‌توجه هزینه‌های زندگی در کنار رکود اقتصادی باعث شده درحالی‌که خانوارهای ایرانی هنوز به سطح درآمد سال ۹۶ نرسیده‌اند با افزایش قابل‌توجه در هزینه‌ها به‌ویژه در هزینه خوراک مواجه شدند. همین نیز سبب شد تا در سال گذشته وضعیت معیشت خانوار نسبت به سال ۹۷ به‌ویژه در زمینه استانداردهای زندگی کاهش قابل‌توجهی داشته باشد. این موضوع قاعدتا امسال به دلیل تورم فزاینده و رکود ناشی از کرونا شدت گرفته است.شاخص مسکن و شاخص خوراکی‌ها دو شاخص مهمی هستند که ارتباط مستقیم با وضعیت رفاهی خانوار دارند. به‌طوری‌که در مجموع در کمترین حالت بیش از ۶۰ درصد هزینه‌های خانوار را به خود اختصاص می‌دهند.

نمودارها: صمت

آن‌طور که بازوی نظارتی مجلس چندی پیش گزارش داده بود، در یک دهه گذشته با کاهش قابل‌توجهی مواجه شده به طوری که خانوارهای ایرانی از ابتدای دهه ۹۰ به بعد به طور مرتب با کاهش در میزان کالری دریافتی مواجه بوده‌اند و بیشترین کاهش نیز در سال ۹۷ با ۴ تا ۵ درصد کاهش در میزان کالری دریافتی رخ داده است. همان‌طور که در جدول هم مشاهده می‌شود میانگین و میانه کالری دریافتی ایرانیان به طور مستمر در دهه ۹۰ رو به کاهش بوده و این کاهش در میانه کالری دریافتی بیشتر هم بوده است. به طور کلی داده‌های «میانه» در بررسی این شاخص از اعتبار بیشتری برخوردار است، زیرا مقدار زیادی از کالری دریافتی در گروه‌های بالای درآمدی و حساسیت کمتر آن به تغییرات قیمتی باعث می‌شود تا تغییرات قابل‌توجه در گروه‌های پایینی در میانگین‌گیری تاثیر چندانی نداشته باشد. در سال‌های ۹۷ و ۹۸ کالری دریافتی میانه به ترتیب ۴.۸ و ۲.۴ درصد کاهش داشته است.

درحال‌حاضر داده‌های امسال در دسترس نیست اما شواهد حاکی از این است که با توجه به تورم نقطه‌ای ۶۸ درصدی خوراکی‌ها در ۱۱ ماه نخست امسال، انتظار می‌رود تا کاهش در مصرف خوراکی‌ها در سال جاری هم با شدت ادامه یافته باشد. این میان توجه به میزان مصرف کالاهای اساسی نشان می‌دهد که نه‌تنها کاهش در کالری دریافتی رخ داده بلکه کیفیت سبد غذایی خانوار نیز کاهش یافته و از میزان مصرف کالاهای باکیفیت‌تر کاسته و کالای کم‌کیفیت جایگزین آن شده است.

باید توجه داشت در کنار افزایش هزینه‌های غذایی، خانوار با کاهش درآمد حقیقی نسبت به سال ۹۷ مواجه بوده است. در سال ۹۸ به تنهایی ۷ درصد از درآمد سرانه واقعی هر ایران کاسته شد. کاهش درآمد حقیقی، افزایش هزینه و درنتیجه کاهش مصرف از گروه‌های غذایی و کاهش کالری دریافتی افراد، به احتمال زیاد باعث شده تا نرخ فقر در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷ رشد داشته باشد. کاهش کالری مصرفی ایرانیان همچنین کاهش کیفیت کالری دریافتی به‌ویژه برای دهک‌های پایین درآمدی می‌تواند این گروه‌ها را در معرض خطر سوءتغذیه قرار دهد.

میزان مصرف برخی گروه‌های غذایی به حدی پایین است که تقریبا می‌توان آن را برابر صفر درنظر گرفت. مثلا دهک اول به طور متوسط در سال گذشته ماهانه ۲۵ گرم گوشت مصرف کرده‌اند. همچنین رشد مثبت احتمالی در سال آینده نیز از آنجا که انتظار نمی‌رود رشد همراه با اشتغال باشد، تاثیر چندانی در بهبود وضعیت معیشت خانوار نخواهد داشت.

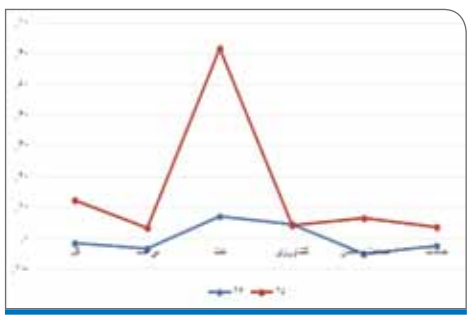
چشم‌انداز رشد اقتصادی در سال ۱۴۰۰

درباره چشم‌انداز رشد اقتصادی در سال ۱۴۰۰ باید عنوان کرد به دلیل روندهای مثبت شکل‌گرفته در سال جاری در بخش‌های صنعت، نفت و ساختمان رشد اقتصادی کشور در سال ۱۴۰۰ مثبت پیش‌بینی می‌شود. این را هم مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و هم بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول تایید می‌کنند. به ویژه آنکه با چشم‌انداز مثبت نسبت به واکسیناسیون به نظر می‌رسد شوک کرونا بر کسب‌وکارها به طور کلی بخش خدمات در سال بعد به اندازه امسال نباشد با این حال رشد صادرات نفت و رشد مقداری تولیدات صنایع بزرگ ناشی از ظرفیت‌های خالی موجود در این صنایع، رشد اقتصادی را می‌توانند به میزان قابل‌توجهی افزایش دهد اما به دلیل عدم تاثیرگذاری جدی بر اشتغال، وضعیت معیشتی خانوارها به احتمال زیاد دچار تغییر چندانی نخواهد شد. این را خیلی بهتر می‌توانیم با تجربه سال ۹۵ درک کنیم. با این حال، در صورتی که محیط اقتصاد کلان در شرایط بلاتکلیفی و نااطمینانی و انتظار نسبت به تغییرات محیط بین‌المللی قرار گیرد. این موضوع می‌تواند حتی رشد اقتصادی را نزدیک به صفر و حتی در دامنه منفی قرار دهد. درواقع در چنین حالتی با به تعویق انداخته شدن تقاضای کالاهای بادوام خانوارها، سرمایه‌گذاری بنگاه‌ها، اقتصاد به احتمال زیاد با مشکل کمبود تقاضای موثر رو به‌رو خواهد شد. تجربه رشد اقتصادی صفر درصدی سال ۹۴ نیز موید این نکته است. با توجه به رشدهای منفی سرمایه‌گذاری در سال‌های اخیر و حتی برآورد رشد منفی موجودی سرمایه در سال گذشته به طور قطع مهم‌ترین اولویت اقتصاد در سال آینده افزایش پیش‌بینی‌پذیری و ثبات اقتصادی است.

در این شرایط سوال اصلی آن است که نقش بودجه به‌عنوان سند سیاست مالی کشور در حل مسائل اقتصاد کلان چیست؟ به طور سنتی در اقتصاد مطرح است که بودجه باید ضدچرخه‌ای عمل کند و بنابراین در شرایط رکودی فعلی انتظار برآن خواهد بود که بودجه انبساطی باشد. با این حال نباید سیاست‌گذاران دچار این اشتباه اساسی شوند که به علت رکود، بودجه انبساطی را پیشنهاد دهد زیرا اکنون منابع در دست دولت به‌شدت محدود است و انبساط مالی قطعا با انبساط پولی همراه خواهد بود و خطر ابرتورم همچنان دور از دسترس نیست و چنانچه بودجه ۱۴۰۰ براساس منابع غیرواقعی بسته شود اقتصاد کشور در دام تورم‌های بالا و بی‌ثباتی بیشتر در بازارهای مختلف مواجه خواهد شد. بودجه انبساطی تنها در شرایطی می‌تواند معقول باشد که ثبات اقتصاد کلان کشور را مورد تهدید قرار ندهد که برای سال آینده موضوعی دست‌نیافتنی است. بنابراین حداقل برای سال آینده بودجه انبساطی پیشنهاد نمی‌شود بلکه اگر در سال آینده درآمدهای پیش‌بینی شده محقق شدند و اقتصاد از وضعیت رشد منفی خارج شد برای سال‌های بعد می‌توان انبساط مالی را تصور کرد. با این حال دولت به این توصیه مرکز پژوهش‌های مجلس وقعی ننهاد و بودجه‌ای تقریبا انبساطی را برای سال بعد آماده کرد. همچنین میزان فروش نفت را هم به شکلی چشمگیر بالا نشان داد.

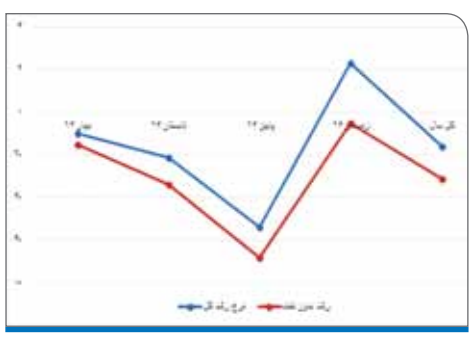
تجربه سال‌های ۹۴ و ۹۵ در اختیار کشور

وضعیت سال آینده کشور در صورتی که مذاکره‌ای صورت نگیرد یا نظام تحریم‌ها پابرجا بماند، به رشد اقتصادی اندک و در حد کمتر از ۲ درصد خواهد بود. با این همه انتظاری شدن نگاه فعالان اقتصاد و خریداران در بازار می‌تواند شرایط کشور را به‌سان سال ۹۴ کند و لغو کامل تحریم‌ها مانند سال ۹۵. همان‌طور که پیش‌تر هم اشاره شد قطع یکباره تحریم‌ها با خود رشدی بزرگ به همراه دارد اما این رشد از آنجا که بیشتر در بخش‌هایی چون نفت یا صنایع کارخانه‌ای کشور رخ می‌دهد چندان در بهبود وضعیت عدالت اجتماعی و اشتغالزایی به یاری کشور نخواهد امد. اما اگر شرایط چون سال ۹۴ شود، یعنی خریداران خرید کالاهای بادوام خود را به آینده موکول کنند، بنگاه‌ها هم اقدام به سرمایه‌گذاری خود را به آینده منتقل می‌کنند و همین می‌تواند رکودی شدید را بر اقتصاد حاکم کند به نحوی که دوباره رشد اقتصادی منفی شود. همانطوری که در جدول مشاهده می‌شود دو سال ۹۴ و ۹۵ در شاخص‌های اقتصادی کاملا وضعیت متفاوتی دارند. این در حالی است که از سال ۹۲ که روحانی کار خود را آغاز کرد مذاکرات با چشم‌اندازی مثبت در جریان بود اما در سال ۹۴ فعالان اقتصاد و خانوارها سیاست صبر و انتظار را در پیش گرفتند. به همین دلیل با وجود اینکه در زمستان همان سال توافق برجام به امضا رسید نرخ رشد اقتصاد سال ۹۴ به منفی ۱.۶ درصد رسید. آن

هم در شرایطی که اقتصاد در سال ۹۳ پس از دو سال با رشد مثبت مواجه شده بود و انتظار می‌رفت در سال ۹۴ هم این رشد ولو اندک ادامه داشته باشد. اما تعویق جذب سرمایه‌گذاری‌ها و انتظار برای شرایط باثبات سبب شد چنین امری رخ ندهد.

بررسی شاخص رشد اقتصادی فصل به فصل در سال ۹۴ می‌تواند نکات بیشتری را نشان دهد. درحالی‌که از بهار آن سال نرخ رشد اقتصادی منفی شده بود در فصول تابستان و پاییز نرخ رشد منفی تشدید هم شد. اما در زمستان که توافق برجام عملی شد ناگهان نرخ رشد نسبت به پاییز رشدی ۷.۷ درصدی را تجربه کرد. به جز بخش صنعت تمام بخش‌ها در زمستان ۹۴ رشد مثبتی را تجربه کردند. این شاخص برای بخش نفت در زمستان ۹۴ به رقم ۱۸ درصد رسید. رشد بخش کشاورزی هم درحالی‌که در پاییز منفی ۲.۲ درصد بود در زمستان آن سال به ۸.۳ درصد رسید که نشان از رشد ۱۰.۵ درصدی بخش کشاورزی در طول یک فصل است. بخش صنعت به دلیل اینکه با تاخیری بیشتر از بخش‌های دیگر اثرات تحریم و رفع آن را می‌چشد در بهار سال ۹۵ با رشد مثبت کمتر از یک درصدی مواجه شد.

سخن پایانی

آن‌طور که به نظر می‌رسد اقتصاد ایران در سال آینده در مقابل دو سناریو اصلی قرار دارد؛ دولت با میزان فروشی که از نفت در لایحه ۱۴۰۰ ارائه کرده نشان می‌دهد که به سناریوی خوش‌بینانه لغو سریع و ناگهانی تحریم‌ها باور دارد. در این صورت قطعا یک رشد اقتصادی چشمگیر اقتصاد ایران را دربر خواهد گرفت. اما این رشد به دلایل متعدد تاثیرات اجتماعی خاصی نخواهد شد زیرا این رشد به خلق شغل بیشتر و توزیع بهتر ثروت در جامعه منجر نخواهد شد و به همین دلیل در میان دهک‌های پایین جامعه کمتر محسوس خواهد بود.

در سناریوی دیگر شرایط کنونی ادامه خواهد یافت اما مذاکرات هم پی گرفته می‌شود. در این شرایط احتمال اینکه فعالان منتظر روزهای بعد بنشینند بسیار زیاد است. در این صورت اقتصاد ایران وارد یک دوره رکودی ناشی از انتظارات خواهد شد.

این سناریو از این جهت خطرناک است که در شرایط عادی انتظار می‌رود تداوم تحریم‌ها برای سال آینده یک رشد مثبت کمتر از ۲ درصدی را به همراه آورد اما این وضعیت اگر به توقف فعالیت‌ها دچار شود دوباره رشد منفی میزبان اقتصاد کشور خواهد بود.

یادداشت

سال پرواز با سقوط آزاد

امیرحسن کاکایی-عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت

سال ۹۹ در حالی رو به پایان است که صنعت خودرو نشان داد، توانمند است. در سال ۹۹ پس از گذشت ۳ سال از تحریم‌های بی‌سابقه علیه کشور و صنعت ایران، صنعت خودرو توانست حدود ۲۰ درصد تولیدات خود را نسبت به سال ۹۸ رشد دهد و امیدوارم در سال آینده مرز یک میلیون و ۲۰۰ هزار را پشت سر بگذارد. البته در این سال خودرو پراید و پژو ۴۰۵ از رده خارج شد و خودروها با یورو ۵ به‌تدریج وارد بازار شدند. همچنین استانداردهای جدید روی تمام خودروهای سواری اعمال شد. نکته جالب‌تر نوآوری در صنعت خودرو بود که با ورود دو خودرو با طراحی جدید روی پلتفرم‌هایی جدید، از سوی دو خودروساز اصلی به منصه ظهور رسید. البته این در کنار چندین مورد بهبود محصولات موجود، مانند بالارفتن تعداد ستاره‌های کیفی برخی خودروها) بود. نکته جالب‌تر تعمیق داخلی‌سازی بود که در سال جاری به محدوده‌هایی از فناوری وارد شد که در ۴۰ سال گذشته هیچ‌کس حتی فکرش را نمی‌کرد که روزی به آنها ورود کنیم. البته پیامدهای این حرکت‌ها همان توسعه تولید و البته تنوع بیشتر محصولات بود.

البته منتقدان همیشه این موضوع را در کنار نوآوری‌هایی که در خودروسازی‌های مستقر در چین، کره جنوبی و اروپا قرار می‌دهند و آن را بی‌اهمیت ارزیابی می‌کنند. اما آنها که دستی بر آتش دارند می‌دانند حرکت‌های اخیر، گام‌های بزرگی در راستای توسعه صنعت خودرو است. در خودرو تارا که پلتفرم آن بر مبنای ۳۰۱ بود، برای نخستین‌بار بدون حضور خارجی‌ها و نقشه‌های مهندسی قطعات، طراحی مجدد انجام و با بهبودها و تغییراتی در طراحی محصول و طراحی و ساخت قالب‌ها و توسعه فرآیندهای تولید، تولید در ایران آغاز شد و خودروساز با پذیرش ریسک‌های مربوط با اعتماد به قطعه‌سازان و طراحان داخلی، توانست این خودرو به‌روز را طراحی و تولید کند. سال آینده می‌تواند سال جهش واقعی صنعت خودرو از منظر فنی و تولیدی باشد. اما این سکه روی دیگری هم دارد. چند روز پیش در آمارهای مرکز آمار نشان داده شد که صنعت خودرو رشد داشته و جایگاه معنی‌داری در رشد اقتصادی کشور برای خود کسب کرده‌است. صنعت خودرو، صنعت بزرگی است و همانطور که از اقتصاد کلان تاثیر مستقیم می‌پذیرد، روی اقتصاد کلان هم به‌طور مستقیم اثر می‌گذارد. اما در کنار این رشد ارزش‌آفرینی در اقتصاد کشور، آمارها نشان می‌دهد طی این ۳ سال با قیمت‌گذاری دستوری که بر این صنعت حاکم بود، این صنعت بالای ۵۰ هزار میلیارد تومان زیان کرده است. البته محاسبات من بر مبنای ادامه روند زیاندهی در سال‌های ۹۷ و ۹۸ و تورم سال ۹۹، نشان می‌دهد این عدد باید حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان می‌بود. اما این تفاوت از کجا ناشی می‌شود؟ بدیهی است که بخش مهمی از این کاهش زیان ناشی از اراده مسئولان صنعتی کشور برای کاهش هزینه‌ها و مدیریت آنها و البته فروش اموال مازاد و بازی با سهام بوده است. به‌عبارتی مدیران این صنعت در چارچوب‌های موجود آنچه در توان داشته‌اند به‌خوبی انجام داده‌اند تا این صنعت را همزمان با چابک‌سازی، همزمان به‌سلامت از این برهه بحرانی صنعت و اقتصاد کشور عبور دهند. اما واقعیت‌ها به همین جا ختم نمی‌شود. بیش از ۵۰ هزار میلیارد تومان بدهی خودروساز به قطعه‌سازان و زنجیره تامین مواد، قطعات و خدمات است. این در حالی است که میزان تعهدات آتی خودروسازان به مردم به بیش از ۲ سال رسیده‌است. به‌عبارتی ضمن اینکه باید به مدیران صنعتی این صنعت تبریک گفت، اما باید به مسئولان سیاست‌گذاری کشور یادآوری کرد که این صنعت از درون در حال شکست اقتصادی است. مدیران صنعتی ما نشان دادند از منظر فناوری کم نمی‌آورند. مجموعه صنعت خودرو شامل قطعه‌سازی و خودروسازان واقعا در این مدت گل کاشتند و بدین لحاظ در سال آینده آماده پرواز هستند. اما از آن سو مسئولان سیاست‌گذار ما با سیاست‌هایی که در ۳ سال پیش پای خودروسازان قرار دادند، از منظر اقتصادی به‌شدت به این صنعت ضربه زدند. به‌طور مشخص، قیمت‌گذاری دستوری غلط باعث شد نرخ فروش حدود ۵۰ درصد زیر نرخ تمام‌شده مواد و قطعات باشد (نه زیر نرخ تمام‌شده کل صنعت). البته همزمان بیش از دو برابر این عدد را می‌توان به حساب هزینه فرصت از دست‌رفته از بازار واقعی دانست. نتیجه این تصمیم‌گیری غلط اقتصادی-سیاسی، چیزی نیست جز شکننده شدن اوضاع صنعت از منظر اقتصادی. در چنین مواقعی می‌توان یاد ورشکستگی‌های بزرگی مانند صندوق‌های قرض‌الحسنه و اعتباری در چند سال پیش افتاد و به خوبی پیامدهای چنین اتفاق مهیبی را جلوی چشم دید. البته از شهریور امسال، تقریبا تمام سیاست‌گذاران متوجه وخامت اوضاع شده و سعی کردند به نوعی قیمت‌ها را آزاد کنند. اما در عمل تا این لحظه شجاعت لازم را پیدا نکرده‌اند که آنچه به نفع منافع ملی است، اجرا کنند. شخصا فکر می‌کردم اگر این اوضاع ادامه پیدا کند، تا پایان سال، دوباره دو خودروساز اصلی به مرز ورشکستگی می‌رسند، اما ظاهرا ترفندهای حسابداری و بورس بازی فعلا قوی‌تر از واقعیت‌های اقتصادی است و چرخ همچنان می‌چرخد. اما به‌نظر نمی‌رسد اگر روند غلط قیمت‌گذاری دستوری ادامه یابد، این صنعت بتواند سال آینده را سالم به پایان برساند. در چنین حالتی، شاهد یک سقوط آزاد خواهیم بود. فرمواش نکنیم حرکت‌هایی که امسال برای توسعه فناوری‌ها و تولید قطعات در ایران انجام شد، به امید سودآوری در آینده بود. تا وقتی این امید وجود دارد که چرخ صنعت بچرخد. اما اگر این چرخ بایستد، صدها شرکت همزمان با دو خودروساز، به ورطه ورشکستگی می‌افتند و یک سونامی ورشکستگی در کل کشور رخ خواهد داد. البته مطمئنم که اقتصاد ایران خیلی بزرگ‌تر و قوی‌تر از آن چیزی است که من در گوشه‌ای از دانشگاه می‌توانم آن را درک کنم. اما فکر می‌کنم سیاست‌گذاران با درک این خطر بزرگ، سال آینده دست به تصمیمات مهم و مثبتی برای ادامه این پرواز بزرگ صنعتی و فنی خواهند زد و مسیر اقتصادی این پرواز را اصلاح خواهند کرد.

صنعت خودرو ۱۴۰۰ در میانه سیاست و مدیریت

تکیه بر اصلاحات داخلی مهم‌تر از امید به تحولات خارجی است

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

اقتصاد و صنعت کشور در چند سال اخیر دچار تنش‌های سیاسی زیادی بود اما بیشتر کارشناسان و فعالان اقتصادی و صنعتی کشور عنوان می‌کنند بیش از آنکه صنایع کشور متاثر از اتفاقات بیرونی باشد از مشکلات و موانع داخلی آسیب دیده است. قوانین ضدونقیض، بخشنامه‌های فی‌البداهه صادر شده و نقض آنها با بخشنامه‌های بعدی، افزایش مالیات با وجود رکود تولید، وام‌های با سود بیش از ۲۰ درصد (که البته در ظاهر ۱۸ درصد است اما با نگه داشت بخش از پول این سود به بیشتر از ۲۰ تا ۲۵ درصد می‌رسد) و... در کنار سیاست‌گذاری‌های نادرست سبب شده اشکالات بنیادی در صنایع از جمله صنعت خودرو کشور به‌وجود آید.

صنعت خودرو، صنعتی سیاسی شده‌است که بخشی از مشکلات آن از دل این امر بیرون آمده؛ بنابراین پیش از امید داشتن به تغییرات بین‌المللی باید اصلاحات داخلی در نحوه اداره صنعت محقق شود

چالش‌هایی که همه از آن آگاهند

فعالان صنعتی در گفت‌وگو با صمت بارها عنوان کردند عملکردهای جزیره‌ای آفتی برای اقتصاد کشور بوده و سبب شده تا نوعی سرگردانی را در بهره‌وری واحدهای صنعتی رقم بزنند. درحالی‌که بانک مرکزی مصوبه‌ای را صادر و ابلاغ می‌کند در ادامه بانک‌های عامل از آن سرباز زده چون آنها هم در بخش خود دارای قوانین جداگانه‌ای هستند. یا درحالی‌که وزارت صنعت، معدن و تجارت مصوبه ترخیص کالاها را صادر می‌کند در ادامه به‌دلیل تخصیص نیافت ارز از سوی بانک مرکزی، کالاها در گمرکات کشور دپو می‌شوند. این عملکرد سبب شده بود تا در ۶ ماه نخست سال واحدهای صنعتی با چالش‌های اساسی روبه‌رو باشند. وقتی کالاها دپو شدند، تیراژ تولید مثلا در صنعت قطعه کاهش یافت به همان نسبت تولید خودروهای ناقص در کارخانجات داخلی روند صعودی گرفتند. در این راستا برخی مواد اولیه انقضا شدند و تولیدکننده عنوان کرد چون برای آن هزینه کرده ناچار در خط تولید مورد استفاده قرارگرفته‌اند. البته این امر مربوط به اقلام خوراکی نبوده است. حال باید دید با تمام این مشکلات و چالش‌هایی که تمام مدیران و مسئولان دولتی از آن آگاه هستند، آیا وضعیت تولید صنایع در سال ۱۴۰۰ با روند بهتری انجام خواهد شد؟ آیا مشکلات بانکی و مالیاتی تولیدکنندگان کاهش خواهد یافت؟ آیا موانع سر راه صنعتگران برداشته خواهد شد؟ وضعیت تولید صنعت خودرو به‌عنوان یکی از صنایع مهم کشور چگونه خواهد بود؟

پیش‌بینی بر اساس عملکرد دولتمردان

امرالله جمالو، یکی از کارشناسان صنعت خودرو درباره وضعیت صنعت خودرو در سال ۱۴۰۰ به صمت گفت: وضعیت تولید سال آینده خیلی قابل پیش‌بینی نیست. با توجه به برآوردهای پایان سال ۱۳۹۹، دست‌کم شرایط و عملکرد فعلی مسئولان دولتی می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که در ظاهر افقی روشنی پیش‌رو نداریم. وی افزود: فشار تورم بر جامعه به‌نوعی معیشت افراد را به گرو گرفته شده این در حالی است که مدیران دولتی از عادی بودن وضعیت سخن می‌گویند. بنابراین نمی‌توان افق روشنی پیش‌بینی کرد زیرا پیش‌بینی ما باید مبتنی بر عملکردهای فعلی دولت باشد. با توجه به تغییرات دولت هم به‌نظر می‌رسد دست‌کم ۶ ماه نخست ۱۴۰۰ اتفاق خاصی در صنعت رخ ندهد.

او ادامه داد: چون مولفه‌های تاثیرگذار در دسترس نبوده و قابل اتکا و اعتماد نیست، نمی‌توان هیچ نتیجه‌ای از سال آینده صنعت خودرو کشور داشت.

مذاکرات بین‌المللی و تاثیر آن بر صنعت

جمالو با بیان اینکه برای تحولات باید تغییرات جدی در ساختار صنعت به‌ویژه صنعت خودرو کشور رخ دهد، اظهارکرد: ممکن است مذاکراتی در سطح سیاسی کشور رخ دهد و سیاستمداران به‌دنبال گشایش‌هایی در سطح ارتباطات بین‌المللی باشند اما اینکه آیا مذاکرات می‌تواند کمک‌کننده باشد با توجه به تجربه تلخی که از سال‌های قبل وجود دارد نمی‌توان خیلی خوش‌بین بود.

او گفت: اگر مذاکرات از مسیر درستی انجام شود و در واقع ما به مواضع حق خود پافشاری داشته و ایستادگی کنیم، با اعتماد به توانمندی داخلی در معادلات سیاسی و مذاکرات بین‌المللی حاضر باشیم، به‌طور قطع می‌توان منتظر تغییراتی به‌نفع اقتصاد و صنعت کشور بود.

> امرالله جمالو: باید تغییرات بنیادی در ۶ ماه نخست سال ۱۴۰۰ رخ دهد تا در ۶ ماه دوم منتظر اتفاق‌های خوب باشیم

این کارشناس صنعت خودرو اضافه کرد: اگر روند مانند گذشته باشد فقط امتیاز داده‌ایم و دوباره همان شرایط ۵ سال گذشته تکرار می‌شود؛ بنابراین اگر مذاکرات در چارچوب انجام شود، حتما اثرات خوب بر صنعت خودرو و کل صنایع خواهد داشت.

جمالو با اشاره به اتفاقات بین‌المللی میانه دهه ۹۰ عنوان کرد: گزارش‌های ارائه‌شده به مجلس شورای اسلامی همه از پیشرفت امور حکایت داشتند؛ اینکه این مذاکرات کارآمد بوده و به‌نفع جامعه و صنعت خواهد بود. اما تاثیر مورد انتظار را نه در اقتصاد و نه در صنعت، رخ نداد، بلکه ۲ سال نگذشته همه‌چیز بدتر از قبل شد.

رانت‌ها هم مانع هستند

این کارشناس حوزه خودرو ادامه داد: ۶ ماه نخست سال آینده، خاستگاه بسیاری از اتفاقات و تغییراتی است که انجام خواهد شد و امیدواریم آنچه اتفاق خواهد افتاد، به‌نفع آینده جامعه و صنعت باشد.

جمالو در پاسخ به این پرسش که آیا نهضت تعمیق ساخت داخل و تکیه بر توانمندی موجود نمی‌تواند نقشه راه مذاکرات بعدی برجام باشد که منجر به جذب سرمایه‌های خارجی شود، گفت: در میدان حرف، سخنان قشنگی زده می‌شود و همه از حمایت می‌گویند؛ حمایت از صنعت و کمک به واحدهای صنعتی اما در عمل چنین نمی‌بینیم و اتفاق خاصی رخ نمی‌دهد.

وی ادامه داد: در بخش نهضت تعمیق ساخت داخل باید گفت اینکه بخشی از قطعه‌سازی فعال‌تر از گذشته شده به‌دلیل شرایط و تنگناهایی بوده که به‌وجود آمده بود. در واقع چاره‌ای جز این نداشتیم و تغییرات و برنامه‌های تدوین شده در این طرح به‌شکل زیرساختی انجام نشد. این مدرس دانشگاه در ادامه سخنان خود با اشاره به برخی رانت‌های درونی صنعت گفت: گاهی بخشی از زنجیره تامین در دست نااهلان بوده که بیشتر رانت و ارتباطات غیرمتعارف صنعتی‌اقتصادی را در آن شاهد هستیم. اتفاق خاصی را در این مدت اجرایی شدن نهضت ساخت داخل دست‌کم برای من که حدود ۴ دهه در صنعت فعالیت دارم، چیزی مشهود نیست. البته حرف‌های قشنگی زده می‌شود و نشست‌های همکاری با دانشگاه و.. برگزار می‌شود اما در عمل شاهد خروجی نیستیم.

جمالو با اشاره به فعالیت در صنعت و دانشگاه یادآور شد: دانشگاهیان از صنعت دور هستند و از سوی دیگر، دانشگاه هم صنعت را نمی‌پذیرد و در مقولات خود صنعت را به بازی نمی‌گیرد.

او گفت: شواهد موجود نشان می‌دهد اتفاق خاصی را شاهد نیستیم، درحالی‌که برخی صنعتگران تجربه صنعتی خوبی دارد و از دانش و تخصص مناسبی برخوردارند اما فعالیت ندارند و در عمل از صنعت دور افتاده‌اند و ارتباط معناداری بین این تجربه‌ها و فعالیت فعلی وجود ندارد.

مدیریت محافظه‌کارانه

این مدرس دانشگاه با اشاره به برخی از محافظه‌کاری‌های موجود در صنعت خودرو عنوان کرد: تفکر موجود باید تغییر کند، زیرا این نوع تفکر خروجی برای این صنعت نداشته است.

به‌نوعی صنعت خودرو، صنعتی سیاسی شده و بخشی از مشکلات از دل این امر بیرون آمده است؛ بنابراین پیش از امید داشتن به تغییرات بین‌المللی باید اصلاحات داخلی در نحوه اداره صنعت محقق شود.

او اظهارکرد: تا هنگامی‌که مشکلات شفاف نشود و بر بوته نقد گذاشته نشود، نمی‌توان امیدی به تغییر داشت. آنچه درباره چالش‌ها می‌بینیم تنها بخشی از کوه یخی است که نوک آن دیده می‌شود و بخش زیادی از مشکلات نهفته در درون صنعت زیر آب پنهان هستند. با گذشت زمان به‌مرور این چالش‌ها بروز و ظهور می‌کنند.

جمالو ادامه داد: ممکن است پرسش شود، چه کسی یا کسانی باید به این مشکلات رسیدگی و آنها را حل کنند. پاسخ کارشناسان و مدیران این حوزه هستند که ملزم به شناسایی و واکاوی این چالش‌ها هستند. اما مجالی برای آن وجود ندارد به همان دلیل تفکر محافظه‌کارانه‌ای که وجود دارد و اجازه نقد را نمی‌دهد. در نتیجه این تفکر باید اصلاح شود تا اتفاق‌های و تغییرات مطلوب رقم بخورد. تا زمانی که با شهامت نتوانیم مشکلات را ابراز کنیم، دمل چرکین سرباز نمی‌کند و درد درمان نمی‌شود.

او با اشاره به تغییرات مدیریتی عنوان کرد: مدیران بسیاری در خودروسازی‌ها و در وزارت صنعت، معدن و تجارت چند وزیر تغییر کرد اما چه اتفاقی در صنعت خودرو شاهد بودیم؟ افراد برای خرید یک خودرو در صف به انتظار برنده شدن در ثبت‌نام هستند.

بنابراین معتقدم برای تحول باید تغییرات بنیادی در ۶ ماه نخست سال ۱۴۰۰ رخ دهد تا در ۶ ماه دوم منتظر اتفاق‌های خوب باشیم. در این شرایط، مذاکرات سیاسی هم می‌تواند به نفع صنعت و اقتصاد باشد.

جمالو با بیان اینکه در چنین شرایطی دیگر کسی به فکر کیفیت نیست، اضافه کرد: خودرو تبدیل به کالای سرمایه‌ای شده و از این دست گرفته شده به دلال فروخته می‌شود.

در کدام جلسات تخصصی موضوع‌های کیفی به صورت کارشناسی پیگیری شده است؟ زمانی آمار و شاخص‌هایی در این زمینه داده می‌شد اما درحال‌حاضر دیگر از این موضوع هم خبری نیست.

> فربد زاوه: تغییر ساختار اقتصادی کشور گریزناپذیر است. اگر تغییر در ساختار رخ دهد سال ۱۴۰۰ سالی سخت برای مردم خواهد بود، زیرا درمان همیشه دردناک است

زیان انباشته و آینده خودروسازی

در ادامه فربد زاوه یکی از کارشناسان بازار خودرو درباره وضعیت صنعت خودرو به صمت گفت: سال آینده اتفاق‌هایی مانند برگشت امریکا به برجام یا پذیرش FATF بار مشکلات را کاهش می‌دهد. اما کل مشکلات را حل نمی‌کند.

وی افزود: در صنعت خودرو به‌دلیل سوءاستفاده‌های مدیریت از دولت تا مجلس شورای اسلامی و تا خودروسازان که با زیان انباشته حدود ۱۷۰ هزار میلیارد تومانی روبه‌رو هستند، نشان از ریشه‌ای بودن مسائل صنعت خودرو کشور دارد. رقم زیان انباشته شده خیلی بیشتر از ارزش ذاتی شرکت‌های خودروساز است.

زاوه با اشاره به ۶ تا ۷ برابری زیان‌ها نسبت به ارزش ذاتی شرکت‌ها، گفت: این بدهی می‌تواند تبدیل به یک بحران اجتماعی شود. سال‌های سال است اقتصاددانان مستقل به دولت‌های که سرکار بودند نسبت به بروز این چالش‌ها در اقتصاد هشدار داده بودند. از مجلس هفتم که پایه‌گذاری کج در حوزه سرکوب قیمتی پی‌ریزی شد تا امروز مشکلات ادامه داشته است. وی اظهارکرد: درحال‌حاضر این نوع عملکرد را در آمار تورم می‌بینیم و در رشد منفی اقتصادی و فقر عمومی قابل‌مشاهده است.

ضرورت تغییرات پایدار

این کارشناس حوزه خودرو ادامه داد: اگر در سطح سیاسی کشور گشایشی رخ دهد، تفاوتی در صنعت خودرو رخ نمی‌دهد، زیرا باید تغییرات اساسی پایدار در اقتصاد رخ دهد.

او تصریح کرد: سال ۱۳۹۲ تغییرات موقتی در صنعت کشور رخ داد اما در ادامه مشکلی حل نشد و چالش‌ها بیشتر شد درحالی‌که می‌توان گفت با این روند اگر ادامه پیدا کند، کشور آبستن بحرانی برای افق ۱۴۰۴ خواهد بود.

وی تاکید کرد: تغییر ساختار اقتصادی کشور گریزناپذیر است. اگر تغییر در ساختار رخ دهد سال ۱۴۰۰ سالی سخت برای مردم خواهد بود زیرا درمان همیشه دردناک است. اما اگر اتفاق‌های مورد نیاز رخ ندهد از ۱۴۰۰ با فشار کمتری عبور می‌کنیم اما در سال ۱۴۰۴ با فشار مهلک و کشنده‌تر روبه‌رو خواهیم بود؛ بنابراین به نظر می‌رسد با وضعیت فعلی بازار خودرو سال آینده با رکود مواجه باشد، زیرا بین قدرت خرید مردم و قیمت‌های موجود تناسبی وجود ندارد؛ در نتیجه رکود برای بازار خودرو قابل پیش‌بینی است. وی گفت: این امر منجر به بهم‌ریختگی در تولید خودروسازان شده و تولید دچار چالش می‌شود.

این کارشناس خودرو ادامه داد: سال ۱۳۹۳ این چالش را با افزایش پایه پولی رفع کردند و در ادامه شاهد بودیم که بحران بزرگ‌تر شد.

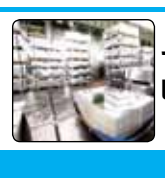
زاوه افزود: اگر تغییرات ساختاری رخ دهد و فشار اقتصادی جامعه کم شود، می‌توان به آینده صنعت به‌ویژه صنعت خودرو امیدوار شد؛ بنابراین مشکلات به‌دلیل موانع داخلی است. برای گشایش در صنعت و فعالیت صنعیت باید مشکلات داخلی حل شود.

سخن پایانی

بنا بر این گزارش آینده صنعت و بازار خودرو روشن نیست و نمی‌توان پیش‌بینی کرد سال ۱۴۰۰ قرار است وضعیت تولید و فروش خودرو چگونه باشد چراکه از یک سو با مشکلات اقتصادی موجود قدرت خرید مردم بسیار کاهش پیدا کرده و از سوی دیگر، خودروسازان برای ادامه فعالیت‌ها ناچار به اصلاحات ساختاری در سطح مدیریت و تولید است.

روزهای خوش آلومینیومی‌ها ادامه دارد

بهبود تولید به شرطها و شروطها

سناریوهای مختلف اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰

بی‌ثباتی قوانین، مشکل ۱۴۰۰ معادن نباشد

عکس: آیدا فریدی

ملیکا انصاری: با آغاز سال جدید، به‌نظر می‌رسد ضمن کسب تجربه از وقایع سال قبلی باید برنامه‌های سال آتی را تدوین کنیم. اما فارغ از بررسی دستاوردهای گذشته، پیش‌بینی سالی که پیش روست از اهمیتی ویژه برخوردار است. ذات فعالیت معدنی برنامه‌ریزی بلندمدت با چشم‌اندازی چندین ساله را می‌طلبد، اما برای تدوین نقشه راه براساس اهداف بلندمدت ابتدا باید مسیر به‌درستی نمایان شود و میزان قرارگیری روی ریل برنامه در سال جاری را بررسی کرد. تاثیر سیاست‌های داخلی و خارجی در تحقق برنامه‌های بلندمدت از دیگر مواردی است که باید مورد بررسی قرار گیرد.

تاثیر کم تحریم‌ها بر معادن

کامران وکیل، دبیر اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی ایران، در گفت‌وگو با صمت با تاکید بر تاثیر سیاست‌های خارجی بر فعالیت بخش معدن گفت: در سال‌های اخیر به‌ویژه ۳ سال گذشته باتوجه به تحریم و تاثیر محدودیت‌های ناشی از آن، بخش‌های مختلف اقتصاد با بحران‌های جدی مواجه شدند اما بخش معدن آسیب جدی از تحریم‌ها ندید و تاثیر تحریم‌ها بر این بخش تقریبا ۲ تا ۳ درصد بود؛ بنابراین بخش خصوصی تا حد خوبی توانست کاستی‌های ناشی از تحریم را جبران کند، چراکه حاشیه سود صادرات مواد معدنی بالای ۱۵ درصد و با این شرایط میزان اثر منفی تحریم قابل‌اغماض است. با این حساب می‌توان گفت بخش معدن بیش از آسیب از مناسبات خارجی، از سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های داخلی آسیب می‌بیند.

وی در ادامه افزود: امروزه تشدید تفکرات غلط مدیریتی در کشور، مخرب بخش معدن است. معدنکاری دارای فرآیندی طولانی و دشوار است. به‌علاوه اینکه در فرآیند دستیابی به تولید معدنی، ممکن است معدنکار بارها با نتیجه نامطلوب مواجه شود و پس از شکست‌های بسیار و حتی ورشکستگی به شرایط سودآور معدنی برسد. اما متاسفانه برخی مسئولان این مقدمات و فرآیند را نادیده گرفته و تنها قسمت سوددهی این بخش را مد نظر قرار داده‌اند. با این نگاه برخی از تصمیمات حوزه معدن مطرح و تصویب شد که سرانجام آن چیزی جز مشکلات و موانع نبود. وی همچنین تصریح کرد: برقراری عوارض سنگین، محدودیت صادرات و تغییر قانون معادن در راستای منافع دولت از این دست تصمیمات مشکل‌ساز بوده و با ادامه این روند تمایل معدنکاران به فعالیت در بخش معدن کشور به‌شدت کاهش می‌یابد، چراکه این بخش برای آنان غیر از ضرر و مشکلات زیاد غیرقابل حل، دستاوردی نخواهد داشت.

دیربازده بودن معادن

کامران وکیل ضمن اعلام این موضوع که آینده و سودآوری معادن را در کوتاه‌مدت نمی‌توان پیش‌بینی کرد، گفت: معدن یک فعالیت دیربازده است. از مرحله اکتشاف تا رسیدن به بهره‌برداری، معدنکار باید سال‌ها در معدن هزینه و فعالیت کند تا به بهره‌وری از ذخایر معدنی برسد. انتقال منابع انرژی مانند آب و برق به منطقه معدنی، احداث راه مناسب و جاده‌سازی، ساخت سازه‌های کارگری و باطله‌برداری همه جزو اقدامات زمان‌بر معدنی به‌شمار می‌رود؛ بنابراین نمی‌توان به‌طور قطع درباره آینده یکساله معادن اظهارنظر کرد اما می‌توان از مشکلاتی که در یک سال ممکن است فعالیت معدنی را دشوارتر کند، صحبت کرد. یکی از دغدغه‌های امروزه صاحبان معدن که پیش‌بینی می‌شود در سال آینده نیز درگیر آن باشیم، بحث عوارض صادرات مواد معدنی است که به یکباره فعالان معدنی را دچار چالشی بزرگ کرد.

بی‌ثباتی قوانین معدنی

وکیل در ادامه با گلایه از روند قانون‌گذاری معدنی در کشور گفت: متاسفانه ایران از دید برخی سرمایه‌گذاران خارجی، کشوری پرریسک برای سرمایه‌گذاری شناخته می‌شود. به‌عبارت دیگر باتوجه به وضع قوانین ناگهانی نمی‌توان به آینده سرمایه‌گذاری چندان امیدوار بود. بی‌ثباتی قوانین و وضع قوانین متعدد بزرگ‌ترین مشکلی است که اقتصاد ایران و حوزه معدن با آن دست به گریبان است. وکیل افزود: مشکل ما در بخش معدن آن است که قوانین با تغییر دولت‌ها و روی کار آمدن مسئولان جدید عوض می‌شد، اما طی سال‌های اخیر هر چند ماه شاهد تغییرات مکرر قوانین هم توسط دولت و هم توسط مجلس شورای اسلامی بودیم. وی با اشاره به اینکه همین تغییرات باعث ناامن جلوه کردن حوزه معدن می‌شود، گفت: در شرایط یادشده نمی‌توانید انتظار پذیرش ریسک سرمایه‌گذاری را داشته و پیش‌بینی کنید چه روندی در سال آینده در پیش خواهد بود؛ بنابراین با روندی که امروزه برخی مسئولان کشور در تصمیم‌گیری فعالیت‌های معدنی در پیش گرفته‌اند، نمی‌توان به سال پیش رو نگاهی مثبت داشت.

توجه به ارکان بخش معدن

باوجود گلایه‌های برخی کارشناسان از تصمیمات شتابزده و تاثیر مخرب آن بر آینده معادن، برخی دیگر از فعالان معدنی به آینده این بخش به‌ویژه در سال آتی امیدوارند. در این زمینه دبیر انجمن سنگ آهن ایران در گفت‌وگو با صمت گفت: بخش معدن کشور وابسته به ۲ رکن جدی و تعیین‌کننده است؛ نخست رکن مرتبط با حکمرانی اعم از قانون‌گذار، دولت، بخشنامه‌ها، تسهیلات یا محدودیت‌ها و تصمیماتی که هر یک از قوای سه‌گانه در حوزه معدن اتخاذ می‌کنند. رویکرد هر یک از اعضای این رکن می‌تواند در آینده حوزه معدن موثر باشد. رکن دوم نیز شامل بخش سرمایه‌گذار، معدنکار، متخصصان و مواردی که به حوزه تخصصی و سرمایه‌گذاری در این بخش برمی‌گردد، می‌شود.

ورود نهادهای غیرمرتبط به معادن

سعید عسکرزاده درباره دلیل ورود بخش‌های غیرمرتبط به حوزه معدن گفت: در بررسی تاثیر بخش اول به‌عقیده من آینده سال پیش رو خیلی روشن نیست. به جهت آنکه وزارت صنعت، معدن و تجارت هنوز از ثبات کافی برخوردار نیست و بحث تعریف جایگاه‌ها و مسئولیت‌ها در نهادهای مختلف به‌صورت کامل تبیین نشده است. متاسفانه متاثر از همین آشفتگی تصمیم‌گیری در حوزه معدن، تصمیمات به‌صورت جدی و منسجم مطابق با قوانین بالادستی و منطبق با نیازهای وضعیت فعلی اخذ نمی‌شوند.

وی در ادامه افزود: در این شرایط معمولا باقی نهادها برای پوشش این ضعف و بازگشتن ثبات به بخش مهمی از اقتصاد کشور، وارد شده و به تکاپو می‌افتند؛ به‌عنوان مثال دیده شده که مجلس به بحث قیمت‌گذاری و تنظیم بازار مواد و صنایع معدنی ورود کرده یا قوه قضاییه به‌عنوان تنظیم‌گر مسائل مربوط به معدن راه‌حل‌هایی را در پیش گرفته است. در هر حال امید آن می‌رود که با بهبود وضعیت وزارت صنعت، معدن و تجارت حوزه معدن به سرانجام مطلوب برسد.

آینده روشن برخی زنجیره‌های معدنی

سعید عسکرزاده ضمن ابراز امیدواری نسبت به رونق معادن در سال پیش رو گفت: به‌نظر من سال آینده می‌تواند برای بخش معدن کشور درخشان باشد؛ به‌ویژه در ارتباط با رکن دوم معادن که اتفاقا بخشی تاثیرگذار و جدی است. از این جهت که اهمیت معدن برای معدنداران به‌ویژه سرمایه‌گذاران این بخش تا حدودی مشخص شده است. مهم‌ترین سرمایه‌گذاری آتی معدنی و صنایع معدنی را می‌توان در بخش فولاد دانست.

دبیر انجمن سنگ آهن ایران افزود: امروزه دو نوع ورود به فرآیندهای بالادستی و پایین دستی زنجیره فولاد داریم. یک نوع ورود معدنکاران به حوزه فولاد و دیگری ورود فولادکاران به بخش معدن. این دو بخش گرچه در ارتباط با یک زنجیره هستند اما این دو نوع ورود دلایل مختلفی دارد. به‌گفته دبیر انجمن سنگ آهن ایران ورود فولادکاران به حوزه معدن به این دلیل است که در آینده نزدیک با مجموعه محدودی از معادن فعال خوراک صنایع معدنی مواجه خواهیم بود. نگرانی‌های صنایع فولادی در زمینه تامین مواد اولیه است، چراکه در صورت کمبود مواد اولیه در کشور، این صنعت مجبور به وارد کردن این مواد با قیمتی بسیار بالاتر خواهد شد و تمامی صنایع و محصولات فولادی در کشور تحت تاثیر قرار خواهند گرفت. عسکرزاده افزود: دلایل ورود معدنکاران به حوزه فولاد عموما مسائل دیگری است. طی سالیان اخیر میزان سرمایه‌گذاری و توسعه بخش معدن متناسب با ذخیره‌هایی که در صنایع مصرف شده، نبوده است. بنا به همین دلیل فعالان معدنی زنجیره فولاد، وارد سرمایه‌گذاری در این صنایع برای کسب سود بیشتر شده‌اند. در کل می‌توان گفت اهمیت معدن هم برای صاحبان معادن و هم سرمایه‌گذاران معدنی بیش از پیش شناخته شده، به همین دلیل می‌توان آینده معدنی کشور را روشن و پررونق تصور کرد.

سخن پایانی...

نمی‌توان مشکلات پیش آمده برای معادن در سال گذشته را نادیده گرفت اما مسئله قابل‌توجه آن است که این مشکلات منشأ دسته دیگری از مسائل سال ۱۴۰۰ برای بخش معدن نباشند؛ بنابراین شاید یکی از موارد مهمی که در وهله نخست باید در نظر گرفته شود، حل مسائل امروزه بخش معدن است. در این شرایط می‌توانیم نسبت به رونق بخش معدن در سال آینده امیدوار باشیم.

نوبت اول

آگهی فراخوان

شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت دریافت اسناد	مهلت ارائه پیشنهاد
۱	مناقصه	۹۹۰۵۵۹۵ R ۱	تأمین و اجرای عملیات اتصال ریلی ایستگاه پولاد به ایستگاه راه‌آهن زرین‌شهر	۱۴۰۰/۰۱/۱۵	۱۴۰۰/۰۱/۲۲
۲	استعلام بین‌المللی	۹۹۰۱۲۲۵	خرید ۲۴۰تن الکترود گرافیتی با نیپل	۱۴۰۰/۰۱/۱۳	۱۴۰۰/۰۱/۲۲
۳	مناقصه	۹۹۰۴۳۶۴	دو ردیف سیم پلاتین تیپ S	۱۴۰۰/۰۱/۰۷	۱۴۰۰/۰۱/۱۸
۴	مناقصه	۹۹۰۳۸۱۳	خرید ۹ ردیف آجر الومینی	۱۴۰۰/۰۱/۱۴	۱۴۰۰/۰۱/۱۸

ضمناً لیست استعلام‌های مربوط به خریدهای متوسط (بدون برگزاری مناقصه) در سایت شرکت به آدرس **ذیل** درج می‌گردد.

سایر موارد:

۱- **زمان دریافت اسناد:** از تاریخ نشر آگهی نوبت اول تا پایان ساعت اداری، مهلت دریافت اسناد (مندرج در جدول)

۲-جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به آدرس **www.esfahansteel.ir** مراجعه فرمایید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۲/۲۵ روابط عمومی ذوب آهن اصفهان

نوبت اول
شناسه ۱۱۰۸۵۳۱

آگهی مناقصه

یک مرحله‌ای با ارزیابی ساده

موضوع مناقصه: خرید قطعات مربوط به شرح ذیل:

شرح تقاضا	شماره تقاضا
P/F CATERPILLAR EQUIPMENT	۹۷۴۷۰۰۵
P/F EMSCO TRIPLEX MUD PUMP	۹۶۴۷۰۰۴
P/F CATERPILLAR EQUIPMENT	۹۸۴۷۰۰۱

مشخصات مناقصه:

نام مناقصه‌گزار	شماره تقاضا/ مناقصه	شماره ثبت در پایگاه ملی مناقصات	مبلغ برآورد (یورو)
شرکت ملی حفاری ایران	Tender No. : FP/09-99/126 Indent No.:01-27-9747005	۴۲،۱۰۳،۳۶۸	۱۲۸،۸۸۲
	Tender No. : FP/11-99/128 Indent No.:01-22-9647004	۴۲،۱۰۲،۶۱۹	۶۱،۶۱۸
	Tender No. : FP/09-99/124 Indent No.:01-27-9847001	۴۲،۱۰۳،۷۵۰	۱۰،۹۳۳

روش ارزیابی کیفی مناقصه‌گران:

روش ارزیابی	● به صورت ساده براساس ارایه جواز کسب/مدارک حقوقی (اساسنامه/آگهی تامین تا آخرین تغییرات) معتبر متناسب با موضوع مناقصه در جلسه گشایش پیشنهادها انجام می‌شود.

نحوه دریافت/ تحویل اسناد مناقصه:

توزیع اسناد توسط شرکت	تاریخ شروع دریافت	توزیع اسناد از یک روز پس از چاپ آگهی نوبت دوم آغاز شده و تا ده روز پس از آن ادامه خواهد داشت.
	محل دریافت	آدرس: اهواز- بلوار پاسداران- بالاتر از میدان فرودگاه- شرکت ملی حفاری ایران- ساختمان پایگاه عملیاتی- طبقه اول- سالن ۱۱۳- اداره تدارکات خارجی کالا- خانم جعفرزاده/ خانم معینی‌فر- شماره تماس: ۳۴۱۴۸۶۰۱-۰۶۱
	نحوه دریافت	۱- ارائه فیش واریزی به مبلغ ۱۹۰،۰۰۰ ریال به حساب شماره ۴۰۰۱۱۱۴۰۰۴۰۲۰۴۹۱ نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نام شرکت ملی حفاری ایران (شماره شبا IR ۵۲۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۱۱۴۰۰۴۰۲۰۴۹۱) ۲- درخواست رسمی متقاضی (با ذکر نام دقیق) مبنی بر دریافت اسناد مناقصه
تحویل اسناد به شرکت	آخرین مهلت	● ۳۵ روز پس از آخرین روز دریافت اسناد
	محل تحویل	اهواز- بلوار پاسداران بالاتر از سه‌راه فرودگاه- شرکت ملی حفاری ایران- ساختمان پایگاه عملیاتی- طبقه اول پارت B- اتاق ۱۰۷- دبیرخانه کمیسیون مناقصات- شماره تماس ۳۴۱۴۸۵۶۹ - ۳۴۱۴۸۵۸۰-۰۶۱

تضمین شرکت در مناقصه (فرآیند ارجاع کار):

مبلغ تضمین	۶،۴۴۵یورو (مربوط به تقاضای خرید شماره ۰۱-۲۷-۹۷۴۷۰۰۵)
	۳،۰۸۱ یورو (مربوط به تقاضای خرید شماره ۰۱-۲۲-۹۶۴۷۰۰۴)
	۱۰،۹۳۳ یورو (مربوط به تقاضای خرید شماره ۰۱-۲۷-۹۸۴۷۰۰۱)
انواع تضامین قابل قبول	- شرکت‌های ایرانی مجازند به جای ضمانتنامه ارزی ضمانتنامه ریالی بانکی براساس نرخ ارز نیما بانک مرکزی جمهوری اسلامی (زمان تسلیم پیشنهاد) ارائه نمایند. - ضمانتنامه بانکی و یا ضمانتنامه‌های صادره از موسسات اعتباری غیربانکی دارای مجوز فعالیت از سوی بانک مرکزی - اصل فیش واریز وجه نقد به حساب شماره ۴۰۰۱۱۱۴۰۰۶۳۷۶۶۳۶ تحت عنوان تمرکز وجوه سپرده شرکت ملی حفاری ایران نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (شماره شبا IR ۳۵۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۱۱۴۰۰۶۳۷۶۶۳۶)
مدت اعتبار پیشنهاد/تضمین	۹۰ روز (برای یک بار در سقف مدت اعتبار اولیه قابل تمدید باشد)

●**تذکر:** با توجه به بخشنامه شماره ۹۸/۶۶۵/۱۳۸ مورخ ۱۳۹۸/۰۴/۰۳ معاونت پژوهش و فناوری وزارت نفت مبنی بر بکارگیری سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) ثبت‌نام کلیه متقاضیان حضور در مناقصات، مزایدات شرکت ملی حفاری ایران در پایگاه **setadiran.ir** الزامی می‌باشد.

کانال‌های اطلاع‌رسانی شرکت ملی حفاری ایران www.nidc.ir http://sapp.ir/nidc_pr

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۲/۲۴ اداره تدارکات خارجی کالا

نوبت دوم

«آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

یک مرحله‌ای شماره: ۵۲۴۳۰۵۱۷»

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: خرید ۴۰،۰۰۰ تن بنتونیت فله
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۱ سال
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز **شنبه** مورخ **۱۳۹۹/۱۲/۳۰** (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت **WWW.KSC.IR** منوی مدیریت خرید و تامین‌کنندگان، ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از ارائه گواهی صلاحیت ایمنی اداره کار و تائید واحد ارزیابی تامین‌کنندگان) از تاریخ **۱۴۰۰/۰۱/۱۰** به **مدت دو روز**
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز **یکشنبه** مورخ **۱۴۰۰/۰۱/۱۵**
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز **سه‌شنبه** مورخ **۱۴۰۰/۰۱/۱۷**
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
شماره حساب واریز وجه:
الف) حساب سپهر ۰۱۰۰۳۰۴۴۵۳۰۰۱ بانک صادرات شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۳۸۸۲
ب) حساب سپیا ۰۱۰۲۵۱۳۱۸۶۰۰۲ بانک ملی شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۶۵۳۲
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، **مدیریت: خرید مواد مصرفی و اقلام عمومی**
تلفن: ۶۱۶۳-۳۲۱۳-۰۶۱
ایمیل: A.MOOSAVI@KSC.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

نظرگاه

دولت از طرح‌های دانش‌بنیان فولادی حمایت کند

حسام خوشبین‌فر
کارشناس صنعت فولاد

شرکت‌های فولادی نیاز به بازنگری در برخی سیاست‌های تولید و فروش دارند. این صنعت توانسته در سخت‌ترین شرایط تحریمی و مالی کشور علاوه‌بر بقا به سوددهی مناسبی نیز دست یابد، با این حال ظرفیت‌های ایران برای رشد و توسعه این صنعت بسیار بیشتر از بهره‌برداری‌های کنونی است. همچنین باید درنظر داشته باشیم که استفاده از مزیت‌های رقابتی و افزایش بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود، مستلزم اصلاح برخی روش‌ها در سطح کلان است.واقعیت اینکه دولت باید در سیاست‌های راهبردی فضای بیشتری را به این صنعت اختصاص دهد و درواقع صنعت فولاد و به‌طور کلی صنایع فلزی در ایران نیازمند تامین زیرساخت‌های نوین و بهبود فرآیندها و تولید است. در این زمینه باید درنظر داشت دشمن‌های متخاصم با کشورمان از هیچ تلاشی برای جلوگیری توسعه صنعتی ایران دریغ نمی‌کنند. توسعه صنعت فولاد نیاز به ریسک‌پذیری اقتصاد دارد و مجموعه‌های مانند ایمیدرو در این زمینه می‌توانند با حمایت‌های بیشتر از صنعت فولاد زمینه‌ساز رشد بیشتر این بخش باشند. امروز باید برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های دانش‌بنیان از ظرفیت دولت استفاده شود و درواقع دولت می‌تواند با حمایت از پژوهشگران زمینه‌ساز تامین زیرساخت‌های موردنیاز این صنعت باشد. استفاده از قطعات و محصولات تولید داخل نیاز به ریسک‌پذیری و سرمایه‌گذاری دارد و بخش خصوصی به دلیل اینکه ماهیت فعالیت خود را براساس سوددهی تعریف می‌کند، حاضر به چنین فعالیتی نمی‌شود.

از طرف دیگر با توجه به ظرفیت‌های داخلی نباید از این حوزه غافل شد. بر این اساس، دولت می‌تواند با سرمایه‌گذاری بر فعالیت‌های دانش‌بنیان تلاش کند محصولات و ایده‌های این حوزه را به سمت تولید رقابتی و توجیه‌پذیر هدایت کند.

تاکید فعالان صنعتی بر تداوم رونق تولید فلز نقره‌ای

روزهای خوش آلومینیومی‌ها ادامه دارد

تولید آلومینیوم در ایران با بهره‌گیری از ذخایر غنی انرژی رونق یافته است. این رونق در حالی است که کشور ما از ظرفیت‌های معدنی تولید آلومینیوم (یعنی بوکسیت) بهره‌مند نیست. در ادامه و با هدف تکمیل زنجیره تولید و ارزش‌آفرینی، صنایع پایین‌دستی آلومینیوم برای تولید محصولات نهایی شکل گرفته‌اند. هرچند که حیات این صنایع تحت تاثیر واردات در دوره‌هایی با نقصان روبه‌رو شده است. گرچه ظرف یک سال گذشته و با شدت گرفتن تحریم‌ها علیه ایران و ذیل ممنوعیت واردات محصولات آلومینیومی، شاهد رونق یافتن عملکرد این صنایع بودیم. فعالان صنایع آلومینیومی کشور معتقد هستند چنانچه روند ممنوعیت واردات محصولاتی که نمونه مشابه داخلی آنها تولید می‌شود، ادامه یابد می‌توان به رونق گرفتن عملکرد صنایع در سال آینده امید داشت.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

امیدوار به بهبود

آریا صادق‌نیت حقیقی، دبیر سندیکای صنایع آلومینیوم ایران در گفت‌وگو با صمت و در پاسخ به سوالی مبنی‌بر پیش‌بینی بازار آلومینیوم در سال آینده گفت: نرخ فروش شمش آلومینیوم در بازار داخلی براساس قیمت این محصول در بورس فلزات لندن و نرخ ارز تعیین می‌شود. انتظار می‌رود شمش آلومینیوم در سال آینده در بازه به نسبت بالایی به فروش برسد. نرخ فروش این شمش نقره‌ای رنگ در بازه ۲۲۰۰ تا ۲۲۵۰ دلار به‌ازای هر تن پیش‌بینی می‌شود.

آریا صادق‌نیت حقیقی

هوشنگ گودرزی

دبیر سندیکای صنایع آلومینیوم ایران افزود: در همین حال شرایط نرخ ارز نیز بسیار بر نوسانات بازار آلومینیوم اثرگذار بوده است. حتی باید اقرار کرد که نرخ ارز از تاثیرگذاری بیشتری بر این بازار برخوردار است، به‌ویژه که در شرایط کنونی حاکم بر اقتصاد کشور شاهد نوسانات قابل توجه نرخ ارز هستیم. در چنین فضایی سیاست‌های کلی نظام در ارتباطات جهانی، از اهمیت و اثرگذاری ویژه‌ای برخوردار است. اینکه برجام به چه سمت و سویی می‌رود، بر نرخ دلار در مقابل ریال و به دنبال آن بازار فلزات اساسی اثرگذار است.

حقیقی در ادامه و درباره عملکرد تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی آلومینیوم کشور در سال آینده گفت: تولید محصولات آلومینیومی در سال‌های تحریم بهبود یافته است. درواقع تحریم با وجود تمام چالش‌هایی که در مسیر فعالیت صنایع ایجاد کرد، نگاه‌های صنعتگران را به تولید داخل جلب کرد. درواقع با کاهش فروش نفت ایران، اثرگذاری صنایع معدنی در اقتصاد بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت.

این فعال صنعت آلومینیوم گفت: در موقعیت کنونی که تحریم روزهای سختی را برای کشور به وجود آورده، به ناچار بخش خصوصی و تولید اهمیت یافته‌اند. امیدواریم حتی در سال‌های آینده و با رفع محدودیت‌های بین‌المللی همچنان تولید و اقتصاد ما در اولویت باشد.

بنابراین از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود استراتژی‌های صنعتی را به گونه‌ای تنظیم کنند که حمایت از صنایع در اولویت باشد. برای تحقق این هدف باید تامین مواد اولیه تولیدکنندگان محصولات آلومینیومی از اولیت برخوردار شود. تا بدین ترتیب این صنایع بتوانند محصولی را با قیمت مناسب تولید کنند. بدون تردید در چنین شرایطی از یک‌سو نیاز بازار داخلی تامین می‌شود و از سوی دیگر نیز صادرات و ارزآوری محصولات نهایی مورد توجه قرار خواهد رفت.

سیگنال مثبت

هوشنگ گودرزی، رئیس سندیکای صنایع آلومینیوم ایران در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابی بازار آلومینیوم در سال آینده گفت: به نظر می‌رسد این بازار در سال آتی رونق بیشتری در مقایسه با سال جاری داشته باشد.

با کشف واکسن کووید ۱۹ و محرک‌های مالی که دولت‌های بزرگ تصویب کرده‌اند، بر رونق بازار آلومینیوم در سطح جهانی افزوده شده است. در همین حال انتظار می‌رود تقاضای چین به‌عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده این فلز نقره‌ای در سال ۱۴۰۰ افزایش یابد. رشد تقاضا سیگنال مثبتی را به این بازار می‌دهد.

گودرزی در ادامه و در ارزیابی عملکرد صنایع پایین‌دستی آلومینیوم در سال آتی گفت: شرایط این صنایع به شدت وابسته به سیاست‌گذاری‌های دولت است. چنانچه واردات محصولات آلومینیومی که نمونه مشابه داخلی آنها در کشور تولید می‌شود متوقف باشد، می‌توان به تداوم رونق تولید این صنایع امید داشت. اما در غیر این حالت، این صنایع دوباره با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهند شد.

رئیس سندیکای صنایع آلومینیوم در ادامه عملکرد صنایع پایین‌دستی این زنجیره را در سال جاری مثبت ارزیابی کرد و افزود: خوشبختانه با تکیه به توان داخلی و رشد تقاضا برای محصولات آلومینیومی، این صنایع توانستند تولید خود را افزایش بدهند. شاید بتوان اذعان کرد که تحریم‌ها به رونق گرفتن عملکرد صنایع پایین‌دستی آلومینیوم در سایه کاهش واردات منجر شده است.

امیدواریم استراتژی‌های ممنوعیت واردات ادامه یابد تا همچنان شاهد رونق گرفتن عملکرد صنایع آلومینیومی کشور باشیم.

سخن پایانی

ازمجموع موارد یادشده این‌طور برداشت می‌شود که با وجود تمام محدودیت‌هایی که تحریم بر عملکرد صنایع وارد کرده است، اما زمینه رونق یافتن تولید برخی صنایع را هم فراهم کرده است.

تولید محصولات آلومینیومی در چنین شرایطی بهبود یافته است. بنابراین فعالان این صنعت امیدوارند در طول سال‌های آتی نیز استراتژی ممنوعیت واردات محصولاتی که نمونه مشابه داخلی دارند ادامه یابد تا بدین ترتیب شاهد رونق گرفتن عملکرد صنایع آلومینیومی کشور باشیم.

آگهی شناسایی و ارزیابی سرمایه گذاری و اجرا
(شماره ۹۹/۲۳/س/آ)

شرکت ساخت وتوسعه زیربناهای حمل ونقل کشور

معاونت ساخت و توسعه آزادراه‌های شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور در نظر دارد پیرو انتشار آگهی شناسایی و ارزیابی سرمایه گذاری و اجرا (شماره ۹۹/۲۰/س/آ)، نسبت به شناسایی و ارزیابی سرمایه‌گذار برای پروژه ذیل براساس قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع پولی و مالی کشور و آئین نامه اجرایی مربوطه (مصوب سال ۱۳۹۴) با مشخصات ذیل و به صورت واگذاری چهل درصدی با روش BOT اقدام نماید:

ردیف	نام آزادراه	طول تقریبی (کیلومتر)
۱	آزادراه شیراز – بوشهر	۲۳۰

در این رابطه از متقاضیانی که دارای توان اجرایی، مالی و سرمایه‌گذاری از منابع داخلی و یا خارجی و دارای سوابق و تجربیات مرتبط می‌باشند، دعوت به عمل می‌آید تا ضمن اعلام آمادگی رسمی، برای ارائه پیشنهادات خود به دفتر معاونت ساخت و توسعه آزادراه‌ها واقع در تهران، خیابان وحید دستگردی (ظفر)، خیابان فرید افشار، نبش بلوار آرش، شرکت ساخت و توسعه زیربناهای کشور، طبقه ۵ مراجعه نمایند.

۴۴۶۳/م الف — معاونت ساخت وتوسعه آزادراه‌ها

نوبت اول
شماره ۱۱۱۱۸۸۲

آگهی مزایده فروش چیلر

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مازندران

اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مازندران در نظر دارد تعداد ۵ دستگاه چیلر را با رعایت کلیه شرایط مقررات دولتی از طریق مزایده عمومی یک‌مرحله‌ای با بهره‌گیری از طریق سامانه الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir) به فروش برساند. لذا متقاضیان می‌توانند از تاریخ درج آگهی از تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۵ تا پایان وقت اداری ۱۴۰۰/۰۱/۱۵ جهت دریافت اسناد مزایده از طریق سامانه ستاد و بازدید از چیلرها و نسبت به تکمیل و ارسال قیمت و مستندات لازم اقدام نمایند.

شایان ذکر است آخرین مهلت ارسال پیشنهاد قیمت به همراه فیش واریزی سپرده (ده درصد مبلغ پیشنهادی) به شماره شبای بانک مرکزی IR ۰۷۰۱۰۰۰۰۴۰۵۳۰۲۶۱۰۷۵۵۰۱۸۱ به نام سپرده اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی مازندران و مستندات و پیشنهاد قیمت در سامانه حداکثر تا روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۲۵ و همچنین زمان بازگشایی مزایده روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۲۸ می‌باشد.

ضمنا رعایت موارد ذیل الزامی می‌باشد.

- برگزاری مزایده از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار می‌گردد. و کلیه مراحل انجام مزایده شامل ارسال فیش سپرده شرکت در مزایده، قیمت پیشنهادی، بازگشایی پاکت‌ها، اعلام برنده، و تحویل مستندات مزایده در بستر مذکور و همچنین به صورت فیزیکی انجام می‌پذیرد. و ارسال کلیه مستندات مربوطه به صورت دستی (فیزیکی: پاکت الف: فیش واریزی به حساب سپرده یا ضمانت‌نامه بانکی تضمین شرکت در مزایده، پاکت ب: فتوکپی شناسنامه و کارت ملی/ پاکت ج: قیمت پیشنهادی) الزامی می باشد. ملاک انتخاب برنده، اعلام قیمت به تفکیک هر شهرستان از طریق سامانه مذکور خواهد بود. همچنین قیمت‌های اعلام شده در سامانه ستاد ملاک ارزیابی می‌باشد.
- متقاضیان جهت دریافت اطلاعات بیشتر با شماره ۳۳۳۶۲۰۰۷-۰۱۱ و داخلی ۲۳۸ و ۲۷۲ اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مازندران واحد دفتر فنی تماس حاصل فرمایند.

مشخصات چیلر:

ردیف	نام چیلر	نام شهرستان	قیمت پایه به ریال
۱	چیلر تراکمی ۵۰ تنی	سوادکوه	۲,۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	چیلر تراکمی ۱۲۵ تنی	آمل	۱۶,۸۵۰,۰۰۰,۰۰۰
۳	چیلر تراکمی ۴۲۰ تنی	ساری	۱۲,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۴	چیلر تراکمی ۲۴۰ تنی	بابل	۱۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۵	چیلر جذبی ۲۵۰ تنی	تنکابن	۱۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۲/۲۴

اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مازندران

گسترش تجارت
صمت
شنبه
۲۳ اسفند ۱۳۹۹
۲۹ رجب ۱۴۴۲
۱۳ مارس ۲۰۲۱
شماره ۱۷۵۱
پیاپی ۳۰۶۹
www.Tejaratdaily.com

یک سال دیگر با کرونای قدیمی و دولت جدید

گلایه از هفت‌خوان تامین مالی صنعت از بانک‌ها

گزارش خبری

پیش‌بینی وضعیت تجارت خارجی کشور در سال پیش رو

دل به اما و اگرها بسته‌ایم

کشـور ما امسـال در حوزه اقتصاد، سال پر فراز و نشـیبی را تجربه کرد و چه در حوزه اقتصاد داخلـی و چه در بخـش خارجی چالش‌های فراوانی پیش روی اقتصاد کشـور بود. در این سـال بسـیاری از فعالیت‌های تجاری کشـور در حوزه‌های مختلف متوقف شد و سیاست‌های بانکی در بسـیاری از موارد مسـیرهای فرعی و امکان ادامه بقای این فعالیت‌ها را مسـدود کرد. در بخش داخلی نیز در سـال ۱۳۹۹ با مشـکلات فراوانی روبه‌رو بودیم که البته در این باره نیز بسیاری از کارشناسـان اقتصاد معتقدند این چالش‌ها ریشه در سیاست‌های اقتصادی کلان کشور داشتند. در هر حال، سـال ۱۳۹۹ به روزهای پایانی خود رسـیده اسـت و فعالیت‌های اقتصادی در بخش تجـارت خارجـی با حداکثر توان باقی‌مانده، خود را به این مقطع زمانی رسـانده‌اند. اما پرسـش اینجاسـت که تجارت خارجی زخم‌خورده کشـور آیا قادر خواهد بود در سال آینده نیز با همین سبک و سیاق به روند خود ادامه دهد و سال آینده برای این بخش از اقتصاد کشور چگونه خواهد بود؟ در این شـماره صمت این پرسش در گفت‌وگو با کارشناسـان اقتصاد کشور مطرح شده که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

آینده تجاری کشور مه‌آلود است

در این باره مهدی حسـن‌نژاد، کارشناس اقتصاد، نماینده سـابق مجلس شـورای اسـلامی و اسـتاد دانشـگاه معتقد است با توجه به اتفاقات رخ داده در سـال جـاری و همچنین اتفاقات پیش رو در سـال آینده این پیش‌بینی کار چندان ساده‌ای نیست.

حسن‌نژاد در این باره در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: در سـال گذشـته موضوعاتی مانند همه‌گیری ویـروس کرونا و پیامدهای آن، تشـدید تحریم‌های اقتصـادی و کاهش ارزش پول ملی، انتخابات امریکا و امکان بازگشـت مجدد به برجام و مسائلی دیگر از این دسـت را پشت‌سر گذاشـتیم که در در تجارت خارجی کشور تاثیرگذار بودند.

وی درباره اتفاقات پیش رو که تاثیر آنها بر تجارت خارجی کشـور خواهند بود نیز گفت: از سوی دیگر ما در سـال آینده انتخابات ریاست‌جمهوری را پیش رو خواهیم داشت که با این اتفاق، به‌طور حتم تغییر رویه در سیاسـت‌های اقتصادی کشـور قابل انتظار اسـت و در نتیجه پیش‌بینی تجارت خارجی کشـور در سـال آینده بستگی مسـتقیمی به رویکرد دولت آینده خواهد داشت.

این کارشناس حوزه اقتصاد همچنین عنوان کرد: در سـال آینده نیز نتیجه موضوعاتی مانند توافقات برجـام و FATF را در پیـش خواهیـم داشـت که وابسته به مسـئله روابط کشور با ایالات متحـده امریکا و دولت جدید آن خواهـد بود و می‌تواند نتایـج گوناگونی را برای تجارت برون‌مرزی ما رقم بزند.

حسـن‌نژاد در تشـریح ایـن موضوعات گفـت: پس با ایـن شـرایط و متغیرهای متعددی که بر اقتصاد و تجارت خارجی کشور موثر خواهند بـود، از امروز نمی‌توان بیش‌بینی روشـنی درباره آینده اقتصاد کشـور در سـال آینده داشت و به طور قطع این پیش‌بینی‌ها دارای انحراف بیشتری خواهند بود.

وی دربـاره رویکـرد تصمیم‌گیران حـوزه تجارت بـرای آینده نیز گفت: از شـواهد و قرائن این‌طور به نظر می‌رسـد که رویکرد در ایـن بخش نیز حرکت آهسـته و کـج‌دار و مریز حداقل تا زمـان برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری کشور خواهد بود.

ایـن اسـتاد اقتصـاد دانشـگاه در عیـن حـال خاطرنشـان کـرد: در هر حال و در این شـرایط نیز سیاسـت‌گذاری‌های کشـور در ایـن حـوزه باید به شکلی باشد که تاثیر شرایط خارجی بر اقتصاد کشور به حداقل برسـد و بـا این دیدگاه به نظر می‌رسـد تمرکـز در این حوزه بیشـتر بر برنامه‌های داخلی کشور باشد.

حسـن‌نژاد بـا اشـاره بـه اینکـه نتایج مختلـف درباره تحریـم از مولفه‌های موثر بر اقتصاد کشـور در سـال آینده، تاثیرات کاملا متفاوتی را بر تجارت خارجی کشـور خواهد داشـت، یادآور شـد: با علم به این موضوع طبیعی و منطقی است که فرض را بر بدترین حالت بگذاریم و راهی برای عبور از تحریم‌ها داشـته باشیم تا همه فرآیندهای تجاری کشور دچار اختلال نشود.

وی همچنیـن بر یافتـن راه چاره بـرای برقراری سـوئیفت و بی‌اثر کردن محدودیت‌های تحریم برای نقل و انتقال پول تاکید کرد و افزود: ما برای این کار می‌توانیم عقـد پیمان‌های دو و چندجانبه را مدنظر قرار دهیـم و از کوچک‌ترین روزنه‌هـا برای عبور از تحریم‌ها استفاده کنیم.

این کارشـناس اقتصاد، مبادلات از طریق ارزهای دیجیتال را یکی از این راه‌ها دانسـت و تصریح کرد: درباره ارزهـای دیجیتال کارهایی در حال انجام بود اما خودمان با برخی سیاست‌گذاری‌ها، جلوی توسعه مبـادلات اقتصـادی از طریق ارزهـای دیجیتال را بسـتیم درحالی‌که خوب یا بد، بخشی از تبادلات ما از این طریق قابل انجام بود. البته شاید با برنامه‌های در دست اقدام شورای عالی فضای مجازی بتوان در آینده باز هم امیدی به توسعه روند مبادلات از طریق ارزهای دیجیتال داشت.

این کارشـناس اقتصاد با اشـاره به شـرایط ارزی کشـور در سـال گذشـته نیـز خاطرنشـان کـرد: درحال‌حاضر نوسانات ارزی کاهش یافته و ما در این زمینه به ثبات نسـبی ارزی رسـیده‌ایم اما نمی‌توان به‌طـور قطع دربـاره ادامه این روند در سـال آینده اظهارنظر کرد و شـاید این آرامش نسـبی، مصداق همان آرامش پیش از توفان باشد.

وی با مه‌آلود خواندن آینده تجاری کشور در سال آینده با درنظر گرفتن همه این عوامل تاکید کرد: به نظر می‌رسـد درحال‌حاضر بیش از برنامه‌ریزی برای سـال آینده، در انتظار نشسـته‌ایم تا ببینیم شرایط در ماه‌های آینده به چه صورتی رقم خواهد خورد.

حسـن‌نژاد در پایان گفـت: در هر حال و با درنظر گرفتن همه ابهامات پیش رو در سـال آینده، به نظر می‌رسـد مهم‌ترین رویکرد ما برای سـال آینده باید توجه و تمرکز بر توان داخلی و ابزارهای موجود برای غلبه بر شرایط پیش‌بینی‌نشده سال آینده باشد.

> مهم‌ترین رویکرد ما برای سال آینده باید توجه و تمرکز بر توان داخلی و ابزارهای موجود برای غلبه بر شرایط پیش‌بینی‌نشده سال آینده باشد

بر همانیم که بودیم...

محمدرضـا مودودی، کارشـناس اقتصاد بین‌الملل و سرپرسـت پیشـین سـازمان تجارت جهانی مانند بسـیاری از دیگر کارشناسـان اقتصاد کشـور، درباره شـرایط حوزه تجارت کشـور در سـال آینده، با توجه به سیاسـت‌گذاری‌های انجام‌شـده در ایـن زمینه در سال‌های گذشته، وضعیت را چندان مطلوب پیش‌بینی نمی‌کنـد و اعتقاد دارد که نمی‌توان با این رویه منتظر تغییرات خاصی در این حوزه بود.

مودودی در این باره در گفت‌وگو با صمت با اشـاره به تاثیر سیاسـت‌های گذشته بر شرایط آینده تجاری کشـور اظهار کرد: حقیقت این است که تجربه ۳ سال اخیر و به‌ویژه امسال در دولت دوازدهم درباره تحریم‌ها و دیگر موضوعات به‌وجود آمده نشان داد که مشکلات مـا در این حوزه تنها محدود به بحث تحریم‌ها و کرونا نیست و موضوع ریشه‌ای‌تر از این موارد است.

وی در ایـن باره افزود: در رویارویی با این موضوعات درمی‌یابیم که وقتی کشـور با چنین شـرایطی مواجه می‌شـود نه سابقه‌ای از گذشـته برای مقابله با چنین شـرایطی وجود دارد که بتوانیم با استناد بر آنها مسیر حرکـت آینـده را پیش‌بینـی و مشـخص کنیم و نه دسـتورالعمل مناسـبی برای مواجهه با این شرایط در دسـترس اسـت تا بتوانیم به مدیریت درست مشکل بپردازیم و از بحران عبور کنیم.

مـودودی بـا اشـاره بـه موضوعات پیش‌آمـده در سال‌های اخیر در اقتصاد و تجارت خارجی کشور تاکید کرد: همان‌طور که می‌دانیم، در این سـال‌ها بـا کاهش ارزش پـول ملی مواجه بودیم و با وجـود اینکه این کاهـش ارزش پول ملی به طـور طبیعی می‌تواند باعـث رونق صادرات کشور شـود، آمارها و گزارش‌های موجود و رسمی کشور در این باره مخصوصا در همین سـال اخیر نشـان داد که چنیـن هدفی در کشـور ما به هیچ وجه محقق نمی‌شـود و ما همچنان شاهد افت شدیدی را در این حوزه خواهیم بود.

این کارشناس حوزه اقتصاد بین‌الملل در تشریح این موضوع یادآور شد: ما با توجه به اینکه در سال گذشته شـاهد افت صادرات کشور بودیم، امسال نیز نسبت به سال گذشته با کاهش صادرات روبه‌رو هستیم و در این زمینـه می‌بینیم که برای نخسـتین‌بار میزان صادرات کشـور به پایین‌تر از ۴۰ میلیارد دلار رسید و در کانال ۳۰ میلیارد قرار گرفت.

وی در ایـن بـاره افـزود: مواجهه اقتصاد کشـور با کاهـش ارزش پول ملی و موضوعاتی مانند آن نشـان می‌دهـد در ایـن مـدت نتوانسـته‌ایم از فرصت‌های موجود و پیش‌آمده به شـکل مطلوب و به نفع اقتصاد و تجارت کشـور اسـتفاده کنیم و همواره در این موارد فرصت‌سوزی شده است.

مـودودی درباره علـل رخ دادن چنین وضعیتی در اقتصاد کشور نیز خاطرنشان کرد: این مسئله در نتیجه وجـود دیدگاه‌هـای غیرکارشناسـی و ورود نهادهای غیرمتخصـص به موضوع تجـارت خارجی بـوده اسـت؛ درواقـع در این زمینه نشـان داده‌ایم کـه می‌توانیم ملغمه‌ای ایجاد کنیم که نه ارزشـی برای اقتصاد داشـته باشد، نه ارزش پول ملی را حفظ کند و نه باعث رونق تولید در کشور شود.

سرپرسـت پیشین سازمان توسعه تجارت کشـور با تعمیم دادن چنین سـابقه‌ای در برنامه‌ریزی بـرای تجارت کشـور، دربـاره وضعیت ایـن حوزه در سـال آینده گفت: مهم‌تریـن پیش‌بینی در این زمینه این اسـت که حداقل تا نیمه سـال آینده که تغییرات مدیریتی انتخاباتی شـکل بگیـرد، رویکرد متفاوت و خاصی در این زمینه ایجاد نمی‌شود.

وی در ایـن بـاره خاطرنشـان کـرد: در ایـن مدت مهم‌تریـن اتفاقـات تحت تاثیر عوامـل خارجی، رفع تحریم‌هـا و کاهـش بار مربوط بـه همه‌گیری جهانی ویـروس کرونـا خواهد بود و مولفه‌هـای داخلی نقش چندانی در بهبود شرایط ایفا نکنند.

مودودی درباره شـرایط تجاری کشور پس از تغییر دولت و تشـکیل کابینه جدید نیز یادآور شـد: در این زمینه هم پیش‌بینی می‌شـود دولـت آینده میراث‌دار شـرایط موجود و فعلی اقتصادی و تجاری کشور باشد و دولـت جدید نیز تا جایگیـری مدیران و معاونان، در دست گرفتن امور و تعیین خط مشی‌های جدید، سال ۱۴۰۰ را بـا همیـن منوال به پایـان خواهد برد. پس با توجه به این موضوع بعید می‌رسـد با سیاسـت‌های موجود و روندی که از ۳ سال گذشته تاکنون شاهد آن بوده‌ایم تغییر خاص و برنامه‌ریزی‌شـده‌ای در تجارت خارجی کشور در سال آینده رخ دهد.

وی در ایـن بـاره تاکید کرد: با ایـن رویکرد به نظر نمی‌رسد در سال آینده حتی بتوانیم دوباره وارد کانال ۴۰ میلیارد دلار شویم زیرا نه باور لازم در حوزه تجارت خارجی را در سطح عالی مدیریت اجرایی می‌بینیم و نه اینکه واقعا از ظرفیت‌ها و توانایی‌های موجود در بخش خصوصی به شکل شایسته و مطلوب استفاده می‌کنیم.

در عیـن حـال هیچ علامـت و برنامـه‌ای هم برای شـکل‌گیری ظرفیت‌های حداقلی برای افزایش سهم بـازار مثل مشـوق‌های صادراتی، تسـهیلات اعتباری و حتـی پیمان‌هـای منطقـه‌ای و رایزنـان بازرگانی نمی‌بینیـم، درحالی‌که بـه نظر من بودجه این کار هم موجود بود.

مـودودی در ایـن زمینه خاطرنشـان کـرد: نتیجه چنین رویکردی این اسـت که می‌بینیم درحال‌حاضر سازمان‌های غیرتخصصی متولی امر صادرات و تجارت هسـتند و نتیجه این رویکرد سقوط آمارهای صادراتی به شـکل موجود خواهد بود و بی‌شـک در این زمینه، نه سـازمان توسـعه تجارت و نه وزارت صنعت، معدن و تجـارت، بلکه دولت باید پاسـخگوی این ناکارآمدی باشـد که درحال‌حاضر در حوزه تجارت و اقتصاد با آن مواجه هستیم.

> حداقل تا نیمه سال آینده که تغییرات مدیریتی انتخاباتی شکل بگیرد، رویکرد متفاوت و خاصی در زمینه تجارت ایجاد نمی‌شود

نقشه صادرات ۱۴۰۰

«می‌خواهیـم تـا سـال ۱۴۰۰ سـهم خود را از بازارهـای همسـایه بـه ۵ درصـد یعنـی ۵۰ میلیـارد دلار برسـانیم»؛ این برنامـه‌ای بود که شـهریور ۱۳۹۸ از سـوی قائم‌مقام وزیر صنعت، معـدن و تجـارت اعلام شـد. آن زمان حسـین مدرس‌خیابانی در قامت قائم‌مقامی وزیر صنعت، معدن و تجارت تکیه داشـت از برنامه‌ای سـخن می‌گفـت که تحقق آن حکایت از تمرکز ایران بر بازار ۱۵ کشـور همسایه تا دو سال آینده داشت. البتـه آمارهای تجارت خارجی نیز چیزی جز این را روایت نمی‌کرد. براسـاس آمار از ابتدای سـال ۱۳۹۸ صـادرات ایـران بـه اروپا به‌شـدت دچار کاهش شـده و خریداران اروپایی رغبت کمتری بـه خریـد کالاهای ایرانـی داشـتند. همچنین براسـاس اطلاعات آماری ارزش صادرات ایران به اتحادیه اروپا در ۶ ماه نخست سال ۲۰۱۹ نسبت به مدت مشـابه سـال ۲۰۱۸ میـلادی با کاهش ۹۳ درصدی مواجه شـده بود. بنابراین تمرکز بر بازارهای همسـایه امری منطقی به نظر می‌رسید اما هدف‌گذاری ۵۰ میلیارد دلاری صادرات به ۱۵ کشور همسـایه آن هم تا سال ۱۴۰۰ تا حدودی جای تامل داشـت. همان زمان هم فعالان اقتصاد بـر این نکته تاکید داشـتند که تحقق این هدف وابسـته به پارامترهای مختلفـی از جمله اتخاذ سیاسـت‌های تسـهیل‌کننده در حـوزه تجارت، ارتقـای کیفیت زیرسـاخت‌های تجـاری برای صادرات کالا و «فراهم آوردن شرایط فعالیت برای فعالان اقتصادی در بخش خصوصی واقعی» است.

سخن پایانی

این یک حقیقت اثبات شـده اسـت که «هرکسـی آن درود عاقبت کار که کشـت» و این موضـوع در همه ارکان اقتصادی از جملـه تجارت خارجی و اقتصاد بین‌الملل کشـور نیز صدق می‌کند. درواقع باید بپذیریم در حوزه اقتصاد در سـال گذشته و سـال‌های پیـش از آن، بیش از پرداختن به مسـائل بنیادی و بسترسـازی برای تجارت کشـور در عرصه‌های بین‌المللی و رائه راهکارهایی برای پیش رفتن به سـوی اقتصاد بدون نفت، درگیر مسـائلی مانند تنظیم بازار و تامین کالاهای اساسـی و ضروری بوده‌ایم و متاسفانه در همین موضوعات نیز نتوانسته‌ایم از مجرای صحیح آن وارد شـویم و به صورت ریشه‌ای مشکلات را برطـرف کنیم. طبیعی اسـت در چنین شـرایطی نمی‌توان چشـم امید چندانی به تغییر و تحولات سـال آینده در تجارت و اقتصاد دوخت و بیشـتر باید منتظر به نتیجه نشسـتن اما و اگرهای موجود باشیم. جدا از این موارد، در سال آینده انتخابات ریاسـت‌جمهوری را نیز در پیش داریم که تجربه نشـان داده با تغییر دولت، علاوه‌بر کابینه، بدنه ساختار اجرایی کشور نیز دچار تغییـر و تحولات فراوان می‌شـوند و حتـی برنامه‌ها و افق‌های بلندمدت نیز دچار تغییر می‌شوند؛ یعنی با این حساب نمی‌توان پیش‌بینی خاصی درباره سیاست‌های اقتصادی دولت هنوز روی کار نیامده انجام داد و در این باره نیز باید منتظر اتفاقات باشیم. بخشـی از تعاملات و تبادلات تجاری آینده نیز که تحت تاثیر همه‌گیری ویروس کرونا خواهد بود که هنوز ماندن و رفتن آن در سال آینده به‌درستی مشخص نیست.

در نتیجه شـاید وضعیت سـال آینده کشور در حوزه تجارت بیش از آنکه در اختیار ما و برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران اقتصادی کشور باشد، تحت تاثیر عواملی خواهد بود که گذشت زمان آن را مشخص خواهد کرد؛ این بلاتکلیفی نیز در نوع خود مشکلات زیادی را برای فعالان اقتصاد در سال پیش رو رقم خواهد زد.

چشم‌انداز کالاهای اساسی ۱۴۰۰

براسـاس گزارش بانک مرکزی در ۹ ماه امسـال برای کالاهای اساسـی کمتـر از ۴.۴۲ میلیـارد دلار تامین ارز صـورت گرفتـه (با نرخ ۴۲۰۰ تومـان) که این رقم برای مدت مشـابه سـال گذشـته برابر با ۷.۵۵ میلیارد دلار بوده و بیانگر کاهش ۴۱ درصدی تامین ارز اسـت. بـه گـزارش صمت به نقل از آمار کمـرگ، میزان ثبت سـفارش کالاهای اساسـی در همین مدت ۱۲ میلیارد و ۲۴۵ میلیون دلار بوده که نسـبت به مدت مشـابه در سـال ۱۳۸۹، حدود ۱۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. از ابتـدای امسـال تا پایان آذر ۹ میلیـارد و ۲۵۰ میلیون دلار ارز برای کالاهای اساسـی تخصیص داده شـده که در مقایسه با آمار سال گذشته، حدود ۵۰۰ میلیون دلار کمتر اسـت. ارزش ترخیص کالاهای اساسـی در ۹ ماه سـال جاری ۶ میلیارد و ۲۳۷ میلیون دلار است که این رقم برای مدت مشـابه سـال گذشته برابر با ۸ میلیارد و ۹۰۶ میلیون دلار بوده اسـت که کاهش ۳۰ درصدی را نشان می‌دهد. در ادامه وضعیت ۵ قلم کالای اساسی که اثرگذاری بیشتری در معیشت خانوار دارند، مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ ذرت، کنجاله سـویا، روغن خام، دانه‌های روغنی و جو. این قلم کالا نیمی از ارز مربوط به کالاهای اساسی را در ۹ ماه سال ۹۹ به خود اختصاص داده‌اند که البته نسبت به سال گذشته ۵ درصد کاهش داشته است.

▣ چالش‌های پیش رو

در بررسـی چالش‌هـای موجود در تامیـن کالاهای اساسـی برای سـال ۱۴۰۰ به چند نکتـه برمی‌خوریم که شـامل تصدی‌گری دولت، سیاسـت‌های نادرسـت بـرای تنظیم بازار، موانـع در برابر تخصیص به‌موقع ارز، نبود شـفافیت درباره میزان ذخایر استراتژیک می‌شود. همچنین برخی از کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند موانع در مقابـل نقـل و انتقالات ارزی، تـورم و افت تقاضا به دلیل کاهـش قدرت خرید مردم، مشـکلات نقدینگی بـرای تولید و مواردی از این دسـت خواهد شـد. طبق لایحـه بودجه ۱۴۰۰، دولت ۸ میلیارد دلار برای تامین کالاهای اساسی پیش‌بینی کرده است. البته در این باره میزان ارز و نرخ آن مشـخص نیسـت و این سوال پاسخ داده نشـده که دولت تا چه زمانی ارز ترجیحی را حفظ خواهد کرد. از سـوی دیگر شـفافیت لازم در تخصیص ارز و قیمت‌گذاری‌ها وجود ندارد. میزان ذخایر کالاهای اساسـی در پایان امسال و سطح ذخایر برای سال آینده به‌خوبی مشـخص نیسـت. ضمن اینکه سیاسـت‌های وارداتـی برای کالاهای اساسـی و تنظیـم بازار به‌علاوه سیاست‌های حمایتی از معیشت خانوار ابهام‌های زیادی دارد.

▣ احتمال رکود نسبی صنایع غذایی

در این راستا کاوه زرگران، رئیس کمیسیون بازرگانی داخلی اتاق ایران، بروز رکود در بازار را برای اوایل سـال ۱۴۰۰ قابل پیش‌بینی دانسـت و تصریـح کرد: به نظر می‌رسـد در این شرایط کسـب‌وکارهایی که در صنایع غذایی و وابسته به آن هستند تا پایان سال و اوایل سال آینده رکود نسبی را تجربه کنند. عضو هیات نمایندگان اتاق ایران یک سـال گذشـته را بـرای تامین‌کنندگان کالاهای اساسـی در سراسـر دنیا، سالی سخت توصیف کـرد و گفت: قیمت‌هـای جهانی به دنبـال تنش‌های سیاسـی بین چیـن و امریکا تا حـدودی افزایش یافت و در کنار آن شـیوع بیماری کرونا موجب شـد تا حتی کشـورهای صادرکننـده و نقش‌آفریـن در حوزه تولید کالاهـای اساسـی و مـواد غذایی، بـرای غنی‌تر کردن ذخایر اسـتراتژیک خود اقدام کننـد. همین کمبود در عرضـه به‌تدریج قیمت‌های جهانی را بالا برد و می‌توان سـطح این افزایش نرخ را بیـن ۳۰ تا ۵۰ درصد درنظر گرفت. زرگران ادامه داد: ایران در همین وضعیت جهانی با فشارهای ناشی از تحریم نیز روبه‌رو بود که پیچیدگی امـور را دوچندان می‌کرد. درحال‌حاضر واردکننده مواد اولیه و کالاهای اساس با نگاهی به بودجه دولت و بانک مرکزی، ریسک نکرده و جریان واردات تا حدی متوقف شـده اسـت. با توجه به این وضعیت بایـد برای تامین کالاهای اساسـی در روزهای پایانی سال و ۳ماه نخست ۱۴۰۰ فکری کرد.

▣ تداوم سیاست ارز ۴۲۰۰ تومانی

این تحلیل‌ها در حالی عنوان می‌شـود که محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه از تامین کالاهای اساسـی با ارز ۴۲۰۰ تومانی در سـال آینده خبر داده و تاکید کرده طرح پیش‌فروش نفت سـال آینده با قیمت هر بشـکه ۴۰ دلار اجرایی خواهد شـد. سیاست دولت برای تامین کالاهای اساسـی و موردنیاز مردم در سـال آینـده تامیـن آن بـا ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی اسـت چـون تجربـه نشـان داده که هر نوع تغییـر ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانـی و ارز نیمایـی منجر بـه افزایش قیمت در بازار می‌شـود. این در حالی اسـت که امسال برخی واردکنندگان کالاهای اساسی به کشور به دلیل نبود ارز و مشکلات بروکراسی گمرک تمایلی به خروج کالاها از گمرک نداشـتند و این مسـئله منجر به کاهش کالا در بازار و افزایش قیمت شـد. تا آنجـا که رئیس‌جمهوری دسـتور داد هیچ کالایی در گمرک معطل نماند و روند ترخیص کالا شدت گرفت. در ادامه اینکه شرایط تامین ارز و ترخیـص کالاهای اساسـی سـال ۱۴۰۰ چگونه خواهد بود، باید منتظ ماند و دید.

پیش‌بینی اصناف از روند کسب‌وکار در سال آینده

یک سال دیگر با کرونای قدیمی و دولت جدید

اصناف کشور در سال ۱۳۹۹ به‌شکل عجیب و غریبی تحت فشار اقتصادی قرار داشتند و تا اسفند بسیاری از صاحبان کسب‌وکار مجبور به تعطیلی دائمی واحدهای خود شدند. اصناف و شهروندان امسال در حالی به ایام برگزاری جشنواره فروش نوروزی رسیدند که برخی فعالان این حوزه دیگر مشغول فعالیت در این عرصه نیستند و مجبور به تعطیلی واحدهای صنفی شده‌اند.

کرونا مهم‌ترین عامل آسیب‌زننده به اصناف در سال جاری بود که به‌نظر می‌رسد در ورود به قرن جدید نیز همچنان به‌عنوان عامل تهدیدکننده اصناف را درگیر کند. با این شرایط این گزارش صمت به تشریح پیش‌بینی فعالان اصناف و دست‌اندرکاران این بخش درباره مسیر فعالیت سال آینده پرداخته است. با ما همراه باشید:

عکس: آیدا فریدی

با کرونا کنار می‌آییم

بی‌شک بزرگ‌ترین و جدی‌ترین مشکل اصناف در سالی که گذشت رویارویی با کرونا و پیامدهای ناشی از آن بود که همه فعالان این حوزه در صحبت‌های خود به آن اشاره دارند؛ ویروسی که ظاهرا سال آینده هم مهمان اقتصاد ایران خواهد بود.

حال باید دید سال جدید در همراهی با کرونا چگونه خواهد گذشت؟ قاسم نوده فراهانی، رئیس اتاق اصناف تهران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: کرونا در سالی که گذشت آسیب‌های جبران‌ناپذیری را به اصناف کشور وارد و تعداد زیادی از فعالان این حوزه را از خانه‌نشین کرد. در عین حال همه‌گیری این ویروس موجب شد اشکال جدیدی از فعالیت اصناف در کشور شکل بگیرد که مهم‌ترین آنها خریدهای تلفنی و اینترنتی بود. این شیوه‌ها گرچه هنوز شکل و شمایل کاملی پیدا نکرده اما می‌تواند با بسترسازی مناسب در شرایطی مانند آنچه در سال گذشته با آن مواجه بودیم، راهگشا باشد. نوده فراهانی درباره نقش اصناف در جلوگیری از همه‌گیری بیشتر ویروس کرونا در سال ۱۳۹۹ عنوان کرد: همه‌گیری این ویروس از بازار نوروزی سال ۱۳۹۸ آغاز شد و تا امروز همچنان ادامه دارد. در این مدت صاحبان اصناف و کسب‌وکار بیشترین میزان همکاری را با نهادهایی مثل ستاد ملی مبارزه با کرونا داشته‌اند تا بتوانند نقشی در قطع زنجیره انتقال این بیماری داشته باشند. وی در این باره توضیح داد: باتوجه به این شرایط به‌نظر می‌رسد مهم‌ترین برنامه اصناف برای سال آینده، بازسازی و تقویت ساختارهای آسیب‌دیده از کرونا باشد و ما نیز وظیفه داریم حداکثر تلاش خود را برای ایجاد شرایط بازسازی اصناف انجام دهیم و رایزنی‌ها را با نهادهای مسئول در راستای ارائه تسهیلات و معافیت‌های مالی ادامه دهیم. رئیس اتاق اصناف تهران در این باره تاکید کرد: جدا از این تلاش‌ها، ما فعالان حوزه اصناف باید بیاموزیم که چگونه باوجود ویروس کرونا و خطرهای آن به فعالیت روزمره خود ادامه دهیم، زیرا براساس آنچه پژوهشگران به آن دست یافته‌اند، این ویروس و همه‌گیری آن می‌تواند تا سال‌ها باقی بماند و اگر بخواهیم تنها شیوه محدودیت و تعطیلی را برای مقابله با آن اختیار کنیم، پس از عبور از دوران کرونا با جامعه‌ای روبه‌رو خواهیم بود که همه اصناف و کسب‌وکارهای آن از بین رفته‌اند. نوده فراهانی در پایان گفت: در طول سال‌های گذشته اصناف همواره به‌عنوان همراه در کنار مردم و دولت‌ها بوده و به‌عنوان یکی از بال‌های توسعه اقتصادی کشور عمل کرده‌اند و به‌نظر می‌رسد توانمندتر شدن این بال با سیاست‌گذاری‌های مناسب و بهره‌گیری از ظرفیت و توان آن، می‌تواند راه را برای توسعه اقتصادی در سال آینده هموارتر کند.

طرح «کاسبان امین» را گسترش می‌دهیم

جلال‌الدین محمد شکریه، نایب‌رئیس اتاق اصناف ایران درباره وضعیت این بخش در سال آینده در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: سال آینده سالی تعیین‌کننده برای اصناف است و باتوجه به روی کار آمدن دولت جدید، ما در تلاش هستیم که باتوجه به انتخابات ریاست‌جمهوری بسته‌های پیشنهادی خود را به دولت جدید نیز ارائه دهیم تا در حد امکان از ظرفیت‌های بخش خصوصی و اصناف کشور استفاده شود.

شکریه همچنین گفت: باتوجه به آسیب‌های فراوان مالی که در حوزه اصناف شاهد آن بودیم، شاید در دستور کار قرار گرفتن تسهیلات و مدارای برخی نهادها در زمینه اخذ مالیات بر درآمد، مالیات ارزش افزوده و عوارض اصناف بتواند به بقای این بخش در سال آینده کمک کند. نایب‌رئیس اتاق اصناف ایران با اشاره به تحت تاثیر قرار گرفتن اصناف خرد، با روی کار آمدن فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای، تاکید کرد: ما در سال آینده قصد داریم طرح «کاسبان امین» را به‌شکل گسترده‌تری دنبال و از تجربیات اتاق اصناف مشهد در این زمینه استفاده کنیم. وی در این باره افزود: طرحی که در مشهد در زمینه کاسبان امین اجرا شد نشان داد توزیع کالاهای اساسی در خرده‌فروشی‌ها نیز با بسترسازی‌های لازم امکان‌پذیر است و می‌توان توزیع این اقلام را علاوه بر فروشگاه‌های زنجیره‌ای در خرده‌فروشی‌ها نیز انجام داد. در این شرایط هم کاسبان خرد امکان فعالیت موثرتر را خواهند داشت و هم توزیع بهتر کالاهای اساسی توسط شبکه مویرگی در کشور انجام خواهد شد. شکریه در این باره افزود: ما امیدواریم در سال آینده با حضور دولت جدید نقش‌آفرینی اصناف و بخش خصوصی بیش از پیش مدنظر قرار گیرد و ما بتوانیم همکاری‌های لازم و کافی را -همانند آنچه در دوران همه‌گیری ویروس کرونا شاهد آن بودیم- با دولت داشته باشیم. شکریه در پایان با اشاره به وظیفه اتاق اصناف و زیرمجموعه‌های آن در همکاری با دولت گفت: در هر حال اتاق اصناف تابع سیاست‌های کلی دولت در این حوزه است و سعی خواهد کرد باتوجه به رویکرد و برنامه‌های دولت، بهترین شرایط را برای ادامه کار اصناف فراهم کند و مدافع حقوق آنها باشد.

تداوم حمایت مالی و مالیاتی

از همان روزهای نخست شیوع کرونا، کارگروه مقابله با پیامدهای اقتصادی کرونا به ریاست معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری تشکیل شد و اعمال معافیت‌ها و استمهال حق‌بیمه کارفرمایی از اقدامات دولت در حمایت از کسبه و مشاغل شدیدا آسیب‌دیده از بحران کرونا بود. براساس اعلام کارگروه مقابله با پیامدهای اقتصادی کرونا، حمایت‌های همه‌جانبه دولت در حوزه‌های بانکی، مالیاتی و تامین اجتماعی از اصناف آسیب‌دیده از کرونا در سال آینده نیز ادامه خواهد داشت. عضو فراکسیون اصناف و کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: در بودجه سال آینده حدود ۷ هزار میلیارد تومان از محل تبصره ۴ به وام اصناف اختصاص یافته که باید پیگیری لازم برای دریافت و استفاده از آن انجام شود. مجتبی توانگر با اشاره به برنامه‌های سال آینده در حوزه ساماندهی مشاغل مزاحم و عوارض شهرداری نیز گفت: مکاتباتی در راستای رسیدگی به موضوع مشاغل مزاحم با سازمان صنعت، معدن و تجارت انجام شده که در این زمینه باید مباحث و موضوعات مختلف از طریق مکاتبات اداری پیگیری شود. وی در ادامه تاکید کرد: برای برطرف کردن مشکلات صنوف تلاش می‌کنیم و در کمیسیون اقتصادی به‌دنبال پیدا کردن راهکارها و منابع جدید برای دریافت مالیات هستیم.

سخن پایانی...

گفت‌وگو با صاحبان اصناف و دست‌اندرکاران این حوزه نشان می‌دهد بیشترین میزان گلایه‌مندی آنها، نادیده گرفته شدن ظرفیت این بخش در فرآیندهای اقتصادی کشور است. اصناف معتقدند همواره به‌عنوان یک همپا در کنار دولت‌ها حضور داشته‌اند اما کمتر در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌ها از توان آنها استفاده شده و امیدوارند که اثبات ظرفیت‌های آنها در همه‌گیری کرونا توانسته باشد دولتمردان را برای نگرش بهتر به توان بخش خصوصی متقاعد کند. جدا از این موضوع، رفع آسیب‌های کرونا در سالی که گذشت یکی از دغدغه‌های اصلی اصناف و مشاغل مختلف است. این فعالان اقتصادی پیش‌بینی می‌کنند اگر فشار اقتصادی بیش از این بر گرده صاحبان کسب‌وکار وارد آید، نمی‌توان برای سال آینده وضعیت مطلوبی را برای اصناف پیش‌بینی کرد، در حالی که توجه بیشتر در قالب حمایت از تولید، ارائه تسهیلات اصناف زیان‌دیده و معافیت‌های مالیاتی، می‌تواند سال آینده را سالی مطلوب‌تر برای حمایت از تولیدکننده و در نتیجه برخورداری مصرف‌کنندگان از رفاه و دسترسی بیشتر، پیش روی کشور قرار دهد. اما با وجه به شرایط و تصمیم‌گیری‌های موجود در سطح کشور، آیا می‌توان به این امر امیدوار بود؟!

شهردار کرمانشاه:

سند ۵ ساله چشم‌انداز توسعه کرمانشاه باید در سال ۱۴۰۰ اجرایی شود

شهردار کرمانشاه با تاکید بر اینکه سند ۵ ساله چشم‌انداز توسعه کرمانشاه تا پایان فروردین‌ماه تنظیم شود گفت: این سند در سال ۱۴۰۰ باید اجرایی شود.

به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی روابط عمومی شهرداری کرمانشاه، جلسه بررسی سند ۵ ساله چشم‌انداز توسعه کرمانشاه به ریاست دکتر سعید طلوعی و با حضور معاونین، مدیران مناطق و رؤسای سازمان‌های شهرداری کرمانشاه برگزار شد.

شهردار کرمانشاه در این نشست، تدوین سند ۵ ساله چشم‌انداز توسعه کرمانشاه را یکی اسناد بسیار مهم دانست و با بیان اینکه نباید در تصمیم‌گیری شهری سلیقه‌ای عمل کرد گفت: این سند باید بصورت علمی و تخصصی تنظیم شود و مطالبات مردم کرمانشاه را نیز باید در آن مد نظر قرار داد چراکه درحال تصمیم‌گیری درخصوص زندگی مردم و مدیریت شهری هستیم.

وی با بیان اینکه این سند تا پایان فروردین‌ماه سال جدید باید تنظیم و در سال ۱۴۰۰ عملیاتی شود، افزود: مدیریت شهری را باید با برنامه پیش برد و ما در این سند باید بدانیم اکنون در کجا قرار داریم و سال ۱۴۰۵ در کجا خواهیم بود، باید بدانیم تاکنون چه اقداماتی صورت گرفته و تا سال ۱۴۰۵ چه اقداماتی صورت خواهد گرفت.

دکتر سعید طلوعی تصریح کرد: این سند برکات زیادی دارد که حتی در اجرای پروژه‌ها، بودجه آن و روش اجرای آن نیز پیش‌بینی می‌شود.

شهردار کرمانشاه ادامه داد: تمامی مدیران شهرداری موظفند که با مشاور این طرح همکاری لازم را داشته باشند، نظرات و تجربیات را منتقل و یک سند قوی با برنامه‌ریزی درست ارائه کنند.

وی درپایان با بیان اینکه باوجود مشکلات اقتصادی اما شهر کرمانشاه زنده و اقدامات زیباسازی شهر درحال اجراست گفت: در این سند باید مشکلات اقتصادی و حتی قصور مدیران نیز مدنظر باشد و از مردم نیز درخواست داریم ما را در تنظیم هرچه بهتر این سند یاری کنند.

لازم به ذکر است که در این نشست، مشاور طرح و مدیران مناطق و سازمان‌ها نظرات خود درخصوص تنظیم سند ۵ساله چشم‌انداز توسعه کرمانشاه را بیان کردند.

ققنوس رویدادها از خاکستر رکود برمی‌خیزد

میلاد محمدی: **صنعت نمایشگاهی در حالی ۵۳ سالگی خودش را در ایران پشت سر می‌گذارد که یکی از سخت‌ترین سال‌ها در حوزه گردش مالی را تجربه کرده است.**

بیکاری بیش از ۵۰ درصدی فعالان حوزه نمایشگاهی در سال ۹۹ باعث شد، خاطره تلخی از رکود و شیوع کرونا در ذهن فعالان این صنعت باقی بماند. اما این به معنای از دست رفتن امیدها نبوده است.

در این گزارش، تعدادی از فعالان نمایشگاهی پیش‌بینی خود را از سال آینده پیش‌روی مخاطبان صمت ترسیم کردند

حسن زمانی

منوچهر جعفری‌زاده

ادریس مازندرانی

عبدالکریم جلالی

علی محتشم امیری

مرتضی ساجدی

امید فدایی

حسام گودرزی

مسلم نوروزی

حسن زمانی، مدیرعامل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران: پیش‌بینی ما این است که صنعت نمایشگاهی در سال ۱۴۰۰ بین ۵۰ تا ۷۰ درصد نسبت به امسال پیشرفت خواهد داشت. با توجه به وجود تمام مشکلات و چالش‌هایی که در این صنعت وجود دارد، این عرصه حرف‌های زیادی برای گفتن دارد. به عقیده من سال آینده، سال شکوفایی صنعت نمایشگاهی در کشور و در جهان خواهد بود. امیدواریم که وضعیت شیوع ویروس کرونا مدیریت و کنترل شود. همچنین در انتظار هستیم تا از تاثیر این ویروس از طریق واکسن و درمان از طرق گوناگون کاسته شود. ما در ماه‌های پایانی سال تمام تلاش خود را به‌کار گرفتیم تا فضای کار، تلاش و همدلی را بین بخش‌ها و قطب‌های گوناگون صنعت نمایشگاهی و فعالان این صنعت ایجاد کنیم.

منوچهر جعفری‌زاده، رئیس انجمن غرفه‌سازان: انجمن در مدتی که برگزاری رویدادهای نمایشگاهی به‌طور کامل لغو شده و صنعت نمایشگاهی در رکود مطلق بود انجمن غرفه‌سازان اقدام به برگزاری کلاس‌های آموزشی کرد. اما باید به این نکته توجه کرد که در آن دوران صنعت غرفه‌سازی نسبت به دیگر بخش‌های صنعت نمایشگاهی ضرر هنگفتی را متحمل شده است. تنها در بازه زمانی برگزاری آخرین نمایشگاه در اواخر سال ۹۸ تا اول خرداد ۹۹ حدود ۲۰۰ میلیارد تومان به صنعت غرفه‌سازی ضرر وارد شد.

ادریس مازندرانی، برگزارکننده نمایشگاهی: در مسیر بهبود روند صنعت نمایشگاهی کشور، برخی مسائل مانند تعرفه‌های نمایشگاهی و قوانین دست و پاگیر باید حذف شوند. ضروری است که تغییر و نوآوری‌هایی در قوانین و مقررات نمایشگاهی انجام شود تا با وجود اینکه شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران دولتی است بتواند سرعت عمل بالایی نسبت به شرایط موجود جامعه داشته باشد. امیدوارم با حضور مدیرعامل جدید شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران که انسان بسیار شریفی است، مدیریت دانایی در نمایشگاه جاری شود تا صنعت نمایشگاهی در سال ۱۴۰۰ با یک نقش ویژه و موثر فعالیت خود را آغاز کند تا کاستی‌هایی که متاثر از شیوع ویروس کرونا در اقتصاد و تولید کشور وارد شده را جبران کند که به عقیده من این امر نیاز به یک حرکت جهادی دارد.

عبدالکریم جلالی، برگزارکننده نمایشگاهی: به عقیده من برای صنعت نمایشگاهی در سال ۱۴۰۰ دو اتفاق به صورت همزمان رخ خواهد داد. یکی از این اتفاقات تغییراتی که در سطح جهانی و در حوزه تحریم‌ها اتفاق خواهد افتاد و دیگری مدیریت و کنترل شیوع ویروس کرونا خواهد بود. امیدواریم این بیماری زودتر برطرف شود تا علاوه بر حفظ سلامتی آحاد مردم فعالیت‌های اقتصادی و نمایشگاهی نیز به روال سابق خود بازگردد و سال ۱۴۰۰ برای صنعت نمایشگاهی سال عبور از بحران باشد. البته نباید از موضوع انتخابات ریاست جمهوری که در سال ۱۴۰۰ برگزار خواهد شد غافل بود. از سویی استقرار دولت جدید موجب کند شدن روند فعالیت‌های اقتصادی من‌جمله صنعت نمایشگاهی خواهد شد اما به عقیده من، اقتصاد ۱۴۰۰ نسبت به سال ۹۹ فضای امیدوارکننده‌تری را خواهد داشت.

علی محتشم امیری، برگزارکننده نمایشگاهی: اگر تحریم‌های اعمال شده به کشور کاهش پیدا کند و فضا برای فعالان اقتصادی و تجاری کشور بازتر شده و کرونا نیز کنترل شود، می‌توان به آینده این صنعت امیدوار بود و ما شاهد رونق این عرصه خواهیم بود. این موضوع موجب خواهد شد نمایشگاه‌ها به حالت قبل و دوران اوج برگزاری رویدادها باز گردند. در این میان، اتحاد میان تمام فعالان صنعت نمایشگاهی موجب تسریع در روند رو به رشد این صنعت خواهد شد.

مرتضی ساجدی، برگزارکننده نمایشگاه‌های استانی: دولت صنعت نمایشگاهی را به رسمیت می‌شناسد اما هیچ شناختی از آن ندارد. اگر دولت نسبت به این صنعت شناخت داشته باشد، دغدغه‌ها و مشکلات فعالان این صنعت را بهتر درک خواهد کرد. دولت نمی‌داند که برگزاری یک رویداد نیاز به برنامه‌ریزی بلندمدت دارد و به نوعی می‌توان گفت دولت برگزاری یک نمایشگاه را با افتتاح یک فروشگاه، هم‌سطح در نظر می‌گیرد. می‌توان اذعان داشت که دولت تاکنون تاثیر صنعت نمایشگاهی در بهبود وضعیت اقتصادی کشور را درک نکرده است. نمایشگاه‌ها ویترین اقتصاد ما هستند اگر صنعت نمایشگاهی کم فروغ باشد؛ یعنی اقتصاد کشور با کم و کاستی روبه‌رو است که این ویترین جذابیت و گیرایی لازم را ندارد. رفع مشکلات تجاری کشور مستلزم حمایت مسئولان است. باید در نظر داشت که صادرات و واردات موجب رونق گرفتن نمایشگاه‌ها می‌شوند؛ از این‌رو اگر اوضاع اقتصادی کشور به روال سابق بازگردد و بحران کرونا نیز کنترل و مدیریت شود حتم به یقین آینده صنعت نمایشگاهی آینده روشن و امیدوارکننده‌ای خواهد بود.

تصمیمات اقتصادی که از سوی دولت گرفته می‌شود نیز نقش بسیار مهمی در روند فعالیت و آینده فعالیت‌های نمایشگاهی کشور دارد. امیدواریم هیات دولت جدیدی که در سال ۱۴۰۰ روی کار خواهد آمد با انگیزه و توانی مضاعف فعالیت داشته باشد تا ضمن شکوفا شدن اقتصاد کشور شاهد رشد و اعتلای صنعت نمایشگاهی کشور نیز باشیم.

امید فدایی، کارشناس نمایشگاهی: شیوع ویروس کرونا نعمتی برای صنعت نمایشگاهی بود. این صنعت باید در نقطه‌ای به بن بست می‌رسید تا ضعف‌های خود را نشان دهد. ویروس کرونا شاید در نگاه اول اتفاق نامبارکی به نظر برسد اما به عقیده من شیوع این ویروس موجبات خیر برای صنعت نمایشگاهی را فراهم کرد. اطمینان دارم که شیوع این ویروس موجب خواهد صنعت نمایشگاهی آینده روشنی را پیش‌روی خود داشته باشد، چراکه امروز تمام مشکلات پیدا و پنهان این صنعت برملا شده و اگر تمام فعالان این صنعت از فرصت پیش آمده کمال استفاده را نبرند و ما به چرخه گذشته بازگردیم عملاً هیچ فایده‌ای از این موضوع و موقعیت نخواهیم برد. نباید این موضوع را نیز فراموش کرد که تا قبل از شیوع ویروس کرونا هیچ فعالیت گروهی میان فعالان صنعت نمایشگاهی وجود نداشت و عموما تفکر جزیره‌ای در میان فعالان این صنعت حاکم بود و منافع شخصی به منافع جمعی ارجحیت داشت اما شیوع کرونا موجب شد همگرایی و تجمیع میان فعالان این صنعت به وجود بیاید. اگر فعالان صنعت نمایشگاهی از فرصت پیش آمده از شیوع ویروس کرونا استفاده کافی و وافی را ببرند، بدون شک آینده روشنی در انتظار صنعت نمایشگاهی خواهد بود.

حسام گودرزی، مدیر اجرایی انجمن غرفه‌سازان: مانند بسیاری از کسب‌وکارهای دیگر، متاسفانه فعالان و شاغلان صنعت نمایشگاهی نیز در معرض فشارهای اقتصادی فراوانی هستند که با شیوع بیماری کرونا این فشارهای اقتصادی که حاصل تحریم‌های ناجوانمردانه علیه کشور است، تشدید شد و فشارهای روانی نیز به آن اضافه شده است. به نظر می‌رسد در سال ۱۴۰۰ شیوع ویروس کرونا همچنان در جوامع گوناگون از جمله کشور ایران مطرح خواهد بود، به همین دلیل قطعا درباره صنعت نمایشگاهی، مشکلات حال حاضر ادامه پیدا خواهد کرد.

صنعت نمایشگاهی یکی از مهجورترین صنایع در ایران است. این صنعت به بسیاری از صنایع دیگر خدمت‌رسانی می‌کند و کمترین بهره را از امکانات دولتی دارد؛ صنعت نمایشگاهی ایران از نخستین کسب‌وکارهایی بود که در ابتدای شیوع بیماری کرونا در اسفند ۹۸ تعطیل شد و از آخرین صنعت‌ها و کسب و کارها بود که اجازه فعالیت گرفت و بازگشایی شد. درحال‌حاضر با توجه به ترکیب تحریم‌ها و کرونا آینده این صنعت در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و فعالان حوزه‌های مختلف این صنعت، مانند غرفه‌سازان، برگزارکنندگان و سایت‌داران آینده روشنی برای این صنعت متصور نیستند.

مسلم نوروزی، برگزارکننده نمایشگاه‌های استانی: پیش‌بینی وضعیت این صنعت در افق ۱۴۰۰ قطعا امر راحتی نیست. وضعیت صنعت نمایشگاهی در آینده به عواملی چون شرایط و نحوه کنترل ویروس کرونا، ادامه‌دار بودن یا لغو تحریم‌های ظالمانه از سوی امریکا و دیگر مسائل اقتصادی و سیاسی کشور ارتباط مستقیم دارد. گرچه با تمام این تفاسیر امیدواریم اتفاقات مبارکی در صنعت نمایشگاهی کشور رخ دهد و دوباره شاهد رونق گرفتن این صنعت مهجور در کشور باشیم. اعتقاد ما همواره بر این بوده که تعطیلی نمایشگاه‌ها راهکار مناسبی برای مبارزه و مقابله با بیماری ویروس کرونا نیست. نمایشگاه‌ها باید با رعایت تمامی پروتکل‌های بهداشتی برگزار شوند تا از این طریق هم چرخ اقتصاد کشور بچرخد و هم حداکثر پروتکل‌های بهداشتی در راستای حفظ سلامتی غرفه‌داران، بازدیدکنندگان و برگزارکنندگان رعایت شود.

پروژه ملی شیرین سازی و انتقال آب خلیج فارس به صنایع جنوب شرق کشور

معرفی پروژه

۱ احداث تاسیسات آب شیرین کن

این بخش از پروژه با هدف نمک زدایی سالیانه ۱۸۰ میلیون متر مکعب آب دریا در محل تاسیسات آب شیرین کن واقع در ۳۰ کیلومتری غرب شهرستان بندر عباس و در ساحل خلیج فارس و در قالب ۳ مدول انجام می شود

ظرفیت شیرین سازی: ۱۸۰ میلیون متر مکعب در سال
میزان انتقال به صنایع: ۱۳۰ میلیون متر مکعب در سال
آب اختصاص یافته به استان هرمزگان: ۵۰ میلیون متر مکعب در سال

مدول اول این طرح به ظرفیت ۶۰ میلیون متر مکعب در سال آماده افتتاح می باشد

۲ احداث خطوط انتقال آب:

این بخش از پروژه شامل احداث ایستگاه های پمپاژ و ۸۲۰ کیلومتر خط انتقال آب از محل تاسیسات آب شیرین کن بندر عباس به صنایع منطقه گل گهر، مس سرچشمه و چادرملو در استانهای کرمان و یزد در قالب سه قطعه است. مشخصات هرقطعه به شرح ذیل است.

قطعه اول انتقال آب: این خط لوله به طول ۳۰۰ کیلومتر. از محل تاسیسات آب شیرین کن بندرعباس شروع شده و تا محدوده مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر امتداد دارد.

قطعه دوم انتقال آب: این خط لوله به طول ۱۵۰ کیلومتر. از محدوده مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر شروع و تا صنایع مس سرچشمه ادامه دارد.

قطعه سوم انتقال آب: این خط لوله به طول ۳۷۰ کیلومتر. از محدوده مجتمع مس سرچشمه شروع و تا صنایع فولادی چادرملو در استان یزد ادامه دارد.

آنچه که امروز شاهد افتتاح آن هستیم

بهره برداری مدول اول آب شیرین کن به ظرفیت ۶۰ میلیون مترمکعب در سال و قطعه اول خط انتقال آب به طول ۳۰۰ کیلومتر از بندر عباس به مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر با مشخصات ذیل

۳۰۰ میلیون یورو — میزان سرمایه گذاری ارزی
۷,۲۰۰ میلیارد تومان — میزان سرمایه گذاری ریالی
۸,۰۰۰ نفر به صورت مستقیم — میزان اشتغال زایی در زمان اجرای پروژه
۱,۲۰۰ نفر به صورت مستقیم — میزان اشتغال زایی در زمان بهره برداری

شرکت صنعتی و صنعتی گل گهر
روابط عمومی و امور بین الملل

گزارش خبری

موانع صادرات دریایی مازندران در حال پاکسازی

تاخیر در بارگیری و تحویل کالا، کیفیت نامناسب حمل‌ونقل و همچنین جابه‌جایی ترکیبی مشکلاتی است که به گفته صادرکنندگان و کارشناسان تاکنون سبب عدم استقبال از حمل‌ونقل دریایی در مازندران برای صادرات شده است؛ مشکلاتی که حالا متولیان می‌گویند در حال رفع شدن است.

بنا بر آمار اتاق بازرگانی مازندران، امسال ۲۰۰ هزار تن مرکبات صادر شده که سهم بنادر مازندران از این صادرات تنها ۵ هزار تن بوده است؛ حال آنکه فقط در ۷ سال اخیر دولت تدبیر و امید صدها میلیارد تومان برای نوسازی، تجهیز و توسعه بنادر مازندران هزینه شد تا با استانداردهای روز هماهنگ شوند.

رئیس اتاق بازرگانی مازندران در نشست هم‌اندیشی رفع مشکلات صادرات با حضور مسئولان شرکت‌های کشتیرانی در بندر فریدون‌کنار از آغاز به کار سایت کانتینری بندر تجاری فریدون‌کنار استقبال کرد و گفت: مهم‌ترین ضعف مجموعه بنادر مازندران امکانات و تجهیزات حمل‌ونقل است که با نیاز تولیدکنندگان و صادرکنندگان همخوانی ندارد و این وضعیت در سال‌های اخیر باعث بی‌اعتمادی صادرکنندگان و تولیدکنندگان مازندرانی شده است.

عبدالله مهاجر همچنین یکی از ضعف‌های بنادر مازندران را تاخیر در انتقال محصولات به کشورهای مقصد عنوان کرد و افزود: بخش قابل‌توجهی از صادرات مازندران مواد غذایی به‌ویژه در بخش لبنیات است که فسادپذیر بوده و باید در زمان و مکان مناسب منتقل شود اما متاسفانه تولیدکنندگان این بخش بسیار گله‌مند هستند و تولیدکنندگان بسیاری در استان بارها نسبت به تاخیر در انتقال محصولات مواد غذایی از سوی شرکت‌های دریایی مازندران گلایه داشتند و همین وضعیت آنها را به سمت استان‌های دیگر و حمل‌ونقل ریلی و زمینی کشانده است.

رئیس اتاق بازرگانی مازندران با بیان اینکه درحال‌حاضر با پیوستن بندر فریدون‌کنار به حمل‌ونقل کانتینری ظرفیت جدیدی برای صادرات ایجاد شده است، گفت: راه‌اندازی کانتینرهای یخچالی و غیریخچالی می‌تواند ظرفیتی باشد تا میزان صادرات مازندران در حوزه‌های مختلف از جمله مواد غذایی و مرکبات افزایش یابد.

وی با اشاره به اینکه در ۳ بندر مازندران ظرفیت‌های لازم برای صادرات مهیا شده است، افزود: باید با مدیریت جدید و برطرف کردن نقایص گذشته دوباره اعتماد صادرکنندگان استان جلب شود تا حمل‌ونقل دریایی استان رونق یابد و از کوچ صادرکنندگان به بنادر استان‌های دیگر جلوگیری شود.

مهاجر سرعت پایین کشتی‌های بنادر مازندران را یک دغدغه اصلی دانست و ادامه داد: باید اطمینان خاطر از سوی بنادر به صادرکنندگان داده شود که کالاهای آنها با سرعت و به‌موقع ارسال می‌شود و اگر این اتفاق بیفتد دیگر نگاه صادرکنندگان به بنادر سایر استان‌ها نخواهد بود، بلکه می‌توانند از بنادر استان برای ارسال کالا به کشورهای همسایه از جمله روسیه استفاده کنند.

وی راه‌اندازی دفتر کشتیرانی خزر در فریدون‌کنار و امیرآباد را نقطه قوت دانست و گفت: این شرایط نشان می‌دهد که کشتیرانی دریای خزر نیز می‌خواهد صادرات در مازندران را افزایش دهد و این مهم نیاز به اعتماد دوسویه بین صادرکنندگان و کشتیرانی دارد تا با کمک هم مشکلات گذشته برطرف شود و راه جدیدی برای صادرات با مدیریت هزینه بازگردد.

استان مازندران هم‌اکنون ۲۵ کارخانه فعال فرآوری لبنی با ظرفیت اسمی ۳ هزار و ۸۰۰ تن در سال دارد که بیشترین تولید محصولات لبنی کشور را در اختیار دارد. شرکت‌های بزرگ لبنی مازندران که از جمله برندهای برتر جهانی و منطقه‌ای هستند همواره خواستار صادرات به‌ویژه در بازار کشورهای شمالی به دلیل امنیت اقتصادی و تجاری بالا بوده‌اند که این مسئله هنوز در حد اندازه تولیدات لبنی استان محقق نشده است.

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان یزد عنوان کرد

گلایه از هفت‌خوان تامین مالی صنعت

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

محور، جان‌مایه و نقطه تلاقی همه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی تولید است

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان یزد با بیان اینکه دشواری تامین مالی از بانک‌ها برای بخش صنعت بعد از تغییر مداوم نرخ مواد اولیه و بی‌ثباتی قوانین و مقررات از مهم‌ترین مولفه‌ها است که همگان از آن گله دارند، افزود: در استان یزد از طریق طرح رونق تولید و تبصره ۱۸ تاکنون از میان انبوه تقاضای فعالان بخش خصوصی، تنها ۳۸۰۰ میلیارد تومان به تصویب رسید و متقاضیان به بانک‌ها معرفی شدند اما با کش و قوس‌های اداری و... مواجه هستند.

سید علی‌اکبر کلانتر در نشست ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی استان یزد با حضور اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهوری، رضا اردکانیان وزیر نیرو، سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمدعلی طالبی استاندار یزد و معاونان استانداری، محمدرضا صباغیان نماینده مجمع نمایندگان استان یزد در مجلس شورای اسلامی و جمعی از مدیران استان و روسای تشکل‌های بخش خصوصی یزد برگزار شد، تاکید کرد: حالا که استان یزد در شرایط فعلی کشور در راستای یاری هموطنان و مهاجران خارجی اقدام و در کاهش بسزای آمار بیکاری کشور کمک کرده، این برای مردم حداقل انتظار ممکن است که بودجه، امکانات و تسهیلات این خدمت را هم مطالبه کنند تا به استان پرداخت شود.

▣ یزد، مرکز استراتژیک اقتصاد کشور

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان یزد در این نشست ضمن ابراز خرسندی از اینکه آقایان جهانگیری و اردکانیان دو تن از نخبگان کشور و فارغ‌التحصیلان دانشگاه صنعتی شریف به نمایندگی از کابینه دولت در استان یزد حضور یافته‌اند، بیان کرد: کشورهای توسعه‌یافته همواره کوشیده‌اند با بهره‌مندی از نخبگان جامعه و ورود آنها به عرصه مدیریت، شرایط فرهنگی و اقتصادی کشور خود را اعتلا بخشند. برای مثال، کشور بنگلادش موفق شد از سوی یک خانم نخبه ۷۳ ساله طی ۱۰ سال، تولید ناخالص خود را از ۱۰ میلیارد دلار به ۳۰۰ میلیارد دلار و رشد اقتصادی را به ۸.۷ درصد برساند.

استان یزد، سومین استان مهاجرپذیر کشور بعد از تهران و البرز است که سرریز اشتغال و بیکاری ۵ استان همجوار و ۱۵ استان دیگر کشور را به دوش می‌کشد به طوری که ۳۵ درصد اشتغال صنعتی و ۳۳ درصد اشتغال کل استان یزد از نیروهای غیربومی است

سید علی‌اکبر کلانتر افزود: یزد، چهارمین یا پنجمین استان صنعتی و دومین استان معدنی کشور است و به ازای هر ۲۵۰ نفر شهروند یزدی، یک کارخانه در این استان صنعتی ایجاد شده و در خیلی از رسته‌های صنعتی مانند کاشی و سرامیک، نساجی، برق، غذایی، فولاد و شیمیایی سرآمد کشور است. استان یزد بالاترین اشتغال صنعتی با ۴۶ درصد نسبت به میانگین ۳۲ درصدی کشور را دارد.

▣ سهم نیروهای غیربومی در یزد

وی در ادامه تصریح کرد: اما نکته حائز اهمیت دیگر که انتظار داریم مسئولان محترم قوای سه‌گانه بدان توجه مضاعفی داشته باشند این مهم است که استان یزد، سومین استان مهاجرپذیر کشور بعد از تهران و البرز است که سرریز اشتغال و بیکاری ۵ استان همجوار و ۱۵ استان دیگر کشور را به دوش می‌کشد به طوری که ۳۵ درصد اشتغال صنعتی و ۳۳ درصد اشتغال کل استان یزد از نیروهای غیربومی است. از طرفی جمعیت صدهزار نفری مهاجر اتباع بیگانه نیز در این استان صاحب شغل هستند و از بهداشت و مسکن و زیرساخت‌های استان بهره‌مند هستند.

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان یزد با بیان اینکه یزدی‌ها همواره به نجابت، تعامل و همزیستی مسالمت‌آمیز شهره‌اند، تاکید کرد: حالا که این استان در شرایط فعلی کشور در راستای یاری هموطنان و مهاجران خارجی اقدام و در کاهش بسزای آمار بیکاری کشور کمک کرده، این برای مردم حداقل انتظار ممکن است که بودجه، امکانات و تسهیلات این خدمت را هم مطالبه کنند تا به استان پرداخت شود.

▣ اقتصاد مقاومتی، محور اقدامات کشور

دبیر کمیته پایش مصوبات ستاد اقتصاد مقاومتی استان یزد خاطرنشان کرد: محور، جان‌مایه و نقطه تلاقی همه سیاست‌های کلی، اقتصاد مقاومتی تولید است و مسئولان اجرایی و دیگر قوای سه‌گانه باید حمایت از آن را محور اصلی تمامی اقدامات خود قرار دهند.

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان یزد در بخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه دشواری تامین مالی از بانک‌ها برای بخش صنعت بعد از تغییر مداوم نرخ مواد اولیه و بی‌ثباتی قوانین و مقررات از مهم‌ترین مولفه‌ها است که همگان از آن گله دارند، افزود: در استان یزد از طریق طرح رونق تولید و تبصره ۱۸ تاکنون از میان انبوه تقاضای فعالان بخش خصوصی، تنها ۳۸۰۰ میلیارد تومان به تصویب رسید و متقاضیان به بانک‌ها معرفی شدند اما پس از عبور از گلوگاه‌های اداری برای بدهی‌های مالیاتی، تامین اجتماعی و تاییدیه‌های دایره املاک شهرداری برای تامین وثایق و همچنین بررسی مسائل مرتبط با چک برگشتی و... توام با گذر از سخت‌گیری‌ها و سلایق بانک‌ها، تنها ۳۳ درصد از این مهم یعنی ۱۲۷۰ میلیارد تومان به متقاضیان پرداخت شد. درحالی‌که نیاز به تسهیلات سرمایه در گردش و سرمایه ثابت بخش صنعت حداقل ۵ برابر عدد فعلی است چراکه به دلیل جهش ۶ برابری نرخ ارز، عدم امکان استفاده از یوزانس و LC، تحمیل ۱۰ تا ۳۰ درصد هزینه اضافی برای واردات مواد اولیه و... نرخ تمام‌شده و هزینه‌های تولید چند برابر شده، اما تسهیلات پرداختی تنها ۹ درصد نسبت به سال قبل افزایش داشته است و اگر بخواهیم ۱۲۷۰ میلیارد تومان تسهیلات پرداختی را به نرخ ارز که رابطه مستقیم با تولید دارد، به نرخ روز ارز محاسبه کنیم معادل ۵۳ میلیون دلار تسهیلات پرداخت شده است. در صورتی که براساس نرخ ارز پیش از جهش، باید ۳۲۰ میلیون دلار یعنی ۸۰۰۰ میلیارد تومان تسهیلات پرداخت می‌شد تا چنانچه بقیه مولفه‌های کسب‌وکار مثل تقاضای داخل و صادرات و برگشت ارز در شرایط مطلوبی بود رونق و جهش تولید اتفاق می‌افتاد.

تامین کالاهای اساسی در سیستان و بلوچستان

داود شهرکی در نشست خبری با اصحاب رسانه گفت: از ابتدای امسال تاکنون در سیستان و بلوچستان ۶ هزار و ۷۰۰ تن برنج تنظیم بازار توزیع شده است. وی افزود: در بخش صنعت در سال جاری افتتاح ۲۱ طرح و واحد صنعتی با سرمایه‌گذاری ۶۸۹ میلیارد ریال و اشتغال ۸۹۷ نفر، احیای ۴۵ واحد صنعتی راکد با اشتغال ۳۴۰ نفر، برگزاری جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید ملی در مرکز کشور (۸ مورد دستورکار) و تفاهمنامه همکاری با سازمان صنایع کوچک و شرکت شهرک‌های صنعتی ایران انجام شده است. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت سیستان و بلوچستان ادامه داد: در حوزه معدن امسال تفاهمنامه همکاری بین سازمان صنعت، معدن و تجارت و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، انجام مقدمات تنظیم تفاهمنامه همکاری سه‌جانبه بین سازمان زمین‌شناسی، اکتشافات معدنی کشور، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان و شرکت ذوب‌آهن اصفهان، انعقاد تفاهمنامه همکاری سه‌جانبه بین سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان و شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران، انعقاد تفاهمنامه همکاری بین استانداری و ستاد اجرایی فرمان امام(ره)، انعقاد تفاهمنامه همکاری بین سازمان صنعت، معدن و تجارت و شستا، طرح تکمیل داده‌های پایه (نقشه‌های زمین‌شناسی)، طرح تکمیل داده‌های پایه (ژئوفیزیک هوایی) با اعتبار ۱۶ میلیارد تومان، طرح شناسایی و پی جویی (پهنه‌های اکتشافی) با اعتبار ۱۶.۲ میلیارد تومان، طرح اکتشافی (عمومی-تفضیلی) با اعتبار ۴۴ میلیارد تومان، انجام طرح بازرسی و ارزیابی وضعیت ایمنی معادن (۵۰ معدن)، احیای ۱۷ واحدهای معدنی کوچک مقیاس با اشتغال ۲۶۵ نفر و مزایده ۱۳۵ محدوده معدنی راکد امسال از سوی این سازمان انجام شده است.

وی تصریح کرد: در بخش تجارت این سازمان تفاهمنامه کمیته مشترک تجارت مرزی بین سیستان و بلوچستان جمهوری اسلامی ایران و ایالت بلوچستان جمهوری اسلامی پاکستان، نشست مشترک تجارت مرزی با ولایت نیمروز افغانستان، جلسه کارگروه ماده ۱۲ قانون ساماندهی مبادلات مرزی، راه‌اندازی ۲ کشتارگاه مرغ در زاهدان و ایرانشهر با تولید روزانه ۳ تا ۷ تن در هر کشتارگاه، جذب و توزیع تخم‌مرغ به میزان ۵ تن در شهرستان‌های استان، تامین میوه شب عید، برگزاری ۲۳ انتخابات اتحادیه‌های صنفی و اتاق‌های اصناف در این استان انجام شده است.

شهرکی ادامه داد: در حوزه آرد و نان از ابتدای امسال تاکنون ۲۰۰ تن سهمیه به نانوایی‌های استان اضافه و ساعت کار نانوایی‌ها اصلاح شد تا نظارت و اصلاح شیوه‌ها به‌درستی انجام شود.وی با بیان اینکه امسال نسبت به سال قبل در سیستان و بلوچستان بیشترین توزیع در حوزه گاز را داشتیم و به جز یک مقطع در این حوزه مشکلی نداشتیم خاطرنشان کرد: از ابتدای امسال تاکنون ۶۳ پرونده در این حوزه به تعزیرات ارسال شد که انتظار داریم با متخلفان برخورد شود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت سیستان و بلوچستان تصریح کرد: سامانه ۱۲۴ با هدف بازرسی هدفمند واحدهای صنفی متخلف را شناسایی می‌کند که امیدواریم با جذب سهمیه و کالا اوضاع خوبی داشته باشیم.وی افزود: سیستان و بلوچستان توانایی تولید ۳۰ درصد مرغ مصرفی استان را دارد که تامین آن برعهده سازمان جهاد کشاورزی است، افزود: این کالا در شرایط معقول از طریق استان‌های مهم و همجوار تامین می‌شد که با شیوع آنفلوآنزا مرغی، مرغداری‌ها در خارج از استان تعطیل شد. وی خاطرنشان کرد: صادرات از سیستان و بلوچستان امسال ۳۰ درصد افزایش پیدا کرده که محصولات صادراتی شامل سیمان، کاشی، صنایع فلزی و کشاورزی است همچنین عمدتا دام و میوه‌های گرمسیری و ادویه وارد این استان می‌شود.معاون بازرگانی سازمان صنعت، معدن و تجارت سیستان و بلوچستان نیز در این نشست اظهار کرد: در استان ۷۵۰ تن میوه شامل ۳۰۰ تن سیب و ۴۵۰ تن پرتقال به منظور تامین و تنظیم بازار ایام عید جذب شده و در حال ورود به استان است. محمدرفیع سلطانزاده تصریح کرد: پیش‌بینی شده که میوه شب عید از روزهای پایانی اسفند ماه در شبکه توزیع شود. وی ادامه داد: به منظور دسترسی راحت‌تر مردم برای تامین میوه بیش از ۲۰ نقطه عرضه در زاهدان پیش‌بینی شده است.

انتقال کارخانه روغن نباتی نرگس شیراز به خارج شهر

قاسم توانایی: آیین کلنگ‌زنی احداث کارخانه جدید روغن نباتی نرگس شیراز با حضور معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و مدیرعامل سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان کشور، اعضای شورای اسلامی شهر شیراز، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان، معاون استاندار، معاون شهردار شیراز، مسئولان هلدینگ مواد غذایی فریکو و همچنین دیگر مدیران شهری در منطقه ویژه اقتصادی شیراز برگزار شد. به گزارش صمت از شیراز، در این مراسم عباس تابش، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و مدیرعامل سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان کشور با اشاره به خواسته‌ها و مطالبات مردم و مسئولان کلانشهر شیراز گفت: جابه‌جایی برخی صنایع از جمله کارخانه روغن نباتی شیراز به بیرون از محدوده شهر یکی از این خواسته‌های بحق مردم بوده که نهادهای مربوطه و سرمایه‌گذار بخش خصوصی در تلاش هستند تا با آماده‌سازی و ساخت سریع‌تر این کارخانه، زمینه انتقال آن را در کوتاه‌ترین زمان، طی ۳ تا ۵ سال آینده فراهم آورند. مدیرعامل سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان کشور افزود: انتقال و احداث کارخانه روغن نباتی، دستاوردهایی همچون کاهش آلودگی شهر شیراز و رفع نیازهای داخلی در تامین این کالای استراتژیک را در پی خواهد داشت. با احداث کارخانه جدید که کارخانه‌ای مدرن و مکانیزه است، زمینه اشتغال بیش از ۱۰۰۰ تن به صورت مستقیم و غیرمستقیم فراهم می‌شود. پروژه احداث کارخانه در برنامه زمانی ۶ ساله پیش‌بینی شده و با توجه به انجام طراحی نقشه جدید کارخانه و فراهم شدن مقدمات کار، تاکنون یک سال و نیم آن سپری شده است. این پروژه در دو فاز با تولید روزانه انواع روغن‌های خوراکی مصارف خانگی و صنایع غذایی به مقدار ۵۰۰ تن اجرا خواهد شد که تولید روزانه آن در فاز نخست ۳۰۰ تن و در فاز دوم ۲۰۰ تن خواهد بود.

اصفهان در مسیر گذر از بحران کم‌آبی در سال ۱۴۰۰

بهروز راعی: معاون بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب استان اصفهان در جلسه گذر از بحران کم‌آبی در سال ۱۴۰۰ گفت: پیش‌بینی می‌شود فاز اضطراری سامانه دوم آبرسانی اصفهان بزرگ در اواسط تابستان ۱۴۰۰ در مدار بهره‌برداری قرار گیرد.

به گزارش صمت از اصفهان، ناصر اکبری با بیان اینکه هم‌اکنون حجم ذخیره سد زاینده‌رود ۱۳.۷ درصد است، اعلام کرد: در صورتی که تا پایان سال آبی، بارندگی در حد نرمال نداشته باشیم احتمال اینکه تابستان سختی را از لحاظ منابع آبی تجربه کنیم زیاد است. وی با اشاره به تامین پایدار آب آشامیدنی ساکنان شهرها و روستاها در استان عنوان کرد: سناریوهای گوناگونی باید با هدف تامین پایدار آب آشامیدنی شهرها و روستاها مدنظر قرار گیرد که یکی از مهم‌ترین آنها مدیریت فشار و زون‌بندی شبکه آب است. معاون بهره‌برداری و توسعه آب شرکت آبفا استان اصفهان با تاکید بر استفاده از سیستم تله‌متری در تاسیسات آبرسانی در شهرها و روستاها تصریح کرد: باید بستر استفاده از سیستم تله‌متری در تاسیسات آبرسانی در تمامی شهرها و روستاهای استان فراهم شود تا منابع آبی به بهترین شکل ممکن مدیریت و سپس بین متقاضیان توزیع شود. اکبری مدیریت مخازن آب را بسیار موثر در تامین پایدار آب آشامیدنی مردم دانست و افزود: علاوه براینکه دبی مخازن به صورت آنلاین رصد و بررسی می‌شود، کیفیت آب آشامیدنی نیزخط قرمز شرکت است که باید مطابق با استاندارد تعریف شده از سوی نهادهای ذی‌صلاح باشد. وی شناسایی منابع جدید را یکی دیگر از راهکارهای گذر از بحران کم‌آبی در سال ۱۴۰۰ برشمرد و اظهار کرد: شهرها و روستاهایی که منابع موجود پاسخگوی نیاز آبی آنها در نیمه اول سال نیست باید درصدد شناسایی منابع جدید باشند تا با کشف این منابع بتوان نیاز آبی مردم آن منطقه را برطرف کرد. معاون بهره‌برداری و توسعه آب شرکت آبفا استان اصفهان حذف آبرسانی سیار را یکی از اولویت‌ها دانست و گفت: یکی از اهداف مهم پروژه ۳۰۰-۱۰۰ حذف آبرسانی سیار به روستاها است که به دنبال اجرای این طرح، روستاهای استان از آب آشامیدنی سالم و پایدار برخوردار می‌شوند.

فعالیت ۴۰۵ واحد صنایع تبدیلی کشاورزی در یزد

درحال‌حاضر ۴۰۵ واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی در بخش کشاورزی استان یزد به بهره‌برداری رسیده که با جذب ماده خام کشاورزی برابر با ۲ میلیون تن و ظرفیت تولید یک میلیون و ۳۶۰ هزار تن، تعداد ۶۶۹۵ شغل ثابت را ایجاد کرده‌اند.به گزارش روابط‌عمومی سازمان جهاد کشاورزی استان یزد، علیرضا طاقه‌باف، مدیر صنایع کشاورزی جهاد کشاورزی یزد با بیان این مطلب افزود: ۱۳۳۴۹ فقره جواز تاسیس در زمینه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی تاکنون صادر شده است که با ظرفیت تولید افزون‌بر ۳ میلیون و ۱۰۷ هزار تن و جذب ماده خام کشاورزی ۴ میلیون و ۱۵ هزار تن با اشتغال ثابت ۱۵۸۰۱ نفر در سال‌های آینده به بهره‌برداری خواهد رسید.

وی با اشاره به اینکه در سال جاری نیز تاکنون ۳۲ فقره پروانه بهره‌برداری با ظرفیت ۳۱۵ هزار تن و جذب ماده خام ۳۵۵ هزار تن و اشتغال ثابت ۱۳۱۰ نفر مشغول به فعالیت هستند، گفت: تعداد جواز صادرشده در سال جاری ۱۰۳ فقره است که ظرفیت تولید ۲۱۸ هزار تنی و جذب ماده خام ۲۶۸ هزار تن را به دنبال خواهد داشت و با راه‌اندازی این واحدهای تولیدی ۱۱۳۲ نفر اشتغالزایی خواهد شد.مدیر صنایع تبدیلی و غذایی استان یزد یکی از مهم‌ترین سیاست‌های در دستور کار این بخش را کیفی‌سازی و برندسازی محصولات تولیدی صنایع تبدیلی استان به‌ویژه در حوزه‌های لبنی، فرآوری پسته، زعفران و خرما دانست که در این باره برنامه‌ریزی و اقدامات خوبی در حال انجام است.

طاقه‌باف، جذب ۳ میلیون تن ماده خام کشاورزی را در راستای افزایش بهره‌وری و درآمدزایی کشاورزان استان از اهداف این مدیریت در سال‌های آینده برشمرد.

در پیش‌بینی شرایط صنعت فولاد ۱۴۰۰ در گفت‌وگو با کارشناسان مطرح شد

بهبود تولید به شرطها و شروطها

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

صنعت فولاد در رده صنایع استراتژیک کشور قرار دارد. تولید در حلقه‌های گوناگون این زنجیره از معدن تا محصول نهایی به‌منزله ایجاد موقعیت‌های شغلی متعدد و رونق اقتصادی است؛ بنابراین توجه به عملکرد و آینده این صنعت در سال آینده ضروری به‌نظر می‌رسد. بدون تردید چنانچه الزامات توسعه صنعت فولاد موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گیرد، می‌توان به رشد و توسعه این صنعت در سال جاری امید داشت. اما اگر این الزامات در اولویت امور نباشد نباید به بهبود عملکرد آن امید چندانی داشت. حال برای بررسی آینده محصولات فولاد در سال ۱۴۰۰ با فعالان و تولیدکنندگان این صنعت گفت‌وگو کرده‌ایم. این تولیدکنندگان ضمن اشاره به چالش‌های موجود در مسیر تولید آنها، تنها را بهبود تولید را اصلاح شرایط موجود دانسته‌اند. چنانچه مواد اولیه موردنیاز در حلقه‌های گوناگون با قیمت منطقی تامین شود می‌توان انتظار رونق تولید را داشت. هرچند باید تاکید کرد همگام با رشد تولید، بازار مصرف نیز باید موردتوجه قرار گیرد. از آنجاکه میزان تولید محصولات فولادی در کشور ما به‌مراتب بیش از نیاز داخلی برای آنها برآورد می‌شود انتظار می‌رود از یک‌سو زمینه رونق فعالیت‌های ساخت‌وساز فراهم شود. از سوی دیگر نیز به راهکارهایی برای توسعه صادرات اندیشیده شود. در ادامه باید خاطرنشان کرد که این فعالان صنعتی تحریم را از بزرگ‌ترین چالش‌های پیش روی خود دانستند و تداوم یا رفع آن را عاملی اثرگذار در تعیین روند بازار فولاد در سال آینده دانستند.

عکس: صمت

شرایط و الزامات رونق تولید در صنعت فولاد برای سال آینده متعدد هستند. با توجه به شرایط کنونی نمی‌توان انتظار بهبود در عملکرد صنایع را برای سال آینده داشت؛ تا جایی‌که متاسفانه حتی نباید به رشد تولید به‌اندازه سال جاری هم امیدوار بود

الزامات بهبود تولید

کیومرث فتح‌اله‌کرمانشاهی، دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی در گفت‌وگو با صمت و در پاسخ به سوالی مبنی بر پیش‌بینی وضعیت صنایع تولیدکننده لوله و پروفیل فولادی در سال آینده گفت: چنانچه مشکلات حاکم بر عملکرد صنایع برطرف شود، می‌توان به بهبود شرایط تولید امیدوار بود. تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی امسال در تأمین مواد اولیه موردنیاز خود با چالش‌های جدی روبه‌رو بودند و همین کمبود مواد اولیه از توان تولید آنها کاست. بنابراین تامین کامل مواد اولیه موردنیاز واحدهای پایین‌دستی مهم‌ترین خواسته فعالان صنعتی است که علاوه بر رونق فعالیت این تولیدکنندگان، زمینه اشتغالزایی، ارزش‌آفرینی و صادرات محصولات نهایی را فراهم می‌کند. در همین حال انتظار می‌رود پرهیز از سیاست خام‌فروشی به‌عنوان اولویت سیاست‌گذاران و مسئولان مورد توجه قرار گیرد.

دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی در ادامه افزود: تولیدکنندگان در سال جاری با چالش‌های ناشی از تحریم روبه‌رو بودند. این محدودیت تاثیر مستقیمی بر واردات مواد اولیه موردنیاز تولید و صادرات محصولات نهایی داشت. تحریم علاوه بر اینکه زمینه دشوار شدن هرچه بیشتر تجارت بین‌المللی را فراهم می‌کند، به افزایش هزینه صادرات و کاهش سودآوری تولیدکنندگان داخلی نیز منجر می‌شود. در حال حاضر، رفع یا تداوم این محدودیت‌ها در سال آینده مشخص نیست اما بدون تردید تداوم این محدودیت‌ها، فعالیت صنعتگران را با دشواری روبه‌رو خواهد کرد.

کرمانشاهی افزود: صنایع تولیدکننده لوله و پروفیل فولادی در سال جاری با مهندسی عرضه مواد اولیه مواجه بودند، اقدامی که زمینه رشد قابل‌توجه نرخ فروش مواد اولیه موردنیاز آنها را فراهم کرد. بدون تردید تا این چالش برطرف نشود نمی‌توان به بهبود روند تولید امید داشت.

مصوبات غیرکارشناسی مانع تولید

وی ضمن اشاره به سیاست‌های غط در زنجیره فولاد گفت: متاسفانه مصوبات غیرکارشناسی آسیب‌های غیرقابل جبرانی به عملکرد تولیدکنندان وارد می‌کند. به‌عنوان مثال، به‌تازگی موضوع عرضه سبدی ورق‌های فولادی در بورس کالا مطرح‌شده است. بدین معنی که سبدی از محصولات در اختیار خریدار قرار می‌گیرد. در این موقعیت ممکن است برخی محصولات این سبد مورد مصرف خریدار نباشد؛ بنابراین تولیدکنندگان ناچارند محصولات مازاد نیاز خود را در بازار آزاد به فروش برساند. این موضوع زمینه نبود شفافیت هرچه بیشتر را در بازار فولاد و محصولات فولادی فراهم می‌کند. در واقع نوع عرضه می‌تواند زمینه وارد آمدن ضربات جدی به بازار و کاهش هرچه بیشتر شفافیت را فراهم کند. این درحالی است که انتظار می‌رود زمینه‌های شفافیت در بازار تقویت شود. برای اجرایی شدن این مسیر انتظار می‌رود کالای موردنیاز تولیدکنندگان در کوتاه‌ترین مسیر از تولید به مصرف برسد.

این فعال صنعت فولاد در ادامه خاطرنشان کرد: از مجموع موارد یادشده این‌گونه برداشت می‌شود که مسائل مربوط به تامین مواد اولیه، قیمت و قیمت‌گذاری و تحویل کالا روند تولید را دشوار می‌کند. به‌عنوان نمونه، بارها تاکید شده اینکه تولیدکننده امروز هزینه خرید مواد اولیه را پرداخت و محصول نهایی را با گذشت زمان چند ماهه دریافت کند، منطقی نیست. به‌ویژه که اغلب تولیدکنندگان با کمبود نقدینگی روبه‌رو هستند.

وی افزود: تناسب میان عرضه و تقاضا از دیگر الزامات تداوم تولید است. در چنین موقعیتی، امکان تولید با کمترین هزینه تمام شده برای تولیدکننده نهایی فراهم می‌شود. بدین‌ترتیب کالای نهایی با قیمت مناسب در اختیار مصرف‌کننده نهایی قرار می‌گیرد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که تنظیم بازار زمینه کنترل قیمت تمام‌شده محصولات فولادی را فراهم می‌کند. در چنین شرایطی این صنایع امکان رقابت در سطح جهانی را خواهند داشت.

امیدوار به آینده

کرمانشاهی گفت: از مجموع موارد یادشده این‌گونه برداشت می‌شود که چنانچه چالش‌های یادشده برطرف شود، می‌توان به بهبود شرایط تولید در سال آینده امید داشت.

دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی گفت: بدون تردید رفع چالش‌های موجود در زنجیره فولاد هدف و خواسته مسئولان و سیاست‌گذاران است، چراکه رفع این چالش‌ها به منزله رشد و توسعه صنعتی و اقتصادی کشور است. اما آنچه اهمیت دارد این است که باید منافع همه تولیدکنندگان در حلقه‌های گوناگون زنجیره تولید مورد توجه قرار گیرد. زنجیره فولاد از معدن آغاز می‌شود و تا تولید محصول نهایی نیز ادامه می‌یابد؛ بنابراین باید به‌گونه‌ای عمل کنیم که منافع همه بازیگران این زنجیره مورد توجه قرار گیرد و تامین شود. درنهایت نیز به دنبال آن باشیم که مشکلات مربوط به تولید و صادرات و مصرف‌کننده را مورد توجه قرار دهیم.

منافع افراد یادشده در همه حوزه‌های تولید و تجارت اهمیت دارد. چنانچه تضاد منافع از میان برود و شفافیت بر این زنجیره حاکم شود؛ می‌توان به بهبود شرایط تولید امید داشت. از آنجاکه اغلب محصولات ارائه شده در این زنجیره بورسی هستند، ایجاد شفافیت آنقدرها هم دشوار نیست.

زنجیره فولاد از معدن آغاز می‌شود و تا تولید محصول نهایی ادامه می‌یابد؛ بنابراین باید به‌گونه‌ای عمل کنیم که منافع همه بازیگران این زنجیره مورد توجه قرار گیرد و تامین شود

به فکر مازاد تولید باشید

علی‌محمد زمانی، مدیرعامل شرکت صبافولاد زاگرس در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابی عملکرد صنایع فولاد کشور در سال آینده گفت: صنعت فولاد در کشور ما و در موقعیت کنونی به‌گونه‌ای است که با مازاد تولید در بسیاری از حلقه‌های این زنجیره روبه‌رو هستیم. متاسفانه به‌دلیل اجرا نشدن برنامه‌های توسعه‌ای، زیرساختی و عمرانی در بخش دولتی و خصوصی، تنها برای نیمی از محصولات فولادی تولید شده در کشور تقاضا وجود دارد. این مازاد تولید در حالی است که تقاضا لازمه‌ای برای تداوم تولید است. درنتیجه سیاست‌گذاری‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که زمینه توسعه صادرات محصولات فولادی فراهم شود. در واقع توسعه صادرات راه حلی برای تداوم تولید است. این فعال صنعت فولاد افزود: در همین راستا نیز رفع موانع صادراتی ضروری به‌نظر می‌رسد. چنانچه این راهکار مورد توجه سیاست‌گذاران نباشد، بخش بسیار بزرگی از فعالان این صنعت در سال آینده با چالش روبه‌رو می‌شوند.

زمانی گفت: با توجه به موارد یادشده از متولیان امر انتظار می‌رود در ۲ بخش اقدام به سیاست‌گذاری برای رفع چالش کمبود عرضه کنند. نخست زمینه توسعه صادرات را فراهم کنند. قوانین و مقررات غیرضروری بسیاری بر حوزه تجارت خارجی حاکم است، بدون تردید می‌توان با حذف مقررات زائد زمینه توسعه این بخش را فراهم کرد.

وی تاکید کرد: در حال حاضر، شیوه‌نامه ارائه‌شده از سوی دولت با هدف تنظیم بازار نیز این مسیر را پیچیده‌تر کرده است. مطابق این شیوه‌نامه سهمیه تولیدکنندگان برای عرضه محصولاتشان در بورس کالا و صادرات مشخص شده است. اما متاسفانه این قوانین برای همه تولیدکنندگان اجرا نمی‌شود. بدون تردید چنانچه این مقررات برای همه حلقه‌های زنجیره فولاد به‌طور یکسان اجرایی شود، شاهد رفع بخش قابل‌توجهی از چالش‌های حاکم بر این زنجیره خواهیم بود؛ بنابراین به جای تصویب بخشنامه‌های جدید انتظار می‌رود مقررات قبلی به‌درستی اجرایی شوند. در همین حال، حمایت از بازار داخل نیز ضروری به‌نظر می‌رسد، چراکه اگر بازار داخل به حال خود رها شود، به مصرف‌کنندگان داخلی آسیب‌های جدی وارد می‌کند.این فعال صنعت فولاد در ادامه و در پاسخ به سوالی مبنی بر اثرات دلالی در بازار فولاد گفت: مشکلات حاکم بر این بازار به‌مراتب کلان‌تر از حضور عده‌ای دلال است. چنانچه این مشکلات که پیش‌تر به آنها اشاره شد برطرف شوند، می‌توان به بهبود شرایط امید داشت.

ضرورت تحریک تقاضا

زمانی در پاسخ به سوالی مبنی بر نقش دولت در تحریک تقاضای داخلی برای فولاد گفت: رشد و توسعه صنعت ساخت‌وساز تاثیر مستقیم و بسزایی بر رونق صنعت فولاد دارد. در چنین شرایطی، انتظار می‌رود عملکرد سازمان‌های مرتبط با حوزه ساخت‌وساز در مسیر رونق فعالیت‌های ساختمانی تنظیم شود. به‌عنوان مثال، نوسازی بافت شهری مورد توجه متولیان امر قرار گیرد.

در همین حال انتظار می‌رود نظام بانکی شیوه‌های پرداختی خود را به روز کند. در حال حاضر، تسهیلات اعطایی به صنعت ساختمان متناسب با قیمت مسکن نیست. این تسهیلات فقط ۱۵ درصد بخش ساخت یک خانه را پوشش می‌دهد. همین کاهش نیز زمینه افت فعالیت‌های ساخت‌وساز را در کشور فراهم کرده است. چنانچه این تسهیلات به حدود ۶۰ درصد نرخ ساخت‌وساز افزایش یابد می‌توان به رونق فعالیت‌های عمرانی و به‌دنبال آن توسعه صنعت فولاد در سال آینده امید داشت.

این فعال صنعت فولاد در پایان خاطرنشان کرد: شرایط و الزامات رونق تولید در صنعت فولاد برای سال آینده متعدد هستند. با توجه به شرایط کنونی نمی‌توان انتظار بهبود در عملکرد صنایع را برای سال آینده داشت. تا جایی‌که باید اقرار کرد متاسفانه حتی نباید به رشد تولید به‌اندازه سال جاری هم امید داشت.

سخن پایانی

ازمجموع موارد یادشده این‌گونه برداشت می‌شود که رونق یا کاهش تولید صنعت فولاد در سال آینده بستگی به سیاست‌های داخلی دارد. چنانچه متولیان امر از مصوبات غیرکارشناسی بپرهیزند، مانعی جدید در مسیر صادرات ایجاد نکنند، مواد اولیه تامین باشد و... می‌توان به بهبود شرایط صنایع امید داشت؛ یعنی رشد تولید در صنعت فولاد فقط به شرط و شروطی حاصل می‌شود. با توجه به اثرگذاری و اهمیت این زنجیره در توسعه صنعتی و اقتصادی امید می‌رود الزامات یادشده اجرایی شوند.

کسب استاندارد کیفیت صادراتی منطقه خلیج‌فارس از سوی فولاد خراسان

شرکت فولاد خراسان با موفقیت در اخذ استاندارد محصول BS4449، گام موثری برای تسهیل صادرات خود به بازارهای منطقه‌ای، به‌ویژه کشورهای حوزه خلیج‌فارس برداشت. مجتمع فولاد خراسان در بهمن امسال مراحل ممیزی و اخذ یک پروانه کیفیت معتبر برای صادرات محصول را با موفقیت پشت‌سر گذاشت تا در راستای هدف راهبردی خود؛ یعنی حضور در بازارهای منطقه گام موثر دیگری بردارد.

براساس گزارشی از روابط‌عمومی شرکت فولاد خراسان و به گفته معاون برنامه‌ریزی و فناوری این شرکت، اخذ استاندارد BS4449 پس از مطالعات بازار و نیازسنجی از بازارهای هدف صادراتی در منطقه، به‌ویژه کشورهای حاشیه خلیج‌فارس در دستور کار معاونت بازاریابی و فروش مجتمع فولاد خراسان قرار گرفت تا زمینه برای تسهیل صادرات محصول نهایی (مقاطع فولادی سبک ساختمانی) بیش از پیش فراهم شود.

محمدرضا شفیعیان با بیان اینکه نماینده رسمی شرکت QMS ایتالیا در ایران، به‌عنوان شرکت گواهی‌کننده استاندارد یادشده پس از مطالعات و برنامه‌ریزی‌های لازم برگزیده شد، افزود: پیش از تابستان امسال ارزیابی و ممیزی فرآیند تولید برای مطابقت با الزامات این استاندارد آغاز و در نهایت ادیتوری فرآیند در ۱۸ تیر ۱۳۹۹ با توجه به محدودیت‌های کرونایی به‌صورت «ممیزی از راه دور» (Remote Audit) با موفقیت انجام شد و اطلاعات و مدارک مثبته کیفیت محصول در اختیار تیم ممیزی قرار گرفت.

شفیعیان با بیان اینکه پس از بررسی اسناد و بازدید حضوری تیم ارزیاب به سرپرستی خلجی، سرممیز موسسه QMS، گواهینامه مربوطه در بهمن امسال به‌نام مجتمع فولاد خراسان صادر شد، افزود: واحد «تضمین کیفیت و تعالی سازمانی» و واحد «برنامه‌ریزی و مطالعات راهبردی» به‌عنوان متولیان جاری‌سازی استانداردها در شرکت با هدایت مدیریت کنترل کیفی و آزمایشگاه‌ها و همکاری‌های بی‌دریغ مدیریت «نورد» در برآورده‌سازی الزامات استاندارد یادشده تلاش شایسته تقدیر به عمل آوردند تا این گام مهم در راستای هدف استراتژیک«توسعه صادرات به بازارهای هدف» با موفقیت برداشته شود.

یادداشت

نرخ فروش شمش روی در بازار داخلی

محمد حیدرزاده
فعال صنعت سرب و روی

براساس نرخ این فلز در بازار جهانی و نرخ دلار تعیین می‌شود؛ بنابراین سمت‌وسوی نرخ شمش روی در سال ۱۴۰۰ از روند نرخ جهانی این فلز و تغییرات ارز متاثر است. هر ساله شرکت‌های معتبری با بررسی بازار و شرایط تولید، عرضه و تقاضای احتمالی، اقدام به پیش‌بینی نرخ خرید و فروش احتمالی یک محصول می‌کنند. همین بررسی‌ها در بازار روی حکایت از آن دارد که در سال جاری میلادی تغییرات چندانی را در بازار روی و همچنین میزان تولید و مصرف آن شاهد نیستیم. نرخ ارز نیز متاثر از شرایط سیاسی است و از اکنون نمی‌توان نظر دقیقی ارائه داد. هرچند به کاهش قابل‌توجه نرخ ارز در سال آینده چندان امیدوار نیستیم.

عملکرد تولیدکنندگان این صنعت نیز به‌شدت وابسته به سیاست‌گذاری‌های حاکم بر این بخش است. یعنی تا زمانی که شاهد تغییرات کلی در سیاست‌های حاکم بر اقتصاد نباشیم نباید به بهبود شرایط تولید در این صنعت امید داشت. برقراری تعاملات جهانی از الزامات اصلی در مسیر رونق تولید صنایع روی کشور است و نباید به سادگی از کنار آن گذشت. اما درمجموعه با توجه به شرایط موجود انتظار می‌رود همین روند کنونی در سال آینده نیز تداوم داشته باشد.

علاوه بر سیاست‌های خارجی، استراتژی‌های داخلی نیز بر عملکرد صنایع اثرگذار است. در چنین شرایطی، انتظار می‌رود سیاست‌های داخلی به‌گونه‌ای تنظیم شود که تولید در صنایع تسهیل شود؛ یعنی چالش‌های حاکم بر عملکرد صنایع که از آنها سخن به میان آمد برطرف و مواد اولیه صنعتگران تامین شود. به‌عنوان نمونه، تولیدکنندگان روی در کشور ما با چالش تامین مواد اولیه روبه‌رو هستند. این چالش درحالی است که ایران از ذخایر غنی روی برخوردار است. با این وجود، هر ساله شاهد واردات خاک روی به کشور هستیم. کمبود یادشده به این دلیل است که اکتشاف و بهره‌برداری از ذخایر مس تاکنون در اولویت نبوده است.

اما چنانچه رشد تولید و بهبود عملکرد صنعتگران روی در اولویت استراتژی‌های تصمیم‌گیران باشد، ایران این ظرفیت را دارد که جایگاه خود را در تولید شمش روی جهان ارتقا دهد. بدون تردید بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها به منزله توسعه و رشد اقتصادی کشور است. در همین حال، موقعیت‌های شغلی متعدد مستقیم و غیرمستقیم بسیاری در کشور ایجاد می‌شود.

البته باید تاکید کرد که اکتشاف و استخراج در رده فعالیت‌های سرمایه‌بر، هزینه‌بر و پر ریسک هستند؛ در چنین شرایطی توسعه اکتشاف ذخایر معدنی روی کشور ضروری به‌نظر می‌رسد. بدون تردید تحقق این هدف به سرمایه دولتی نیاز دارد. فعالیت‌های اکتشافی هزینه‌بر و پرریسک هستند و بخش خصوصی از تامین هزینه‌های آن بر نمی‌آید؛ بنابراین از دولت انتظار می‌رود با صرف هزینه این مسیر را هموارتر کند. بدون تردید چنانچه اکتشاف این ماده معدنی از سوی دولت مورد توجه قرار گیرد شاهد جذب سرمایه به این حوزه برای برداشت از ذخایر جدید خواهیم بود. در ادامه نیز زنجیره تولید شمش روی با رونق همراه می‌شود.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که مجموع ظرفیت احداث شده در صنایع روی کشور حدود ۴۵۰ هزار تن برآورد می‌شود، درحالی‌که سالانه کمتر از نیمی از این ظرفیت به تولید اختصاص می‌یابد. همین کمبود تولید در مقایسه با ظرفیت نیز به‌دلیل کمبود مواد اولیه تولید است. در همین حال از حدود ۲۰۰ هزار تن شمش روی تولید شده در کشور فقط ۵۰ هزار تن آن در کشور مصرف دارد و مابقی آن باید صادر شود تا همین تولید تداوم یابد. هرچند صادرات نیز به‌دلیل تحریم با انواع دشواری‌ها همراه شده است. تجارت بین‌المللی نیازمند استفاده از سیستم پولی و بانکی است. اما در یکی دو سال گذشته مبادلات پولی ایران با سایر کشورها به‌شدت دشوار شده است. همین موضوع نیز روابط تولیدکنندگان صنایع داخلی را با طرف‌های خریدار خارجی دشوار کرده است؛ بنابراین محدودیت‌های صادراتی را باید یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین چالش‌هایی دانست که فعالان این صنعت را درگیر کرده است. چنانچه این چالش‌ها در سال آینده رفع شود می‌توان به بهبود عملکرد این صنعت امیدوار بود، در غیر این‌صورت، امید چندانی به بهبود نداریم.

یادداشت

نمی‌توان ره صد ساله را یک‌شبه پیمود

هادی حق‌شناس
کارشناس اقتصاد

تاکید بر رفع مانعی چون تحریم‌ها را برخی سیاسی تفسیر می‌کنند اما از نگاه اقتصادی تاکید بر این امر چیزی نیست جز رفع مانعی بزرگ که مقابل رشد و پیشرفت کشور ایستاده است. امروز خوشبختانه هیچ جناح یا فردی نیست که ادعا کند تحریم‌ها بر اقتصاد ایران تاثیر نگذاشته است. همان‌طور که هیچ‌کسی هم نمی‌تواند ادعا کند ایران و مردمش با وجود همه این فشارهای ظالمانه در مقابل ایالات متحده به زانو درآمدند و اهداف ترامپ درباره تحریم‌های شدید ایران محقق شد. درواقع مردم ایران باوجود فشارهای فراوانی که تحمل کردند، با وجود حمله بی‌رحمانه‌ای که به سفره‌های آنها انجام شد و با وجود تورم بیش از ۳۰ درصدی و رشد اقتصادی منفی در مقابل کاخ سفید تسلیم نشدند و فروپاشی سیاسی و اقتصادی رخ نداد.

در میان جناح‌های کشور حداقل بر سر این مهم هم توافق وجود دارد که باید به نحوی مانع تحریم‌ها برطرف شود اما بر سر چگونگی و راهکارهای انجام آن اختلاف‌نظر وجود دارد. تقریبا همه موافق هستند که ایالات متحده قبل از هر چیز باید به برجام و تعهدات خود بازگردد. پس از ایالات متحده، اروپایی‌ها و ایران نیز باید دوباره به تعهدات خود بازگردند و به این ترتیب شرایط عادی‌سازی شود. گرچه دولت‌هایی چون امریکا خیلی تمایلی به برجام ندارند اما مسئولان ایران دست‌کم تاکید خود را بر بازگشت به برجام گذاشته‌اند. در اینکه چگونه می‌توان این راهبرد را به اجرا رساند، سناریوهای مختلفی مطرح شده که همین نیز مورد توافق جناح‌ها نیست.

با این همه وقتی ایران و آژانس توانستند به یک توافق حداقلی برسند و براساس آن برای حفظ شرایط فعلی و فرصت دادن به طرف‌ها برای آغاز مذاکرات، ایران حاضر شد به مدت ۳ ماه پروتکل الحاقی را در وضعیت مورد توافق با آژانس قرار دهد و اجرای قانون مجلس را هم به همین اندازه به تعویق انداخت. به نظر می‌رسد همین توافق حداقلی در شرایط فعلی می‌تواند یک گام به پیش و یک حرکت رو به جلو به سمت برجام باشد و وفاداران برجام را به یک موضع مشترک قوی‌تر برساند. به این ترتیب اگر این روند بتواند یک نقطه عطف در گره منطقه‌ای و بین‌المللی اخیر باشد، آن‌گاه می‌شود آغاز حرکتی بزرگ. تداوم این روند قطعا و باید به عادی‌سازی روابط تجاری ایران با جهان و پیدا کردن وضعیتی متعارف از نظر جذب سرمایه و نقل و انتقالات پولی و بانکی باشد.

توفیق در همین مسیر است که می‌تواند اقتصاد ایران را برای صادرات، واردات، کنترل نرخ ارز و حذف انتقال پول به دوره عادی و پیش از پیروزی دونالد ترامپ بازگرداند. درواقع تنش‌های سیاسی بر اقتصاد سایه انداخت و شرایط را بیش از پیش دشوار کرد. اکنون هم شرایط بسیاری از متغیرهای سیاسی تحت تاثیر مستقیم عوامل و تنش‌های سیاسی هستند. برای مثال، با هیچ معیاری نمی‌توان پذیرفت که نرخ واقعی دلار در اقتصاد ایران بین ۲۵ تا ۳۰ هزار تومان باشد. بسیاری از کارشناسان پولی تاکید می‌کنند نرخ واقعی دلار در ایران باید کمتر از ۲۰ هزار تومان باشد. درباره طلا و برخی دیگر از شاخص‌ها هم چنین گفته می‌شود. به همین دلیل اگر مذاکراتی آغاز شود که شرایط را به سمت عادی‌سازی ببرد، بدون اینکه هیچ اتفاق خاصی رخ دهد اول این قیمت‌ها و شاخص‌ها تعدیل و واقعی خواهند شد. خود این امر اقدامی بزرگ و اثرگذار در اقتصاد فعلی ایران خواهد بود. با این همه نباید تصور کرد می‌توان ره صد ساله را یک‌شبه پیمود. اقتصاد ایران بدون تحریم‌ها هم مشکلات ساختاری فراوانی دارد و به همین دلیل حتی اگر تحریم‌ها نباشند هم اقتصاد ایران به یک وضعیت مطلوب نخواهد رسید. درواقع تحریم مشکلی بر مشکلات اقتصاد ایران هستند و رفع آنها را دشوار کرده است اما تنها مشکل اقتصاد ایران نیست. مشکلاتی چون پایین بودن نرخ بهره‌وری و سوءتدبیر فراوان در نظام تصمیم‌گیری مشکلی داخلی است که با یا بدون تحریم مشکل‌ساز خواهند بود. با این همه کلید حل مشکلات اقتصاد ایران، بی‌شک رفع موانع و متغیرهای خارجی و مضاعفی است که بر اقتصاد ما فشار حداکثری می‌آورد و مسیر صادرات کالاهای ایران را مختل کرده است.

هیچ سناریویی در مقابل کشور بهتر از بازگشت سریع طرف‌ها به برجام نخواهد بود. اقتصاد ما سه سال پی‌درپی رشد منفی و تورم افسارگسیخته را تحمل کرده است. در این مدت امکان نقل و انتقال پول به داخل کشور به کمترین حد ممکن رسید و تمام متغیرهای اقتصادی به وضعیت اسفناکی رسیدند. بازگشت سریع طرف‌ها به برجام دوباره رشد اقتصادی کشور را دو رقمی خواهد کرد. گرچه این رشد تاثیرات همه گیری بر جامعه ندارد اما می‌تواند یک تخته پرش مناسب برای گذار از شرایط دشوار دهه ۹۰ باشد.

در گفت‌وگو با یک تحلیلگر اقتصاد مورد بحث قرار گرفت

سناریوهای مختلف اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

با وجود اینکه فشارهای اقتصادی به حداکثر خود رسیده و فاصله معیشتی در ایران تبدیل به یک واقعیت انکارناپذیر شده اما هنوز بسیاری امیدوارند با کاهش تنش‌های سیاسی و جهانی شرایط اقتصادی کشور دوباره نرمال شود. مسلم است که با لغو تحریم‌ها قطعا اقتصاد ایران چون سال ۹۵ به سمت یک رشد کم‌سابقه حرکت خواهد کرد؛ رشدی که گرچه نتوانست اشتغال و رفاه کافی را به همراه آورد اما حداقل دولت را در دسترسی به منابع لازم خود آزاد می‌گذاشت و کسری بودجه و بحران‌های تورمی بالا را به شکل کنونی از اقتصاد کشور دور کرد. به این ترتیب هر پرسشی درباره احتمالات اقتصادی در سال آینده به این پاسخ گره می‌خورد که نتایج مذاکرات به کجا خواهد کشید؟ در همین راستا محمدرضا عبداللهی، تحلیلگر اقتصاد به صمت گفت: دو متغیر تعیین‌کننده در مقابل اقتصاد ایران قرار دارد؛ تحریم و کرونا. اگر کرونا را تقریبا مطمئن باشیم که تا چند ماه آینده نتیجه قطعی آن مشخص خواهد شد اما مسئله تحریم‌ها پیچیدگی‌های فراوانی دارد و شاید نتوان در کوتاه‌مدت به حل آن امید بست. این پژوهشگر اقتصاد با یادآوری شرایط سال‌های ۹۴ و ۹۵ سه سناریو را در مقابل اقتصاد کشور محتمل دانست. خطرناک‌ترین سناریو از نظر او سناریویی است که همه چیز را معطوف به مذاکرات کند، خانوارها را از خرید کالاهای بادوام منصرف کند و بنگاه‌ها را از جذب سرمایه‌گذاری بیشتر برحذر دارد. مشروح گفت‌وگو با او را در ادامه می‌خوانید.

تحلیل مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی بسیار به واقعیت نزدیک است. مرکز پژوهش‌ها پیش‌بینی کرده بود نرخ رشد اقتصادی کشور تا پایان سال ۹۹ بین نیم تا ۰.۸ درصد باشد و به نظر می‌رسد این پیش‌بینی همچنان می‌تواند جامه عمل بپوشد

◉ با توجه به اینکه مرکز آمار در آخرین گزارش خود از رشد اقتصادی مثبت در پاییز امسال خبر داده است، ارزیابی شما از وضعیت اقتصادی در ادامه چیست؟

این بحث را تقریبا از ابتدای امسال مطرح کردم. حتی در مصاحبه‌هایی که قبلا هم با روزنامه صمت داشتم به این مسئله اشاره کردم که پس از دو سال پرفشار انتظار این بود که فشار تحریم‌ها بر اقتصاد کشور تخلیه شود. این امر در شرایطی بود که در سال‌های ۹۷ و ۹۸ فشار اقتصادی فراوانی از محل تحریم‌ها بر کشور وارد شد که در نتیجه آن در دو سال نرخ تورم همواره بیش از ۳۰ درصد باقی ماند، نرخ ارز نیز در همین مدت تا ۱۰ برابر نرخ اولیه خود نوسان داشت، طلا هم چند برابر افزایش نرخ را تجربه کرد و نرخ رشد اقتصادی هم به زیر صفر رسید.

از سوی دیگر با وجود آغاز به خروج شوک تحریم‌ها، شیوع کرونا اقتصاد کشور را دربر گرفت به نحوی که از اسفندماه گذشته تا پایان تابستان تقریبا اقتصاد زیر فشار ناشی از شیوع گسترده ویروس کرونا قرار داشت. با این حال انتظار می‌رفت تا ۶ ماه از فشار کرونا هم کاسته شود. باید توجه داشت تا پیش از شیوع کرونا همه پیش‌بینی‌های داخلی و خارجی از آغاز رشد مثبت اقتصاد ایران از ابتدای سال خبر می‌داد اما شیوع کرونا وقفه‌ای در این امر ایجاد کرد.

به این ترتیب، همان‌طوری که انتظار می‌رفت از پاییز شرایط رفته‌رفته به سمت ثبات بیشتر حرکت کرد. همان‌طور که پیش‌تر هم انتظار می‌رفت نرخ رشد اقتصادی از ابتدای پاییز بهبود پیدا کرد و آمارهای اخیر مرکز آمار نیز موید این نکته است که در این مدت حرکت به سمت رشد اقتصادی مثبت شروع شده است.

درباره ادامه شرایط تا روزهای باقی‌مانده پایان سال، فکر می‌کنم تحلیل مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی بسیار به واقعیت نزدیک است. مرکز پژوهش‌ها پیش‌بینی کرده بود نرخ رشد اقتصادی کشور تا پایان سال ۹۹ بین نیم تا ۰.۸ درصد باشد و به نظر می‌رسد این پیش‌بینی همچنان می‌تواند جامه عمل بپوشد و نرخ رشد اقتصادی کشور را برای کل امسال میان نیم تا یک درصد قرار دهد. البته باید توجه داشت که آمارهای منتشرشده از سوی مرکز آمار نرخ رشد اقتصادی ۹ ماه نخست امسال را همچنان منفی و منفی ۱.۲ درصد اعلام کرده و احتمالا با رشد بهتر و قوی‌تر در زمستان مجموع نرخ رشد اقتصادی سال ۹۹ مثبت شود. این امر از آنجا که پس از دو سال مداوم رشد منفی به دست می‌آید، می‌تواند از نظر روحی هم به سود کشور تمام شود و اقتصاد را نسبت به آینده هم امیدوارتر کند. اما با توجه به فشار معیشتی که به جامعه آمده و نرخ بالای تورم فعلی هیچ بعید نیست این رشد نسبی چندان در میان لایه‌های مختلف جامعه حس نشود.

◉ برای سال آینده چه پیش‌بینی می‌توان از روند اقتصاد کشور داشت؟

برای اینکه بتوانیم بهتر به این سوال جواب دهم، می‌خواهم به این اشاره کنم که قبل از هر چیز باید موانع اصلی مقابل اقتصاد ایران را شناخت و با توجه به این مهم، سوال شما را پاسخ داد. چیزی که از هم‌اکنون قطعی است، این است که اقتصاد کشور ما درحال‌حاضر تحت تاثیر شدید دو متغیر تحریم‌ها و کرونا است. هرچه چشم‌انداز این دو متغیر تغییر کند اثرات خود را به شکل کامل در اقتصاد کشور نشان خواهد داد. به این ترتیب روند حرکتی اقتصادی ایران در سال آینده قبل از هر چیز تابعی از این دو متغیر است.

در با کرونا بحث ساده‌تر است؛ با وجود بحث‌های فراوانی که حول واکسیناسیون در کشور شکل گرفته به نظر می‌رسد حداکثر ظرف سه چهار ماه اول سال ۱۴۰۰ واکسن کرونا کشور تهیه شود و از همان زمان هم واکسیناسیون عمومی آغاز می‌شود. به این ترتیب می‌توان گفت در سال آینده مسئله کرونا پاسخ نسبی دریافت خواهد کرد. در این میان رفع شوک کرونا قبل از هر چیز خود را در بهبود شاخص خدمات نشان خواهد داد. خدمات بیشترین آسیب را از فشارهای ناشی از کرونا دید و این در حالی است که نزدیک به نیمی از اشتغال کشور به‌تنهایی در این بخش تامین شده است. به این ترتیب تخلیه فشار کرونا می‌تواند به‌سرعت بخش خدمات کشور را در شرایط مساعدی برای رشد قرار دهد و این امر می‌تواند به بهبود وضعیت اشتغال و کاهش نرخ بیکاری در کشور هم منجر شود.

◉ متغیر دیگر تعیین‌کننده را تحریم‌ها دانستید. تحریم‌ها و رفع آن به مراتب پیچیده‌تر از بحران کرونا است. چه سناریوهایی در این زمینه در برابر کشور قرار دارد؟

در این راستا هم چندین دیدگاه و سناریو در کشور وجود دارد که هرکدام نتایج خاص خود را در پی خواهد داشت. به نظر می‌رسد سناریویی که دولتمردان ایران به آن دلبسته و امیدوار هستند سناریوی قطع سریع و دفعتی تحریم‌ها است. با توجه به اینکه در بودجه پیشنهادی ۱۴۰۰ دولت پیش‌بینی فروش ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه نفت در روز را داشته، می‌توان چنین تعبیر کرد که دولت معتقد بوده به‌سرعت و در نخستین فرصت می‌تواند همه تحریم‌ها را لغو کند وگرنه بدون لغو کامل تحریم‌ها به‌ویژه تحریم‌های نفتی رسیدن به این سطح فروش غیرممکن است. به این ترتیب تلقی‌ای که از بودجه می‌توان داشت، انتظار دولت مبنی‌بر مذاکره سریع و لغو سریع‌تر تحریم‌های ایالات متحده است.

گرچه این یک نگاه به‌شدت خوش‌بینانه است و با اینکه نیمه اسفند هم رد شده هنوز تغییر مهمی در شرایط رخ نداده و نظام تحریم‌ها دست‌نخورده باقی مانده، اما می‌توان به تحلیل این فرض دولت پرداخت. چنانچه تحریم‌های امریکا علیه ایران به‌سرعت لغو شوند، به باور من نرخ رشد اقتصادی ایران به‌شدت دستخوش تغییر خواهد شد. به عبارت ساده‌تر اگر شرایط به گونه‌ای رقم بخورد که ایران و ایالات متحده خیلی سریع درباره تنش‌زدایی به توافق برسند به احتمال خیلی زیاد نرخ رشد اقتصادی کشور به‌سرعت دو رقمی خواهد شد.

تقریبا مشابه همان اتفاقی که در سال ۹۵ هم رخ داد و نرخ رشد اقتصادی کشور تا حدود ۱۳ درصد هم افزایش یافت. درواقع اگر اتفاقی بیفتد که خیلی سریع تحریم‌ها کنار گذاشته شوند و ایران هم موفق شود خیلی زود بازار از دست رفته نفت خود را به نحوی بازسازی کند که روزانه به طور میانگین ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه نفت بفروشیم، تنها بخش نفت کشور از این مهم با یک رشد اقتصادی بیش از ۸۰ درصدی مواجه خواهد شد. هنگامی که بخش نفت رشدی به این بزرگی را تجربه می‌کند رشد اقتصادی نیز ۶ تا ۷ درصد از این اتفاق بهره‌مند می‌شود و رشد مثبت را تشدید می‌کند. البته تنها بخش نفت نیست که از لغو تحریم‌ها به‌سرعت بهره‌مند خواهد شد.

یکی از بخش‌های دیگر اقتصاد کشور زیر فشار زیادی از تحریم‌ها قرار داشت، صنایع بزرگ هستند. چنانچه رفع تحریم‌ها به گونه‌ای باشد صنایع بزرگ ایران مانند خودروسازی هم بتوانند تحرک کافی داشته باشند، با توجه به ظرفیت خالی بزرگی که در سال‌های تحریم در بخش تولید بزرگ و کارخانه‌ای کشور ایجاد شده، این صنایع هم می‌توانند با سرعت حداکثری رشد کنند. به این ترتیب با فرض انتظارات دولت رشد اقتصادی کشور می‌تواند در سال آینده به بیش از ۱۰ درصد افزایش یابد.

◉ در سال ۹۵ هم بسیاری از مردم نرخ رشد بی‌سابقه ۱۲.۸ درصدی را باور نکردند زیرا تاثیر آن را در زندگی خود احساس نمی‌کردند. رشد اقتصادی که شما مطرح می‌کنید از جنس رشد سال ۹۵ خواهد بود؟

همان‌طور که گفتم اگر مفروضات دولت در عمل محقق شوند، بله چنین اتفاقی خواهد افتاد و اثرات آن هم مانند سال ۹۵ خواهد بود. فراموش نکنیم بخش مهمی از رشد سال ۱۳۹۵ ناشی از رشد صنایع بزرگ و نفت کشور بود. نفت کمتر از یک درصد شاغلان در کشور را از آن خود دارد و با وجود رشد گسترده در این بخش نمی‌توان تصور کرد خانوارها به سرعت از مواهب آن بهره خواهند برد. همچنین صنایع بزرگ کشور هم با وجود سهم مهمی که از تولید ناخالص داخلی دارند اما اشتغال چشمگیری را ایجاد نمی‌کنند به همین دلیل رشد این بخش چندان در سطح خانوار کشور محسوس نخواهد بود.

◉ اگر به جای سناریوی خوش‌بینانه دولت، به سناریوی بدبینانه‌ای بپردازیم که هیچ‌گونه گشایشی را در افق نمی‌بیند، آن‌گاه شرایط اقتصادی کشور به کدام سمت سوق پیدا می‌کند؟

سناریوی دیگری که ممکن است رخ دهد ادامه اعمال تحریم‌ها و استمرار شرایط موجود است. با این حال اگر انتظار داشته باشیم مذاکرات هیچ نتیجه‌ای در پی نداشته باشد و به بن‌بست برسد هم باز نمی‌توان تصور کرد که رشد منفی رخ خواهد داد. به بیان دیگر فشارهای تحریمی تقریبا تخلیه شده و رشد منفی بیشتر از این در شرایط عادی رخ نخواهد داد. باید توجه داشت که وقتی از خروج فشار صحبت می‌کنیم منظور بازگشت به شرایط عادی است بلکه به معنای پایان یافتن کوچک شدن اقتصاد است.

به هر حال اگر تحریم‌ها با همین شدت و حدت پابرجا باشند هم من فکر می‌کنم رشد اقتصادی کشور مثبت خواهد بود. اما این رشد قطعا نه چشمگیر خواهد بود و نه کافی. برآوردها نشان می‌دهد چنانچه شرایط هیچ تغییری نکند اقتصاد ایران در سال آینده با نرخی کمتر از ۲ درصد رشد مثبت خواهد داشت.

این تقریبا مشابه پیش‌بینی است که صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی هم از شرایط ایران در سال آینده و با فرض حفظ وضعیت موجود داشته‌اند. این رشد اندک هم بیشتر ناشی از رشد صنایعی خواهد بود که از زیر شوک تحریم‌ها خارج شدند و همچنین صنایعی که به دلیل تضعیف قدرت ریال دارای مزیت بیشتری در بازار جهانی شده‌اند.

همان‌طور که گفتم بخش خدمات هم با حل شدن مسئله کرونا می‌تواند با رشد مواجه شود و شرایط در این بخش هم عادی شود. همچنین در بخش ساختمان هم باید توجه داشت که مزیت قیمتی بیش از هر زمان دیگری شده است. گزارش‌ها از افزایش نزدیک به ۱۰۰ درصدی نرخ مسکن در یک سال اخیر خبر می‌دهند و همین امر هم می‌تواند تبدیل به مزیت بخش ساختمان شود و سرمایه‌گذاری‌هایی در این حوزه جذب شود.

◉ با وجود سناریوی موفقیت سریع مذاکرات یا تداوم وضع موجود، تهدیدی در سال آینده کشور را در خطر قرار می‌دهد؟

تهدید اصلی که در سال آینده می‌تواند گریبان اقتصاد ما را بگیرد افزایش فضای نااطمینانی است. درواقع ممکن است فضا به این سمت برود که منتظر نتایج مذاکرات بماند. در این شرایط همه چیز معطوف به فضا و بحث‌های سیاسی می‌شود. تجربه نشان می‌دهد در شرایطی مشابه با این خیلی از فعالان اقتصاد منتظر تحولات سیاسی می‌مانند و تصمیمات خود را به تعویق می‌اندازند. به بیان ساده‌تر وقتی ذهن همه شرطی شود، آن‌گاه خریدهای اساسی به زمانی موکول می‌شوند که به‌اصطلاح شرایط باثبات‌تری به وجود بیاید. این امر سبب می‌شود تا تقاضای موثر در بخش خانوار و تولید به تعویق بیفتند و این سیاست صبر و انتظار می‌تواند خیلی راحت رشد اقتصادی را منفی کند.

به بیان دیگر اگر خانوارها برای خرید کالاهای بادوام خود مانند خودرو یا لوازم منزل، تعلل و آن را به زمانی موکول کنند که مذاکرات نتیجه دهد و به این ترتیب نرخ این کالاها هم ارزان‌تر شود، قطعا اقتصاد دچار رشد منفی خواهد شد. در این مواقع بنگاه‌های اقتصادی هم به جای انجام سرمایه‌گذاری این تقاضا را عقب می‌اندازند. به این ترتیب رشد منفی تعمیق می‌شود. به باور من این موضوع یک تهدید جدی برای کشورهایی است که در شرایط بیم و امید مذاکره قرار می‌گیرند این امر به نااطمینانی دامن خواهد زد.

نگرانی به باور من آنجا جدی‌تر می‌شود که نشانه‌هایی از این مسئله در طول ۴-۳ ماه اخیر هم می‌توانیم مشاهده کنیم. از زمانی که شکست ترامپ مسجل شد و بایدن به سمت کاخ سفید آمد گزارش‌ها نشان می‌دهند که تولید صنایع کشور به‌نسبت خوب بوده اما در بخش فروش به‌شدت با کاهش فروش مواجه شدند و دیگر مسئله از مشکل تولید به بخش تقاضا رسیده است. این مسئله بیش از هر چیزی خود را در صنایع بورسی کشور نشان می‌شود. در صورت تداوم این روند شرایط اقتصادی از حالتی که تحریم‌ها در یک شرایط غیرانتظاری ادامه یابد، نتایج سخت‌تری را خواهد داشت و می‌تواند به‌راحتی رشد منفی را یکی دو ساله دیگر ادامه دهد.

این اتفاق مشابه چیزی است که ما در سال ۹۴ مشاهده کردیم. در آن سال هم مذاکراتی که از سال ۹۳ آغاز شده بود ادامه داشت و همواره خبرهای خوبی از نزدیک‌تر شدن طرفین به یکدیگر شنیده می‌شد. منظورم این است که حتی خبرهایی که از مذاکرات مخابره می‌شد بر نگرانی‌ها نمی‌افزود. مسئله تنها این بود که طرف‌ها به توافق کامل دست پیدا نمی‌کردند.

البته این مهم هم در زمستان ۹۴ ممکن شد. اما در همان سال ۹۴ باز هم رشد اقتصادی کشور اندکی منفی شد چراکه تمام فعالیت‌های اقتصادی تعطیل شد و همه برای توافق نهایی لحظه شماری می‌کردند. آنجا هم سیاست صبر و انتظار به میان آمد و با وجود آزاد شدن بخشی از دارایی‌های بلوکه‌شده وضعیت رشد اقتصادی به مراتب از سال ۹۳ بدتر شد. به باور من این خطر اصلی است که در سال آینده می‌تواند جلوی رشد اقتصادی سالم و مناسب در ایران را بگیرد.

محمدرضا عبداللهی

تهدید اصلی که در سال آینده می‌تواند گریبان اقتصاد ما را بگیرد افزایش فضای نااطمینانی است

بررسی وضعیت صنعت در سال آینده

۱۴۰۰ در ۱۳۹۹ آبدیده شد

همه چیز منوط به سیاست دولت‌های دوازدهم و سیزدهم

پرونده سال ۱۳۹۹ هم در حال بسته شدن است. مصادف شدن این سال با شیوع کروناویروس داستان تولید و تولیدکننده را حکایت می‌کند. تولیدی که شوک تحریم را تازه هضم کرده بود، امسال با ویروس کرونا دوباره ظرفیت و توانمندی خود را به آزمون گذاشت. یکی از بیشترین آسیب‌ها از اپیدمی ویروس کرونا متوجه صنعت نساجی شد، زیرا محصولاتی براساس فصل و مد سال تولید می‌کنند و بخش زیادی از کالاها شب عید سال گذشته در انبارها دپو شدند. سال ۱۳۹۹ هم با تعطیلی مقطعی بازار، تولید با تیراژ پایین پس از گذشت ۲ تا ۳ ماه آغاز شد. در شرایط فعلی چک‌های برگشتی مشکلات نقدینگی را دوچندان کرد.

عکس: صمت

دولت دوازدهم در حال سپری کردن ماه‌های پایانی خود است و مشخص نیست دولت بعدی کیست؛ بنابراین پیش‌بینی شرایط تولید و فروش سال آینده کمی سخت است. اما شکی نیست شرایط امسال با سال گذشته متفاوت بود

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

چشم‌انداز ۱۴۰۰ منوط به سیاست‌ها

نوسانات نرخ ارز که تا کانال ۳۱ هزار تومان هم رسید، به همان نسبت نرخ مواد اولیه حتی تولید داخل را افزایش داد. در شرایط فعلی به‌سختی تولید از بحران عبور کرد. بنابراین آنهایی که توانستند چراغ تولید واحد صنعتی خود را روشن نگه دارند بهترین‌ها به‌لحاظ اقتصادی هستند.

قاسم سعیدی‌نژاد یکی از فعالان حوزه کیف و کفش درباره چشم‌اندازه صنعت در سال ۱۴۰۰ به صمت گفت: دولت دوازدهم در حال سپری کردن ماه‌های پایانی زمامداری خود است و مشخص نیست دولت بعدی کیست؛ بنابراین پیش‌بینی شرایط تولید و فروش سال آینده کمی سخت است. شرایط امسال با سال گذشته متفاوت بود.

بازار شب عید سال گذشته، تولیدکنندگان بدون هیچ آمادگی وارد وضعیت بغرنجی شدند که شیوع ویروس کرونا آن را به‌وجود آورده بود.

وی افزود: شرایط موجود البته مختص ایران نبود و به‌نوعی اپیدمی کروناویروس تمام کشورهای جهان را درگیر کرده بود. وضعیت به‌وجود آمده ناشی از آن مانند این بود که قطاری در حرکتی بود و به یکباره ترمز آن کشیده می‌شود. از این‌رو تولید و به‌ویژه بازار آسیب جدی دید.

این فعال صنعت با بیان اینکه در حال‌حاضر از آن شرایط غیرقابل پیش‌بینی عبور کردیم، گفت: سال گذشته تجربه بی‌سابقه‌ای برای کسب‌وکارهای جهانی رقم خورد اما با این تجربه، پیش‌بینی می‌شود وضعیت بازار خیلی بهتر از سال گذشته باشد.

سعیدی‌نژاد درباره چشم‌انداز ۱۴۰۰ هم گفت: دولت دوازدهم در حال سپری کردن ماه‌های پایانی خود است و مشخص نیست دولت بعدی کیست؛ بنابراین پیش‌بینی شرایط تولید و فروش سال آینده کمی سخت بوده به‌ویژه که در ایران با نوسانات و تغییرات لحظه‌ای که در بازارهایی مانند ارز و طلا رخ می‌دهد، نمی‌توان به‌طور قطعی اظهارنظر کرد.

او یادآور شد: این سیاست‌های تصمیم‌گیران است که تاثیر زیادی در حوزه کسب‌وکار خواهد داشت اما به‌طور معمول وضعیت برای صنعتی مانند صنعت کیف و کفش این‌گونه است که ۶ ماه نخست سال نوعی رکود بر بازار حاکم است و نیمه دوم که فصل اوج فعالیت تولیدکنندگان است باید دید سیاست‌های دولت سیزدهم درباره تولید داخل چه خواهد بود.

این صنعتگر تصریح کرد: این موضوع زمانبر است و باید منتظر بود و دید دولت بعدی کیست و چه دیدگاهی نسبت به تولید و تسهیل فضای کسب‌وکار برای صنعتگران دارد.

سعیدی‌نژاد در پایان تاکید کرد: برای قرن جدید خورشیدی به‌دلیل تغییر دولت، جهش ویروس کرونا از نوع اولیه به انواع انگلیسی و افریقایی و... باید احتیاط‌های لازم را داشت؛ از این‌رو تولیدکنندگان داخلی باید برنامه‌های تولید و فروش خود را برای سال آینده بر این مبنا هدف‌گذاری کنند.

۱۴۰۰ بدتر از ۱۳۹۹ نخواهد بود

محمدرضا سعیدی‌نژاد یکی از فعالان حوزه کفش و تولیدکننده کفش‌های ورزشی درباره وضعیت تولید ۱۴۰۰ به صمت گفت: انسان به امید زنده است. به‌نظر نمی‌رسد سال آینده نسبت به شرایط فعلی وضعیت بدتری داشته باشد.

امسال تولیدکنندگان و فعالان بازار به‌هر ترتیبی بود این شرایط بغرنج را پشت‌سر گذاشتند و با زحمت بسیار توانستند فعالیت خود را ادامه دهند.

این صنعتگر درباره وضعیت فروش شب عید تولیدکنندگان گفت: هنوز زمان زیادی تا پایان بازار شب عید وجود دارد و پارامترهای زیادی است که می‌تواند وضعیت را تغییر دهد.

وی افزود: با توجه به نوسانات زیادی که در بازار داخل وجود دارد، نمی‌توان به‌راحتی درباره وضعیت بازار فروش شب عید سخن گفت. بازار امسال بین تعطیلی چند روزه و چند ماهه و بازگشایی دوباره در نوسان بود. این امر آسیب‌هایی به تولید و سرمایه در گردش تولیدکنندگان وارد کرد.

این تولیدکننده کفش‌های ورزشی درباره وضعیت تولید و فروش ۱۴۰۰ گفت: انسان به امید زنده است اما به‌هر حال به‌نظر نمی‌رسد وضعیت از شرایط فعلی بدتر شود. تولیدکنندگان و فعالان بازار به‌هر ترتیبی بود این شرایط بغرنج را پشت‌سر گذاشتند و با زحمت بسیار توانستند حیات خود را حفظ کنند.

سعیدی‌نژاد گفت: فعالیت‌ها ادامه یافت؛ بنابراین پیش‌بینی می‌شود سال آینده نسبت به امسال وضعیت صنعت و تولید شرایط بهتری داشته باشد، چون تولیدکنندگان از گردنه بحران عبور کردند.

روح‌اله زینلی: برای سال ۱۴۰۰ چشم‌انداز روشنی در زمینه وضعیت تولید و بازار متصور هستیم

تولید با سفارش‌های کلان همسایگان

روح‌اله زینلی یکی از تولیدکنندگان میانی صنعت با بیان اینکه سال ۱۴۰۰ چشم‌انداز روشنی برای وضعیت تولید و بازار متصور است به صمت گفت: با ممنوعیت واردات کالاهایی که در داخل تولید دارند، کمک بزرگی به صنعتگران داخلی شد.

او افزود: اوج فروش تولیدکنندگان برای ماه‌های دی و بهمن است که می‌توان گفت با توجه به وضعیت موجود (شیوع ویروس کرونا) بازار شب عید به معنای سال‌های گذشته وجود ندارد.

این فعال بازار درباره چشم‌انداز صنعت در سال آینده هم عنوان کرد: سال ۱۴۰۰ چشم‌انداز روشنی برای وضعیت تولید و بازار متصور است، زیرا با ممنوعیت واردات کالاهایی که در داخل تولید دارند، کمک بزرگی به صنعتگران داخلی شد و سهم بازارشان افزایش یافته است.

این فعال بازار صنعت با اشاره به تامین مواد اولیه و مشکلات آن در داخل افزود: اگر مواد پتروشیمی در زمان مناسب به‌دست صنعتگر برسد، به‌راحتی می‌توان نیاز بازار داخل و خارج را پوشش داد. همان‌طور که بارها عنوان شده، مواد اولیه تولید کشور دارای نوسانات قیمتی بسیار بوده که تاثیر زیادی روی تولید و بازار داشته است.

این فعال حوزه صنعت کفش ادامه داد: بازار وجود دارد اما نرخ مواد اولیه داخلی یکی از موانع تولید و فروش به‌شمار می‌رود. به‌عنوان مثال، یک‌بار مواد اولیه که سال گذشته با ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان قابل تهیه بود درحال‌حاضر همان مقدار با یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان خریدوفروش می‌شود.

زینلی با بیان اینکه شرایط نوسان قیمتی سبب شده تا خریدهای اعتباری، نقدی شود، گفت: حتی زمانی که تولیدکننده میانی محصول را نقدی به‌فروش می‌رساند برای خرید بعدی باز هم قدرت خریدش کاهش یافته زیرا باید همان مواد اولیه را با نرخ بالاتری خریداری و جایگزین کند.

این فعال صنعت با بیان اینکه هزینه تولید بالا رفته و به همان نسبت نرخ تمام‌شده محصولات بالاست، گفت: افراد در هزینه‌های روزانه خود مانده‌اند؛ از این‌رو بیشتر مشتریان ما مربوط به کشورهای عراق، افغانستان، پاکستان و کشورهای همسایه شمال ایران مانند ازبکستان و... است.

زینلی با اشاره به سفارش‌های کلان از سوی تاجران عراقی و افغان گفت: اگر این خریدهای خارجی نباشد، چرخ تولید نمی‌چرخد؛ دست‌کم برای تولیدکنندگانی مانند ما.

سال فشار مضاعف به صنعت

علی نقیب، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران گفت: ۴۰ درصد بودجه به‌وسیله جذب مالیات‌ها تامین می‌شود و تجربه سال‌های قبل نشان داده بیشتر از بخش صنعت و فعالان بخش خصوصی که تقریبا وضعیت شفافی دارند، مالیات گرفته می‌شود و این فشاری است که بر این فعالان صنعتی وارد می‌شود.

این فعال اقتصادی در گفت‌وگو با ایراسین افزود: با توجه به معضلاتی که در کشور داریم به‌نظر می‌رسد تنها راه نجات کشور بخش صنعت است و اشتغالزایی فقط از طریق صنعت امکان‌پذیر است. صنعت مهم‌ترین نقش را در توسعه اقتصاد کشور دارد، به‌ویژه بخش SMEها که باید آنها را تقویت کنیم تا آنها بتوانند نیرو جذب کنند و نرخ اشتغالزایی را بالا ببرند و تورم را کاهش دهند.

وی ادامه داد: به‌عنوان یک فعال اقتصادی و صنعتی معتقدم با توجه به بودجه ۱۴۰۰ اتفاق خوشایندی در بخش صنعت نخواهد افتاد. در واقع با توجه به بودجه‌ریزی دولت، مشکلات و سختی‌های تولید و صنعت در سال آینده لحاظ نشده، به‌ویژه که صنعت کشور امسال با مشکلاتی مانند کرونا و تحریم‌های شدید روبه‌رو بوده است.

عضو هیات نمایندگان اتاق ایران با بیان این مطالب اظهارکرد: پیش‌بینی شده ۴۰ درصد بودجه به‌وسیله جذب مالیات‌ها تامین شود و تجربه سال‌های قبل نشان داده این مالیات به‌طور منصفانه گرفته نمی‌شود؛ یعنی بیشتر از بخش صنعت و فعالان بخش خصوصی که تقریبا وضعیت شفافی دارند، مالیات گرفته می‌شود و این فشاری است که بر این فعالان وارد می‌شود.

بنابراین اگر قرار است دولت برای کسب درآمد خود از مالیات استفاده کند باید از تمام اقشار تعریف شده در قانون، مالیات دریافت کند، نه اینکه تنها از بخشی که مولد، تولیدکننده و اشتغالزاست، مالیات اخذ شود.

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران به فشارها و سختگیری‌های وزارت دارایی در این سال‌ها پرداخت و گفت: متاسفانه وزارت دارایی در این سال‌ها خودسرانه ورود کرده و از قانون عدول می‌کند.

این نهاد براساس نظریه‌پردازی‌های خودش رقم‌ها را تنظیم و به صنعت فشار وارد می‌کند. بنابراین باید گفت دو سازمان تامین اجتماعی و وزارت دارایی، با برنامه‌ریزی‌ها و سختگیری‌هایی که دارند صنعت کشور را با مشکلات زیادی مواجه کرده‌اند و این سختگیری‌ها سال به سال بیشتر می‌شود.

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران در ادامه مشکلات صنعت در سال ۱۴۰۰ به میزان فروش نفت اشاره کرد و گفت: دولت در بودجه سال آینده فروش روزانه ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه نفت را پیش‌بینی کرده است.

اتفاقی که در بهترین حالت در دوره برجام رقم خورد و در زمانی که وزیر نفت با تلاش بسیار توانست این رقم‌ها را محقق کند.

در نتیجه این پیش‌بینی در زمان تحریم‌ها و با مشکلات فعلی واقعی نخواهد بود و محقق نخواهد شد. گویی اینکه رقمی هم که برای هر بشکه در نظر گرفته شده شدنی نیست و این دوباره یک تورم مضاعف را ایجاد می‌کند و دولت مجبور می‌شود به اوراق قرضه روی بیاورد.

نقیب اظهارکرد: در ادامه این فشار مضاعف روی دولت به‌وسیله وزارت اقتصاد و دارایی به بخش صنعت انتقال داده خواهد شد.

علی نقیب: فشار مضاعف روی دولت به‌وسیله وزارت اقتصاد و دارایی به بخش صنعت انتقال داده خواهد شد

سخن پایانی

بنا بر این گزارش، دیدگاه کارشناسان و فعالان اقتصادی-صنعتی کشور متفاوت است، در حالی که برخی معتقدند صنعتگران از گردنه بحران و وضعیت بغرنج عبور کرده‌اند و سال آینده سالی بهتر از امسال خواهد بود یا دست‌کم بدتر از سال ۱۳۹۹ نخواهد بود، بعضی دیگر عنوان می‌کنند به‌دلیل مشکلات مالی که دولت سال ۱۴۰۰ خواهد داشت، دوباره فشار مضاعف بر صنعت و صنعتگر برای اخذ مالیات و تامین نقدینگی مورد پیش‌بینی دولت وارد خواهد کرد.

به‌نظر می‌رسد به‌دلیلی که سال ۱۴۰۰ کشور با دو دولت دوازدهم و سیزدهم روبه‌رو خواهد بود، عملا برنامه و سیاست خاصی برای حوزه تولید و حمایت از صنعت تدوین نخواهد شد.

سیاست‌های دولت دوازدهم در ماه‌های پایانی و نظرات دولت سیزدهم در آغاز ماه‌های سکانداریش شاید به مشکلات ناشی از بی‌برنامگی موجود دامن زده و مشکلات نقدینگی واحدهای صنعتی‌تولیدی افزون‌تر شود.

از سوی دیگر، روی دیگر سکه هم نوعی امید به فضای سیاسی کشور است که از تنش‌های موجود کاسته شده و افراد با دغدغه کمتر به فعالیت خود ادامه دهند.

بخشی از مشکلات فعلی ناشی از تورم انتظاری و سوداگری در بازارهای گوناگون سرمایه‌ای و مصرفی است که چالش‌های اساسی را برای اقتصاد کشور رقم زده است.

با تمام این سخنان می‌تواند با ارجاع به سخن صنعتگر که به‌دلیل نوسانات بسیار در فضای کسب‌وکار، تولیدکننده حتی برای یک ماه و کمتر از یک ماه تولید، نمی‌تواند برنامه‌ریزی داشته باشد سال آینده قابل پیش‌بینی نیست.

دریچه

روی خط آمار

وضعیت صنعت در سال ۱۴۰۰

اهداف کمی بخش صنعت در سال ۱۴۰۰ اعلام شد. به‌گزارش ایسنا، براساس هدف‌گذاری انجام‌شده درحالی‌که ارزش صادرات صنعتی ایران در سال ۱۳۹۶ معادل ۳۱ میلیارد دلار بوده اما این رقم به ترتیب برای سال ۱۳۹۷، ۴۵ میلیارد دلار و برای سال ۱۴۰۰ رقمی معادل ۵.۸۴ میلیارد دلار برآورد شده است.

این در حالی است که سرانه صادرات صنعتی در سال ۱۳۹۶، ۴۰۰ دلار بود و براساس هدف‌گذاری انجام شده سرانه صادرات صنعتی در سال ۱۳۹۷ معادل ۵۰۰ دلار خواهد بود و در سال ۱۴۰۰ نیز این رقم باید به ۹۴۰ دلار برسد. درباره جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در بخش صنعت، در سال ۱۳۹۶ شاهد سرمایه‌گذاری ۳.۲ میلیارد دلاری بودیم اما پیش‌بینی برای سال ۱۳۹۷ رقمی معادل ۳ میلیارد دلار است و براساس برآوردهای انجام شده، این سرمایه‌گذاری در سال ۱۴۰۰ به ۷ میلیارد دلار خواهد رسید. موضوعی که در این‌باره باید به آن اشاره کرد این است که با توجه به شرایط اقتصادی جدید، جذب سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه صنعت، معدن و تجارت کاهش یافته است. حجم کل سرمایه‌گذاری خارجی در بخش صنعت، معدن و تجارت تا پایان مرداد امسال معادل ۵۸۰ میلیون و ۷۰۰ هزار دلار بوده که در قیاس با رقم یک میلیارد و ۸۲۹ میلیون و ۸۰۰ هزار دلاری مدت مشابه سال قبل با افت ۳.۶۸ درصدی روبه‌رو شده است.

درباره اشتغال صنعتی و صنوف تولیدی و معدن نیز باید خاطرنشان کرد که براساس برنامه اعلامی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، هدف‌گذاری برای امسال معادل ۸.۳ میلیون نفر و این میزان اشتغال در سال ۱۴۰۰، ۴ میلیون نفر پیش‌بینی شده است. این در حالی است که صنعت و صنوف تولیدی و معدن در سال گذشته ۴.۳ میلیون نفر اشتغالزایی داشته‌اند.

سهم بخش خصوصی در ارزش تولیدات بخش صنعت در سال ۱۳۹۶، ۷۲ درصد بود که به ترتیب این سهم در سال ۱۳۹۷، ۸۵ درصد و در سال ۱۴۰۰، ۹۰ درصد پیش‌بینی شده است.

درباره ارزش تولید ناخالص داخلی نیز باید براساس آمار مربوط اعلام کرد که در سال ۱۳۹۶ ارزش تولید ناخالص داخلی ۲۰۹۵ هزار میلیارد ریال به نرخ ثابت سال ۱۳۸۳ بوده که در سال ۱۳۹۷ هدف‌گذاری ۲۲۵۶ هزار میلیارد ریالی و در سال ۱۴۰۰ برآورد ارزشی ۳۰۷۸ هزار میلیارد ریالی مدنظر قرار گرفته است.

به‌گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی و پایش آثار اقتصادی کرونا، گزارش معاونت طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت از پیش‌بینی بانک جهانی برای اقتصاد ایران نشان می‌دهد رشد بخش صنعت تا سطح ۳ درصد در سال آینده امکان‌پذیر خواهد بود. در عین حال به فرض بروز بدترین سناریو، صنعت دست‌کم ۱.۵ درصد رشد خواهد داشت.

گفتنی است صنایع بزرگ و درآمد آنها نقش بسیاری در اقتصاد کشور دارد، گو اینکه بخش زیادی از صنایع ایران در سطح خرد و متوسط بوده و بیشترین اشتغالزایی کشور هم در همین صنایع و کارگاه‌های کوچک رقم خورده است. اما صنعت خودرو اعم از خودروسازی و قطعه‌سازی از جمله صنایع بزرگ کشور بوده که سومین صنعت ایران پس از صنعت نفت و بانکداری به‌شمار می‌رود. با توجه به وضعیت نقدینگی که این صنعت دارد و محدودیت‌های بین‌المللی برای تامین برخی مواد اولیه و قطعات منفصله، امسال شرایط سختی را پشت سر گذاشتند اما پیش‌بینی می‌شود با تعمیق ساخت داخل که در ۴ میز تخصصی برگزار شد، سال آینده صنعت قطعه رونق نسبی داشته باشد. البته این موضوع را دبیر انجمن قطعه‌سازان کشور منوط‌به کاهش نرخ مواد اولیه تولید داخل از جمله ورق‌های فولادی، مس، آلومینیوم و... می‌دانند.

مازیار بیگلو با بیان اینکه قطعه‌سازان اکنون دچار کمبود مواد اولیه هستند، گفت: قوانین جدیدی بر نحوه تخصیص و تامین ورق فولادی مورد نیاز صنعت قطعه وضع شده که مشکلاتی را برای قطعه‌سازان فراهم کرده است. این قوانین و دستورالعمل‌های جدید موجب نابودی بخش اعظم قطعه‌سازی کشور به‌ویژه شرکت‌های کوچک در رده‌های دوم و سوم تولید خواهد شد. او بیان کرد: اگر این شرایط ادامه‌دار باشد، تولید حتی یک خودرو در کشور مشکل خواهد بود. وضع قوانین و دستورالعمل‌های جدید که بدون آشنایی با شرایط صنعت قطعه انجام‌شده نمونه آشکار خودتحریمی است و موجبات به ثمر نشستن تحریم‌های خارجی را فراهم آورده است.

یادداشت

شعارهای اقتصادی ترامپ فقط بلوف بود!

اندرو فان‌دام
گزارشگر ویژه اقتصادی

یکی از اصلی‌ترین شعارهای دونالد ترامپ در سراسر دوره ریاست‌جمهوری‌اش بهبود وضعیت اقتصادی کشور به‌ویژه افزایش میزان اشتغال یا به‌عبارتی کاهش نرخ بیکاری بود، اما دنیای اعداد و ارقام سیاست را نمی‌فهمند! آنچه آمار مستند به ما می‌گوید چیزی جز دروغگویی رئیس‌جمهوری پیشین ایالات متحده نیست.

ترامپ در دوره‌ای وارد کاخ سفید شد که بزرگ‌ترین جهش اقتصادی تاریخ امریکا رخ داده بود اما روزی که کاخ سفید را ترک می‌کرد، پایین‌ترین نرخ اشتغال در تاریخ مدرن ایالات متحده را رقم زد و پست ریاست‌جمهوری بزرگ‌ترین اقتصاد جهان را به جو بایدن تحویل داد.

گزارش روز جمعه گذشته وزارت کار ایالات متحده بیانگر این واقعیت است که ترامپ خلاف قولی که در سال ۲۰۱۷ (در مراسم تحلیف ریاست‌جمهوری)داد، نه‌تنها نتوانست امریکا را به شکوه و عظمت گذشته بازگرداند، بلکه دولت را در حالی ترک کرد که بازار کار در امریکا ۳ میلیون شغل کمتر نسبت به سال ۲۰۱۷ میلادی دارد. موضوع زمانی جالب‌تر می‌شود که بدانیم تا پیش از دونالد ترامپ هیچ رئیس‌جمهوری در تاریخ مدرن امریکا، کاخ سفید را با چنین کارنامه ضعیفی ترک نکرده بود. از سال ۱۹۳۹ میلادی تاکنون دولت‌های دموکرات و جمهوریخواه زیادی بر مسند قدرت نشسته‌اند اما هیچ یک رکوردی به بدی عملکرد ترامپ را در زمینه اشتغالزایی به ثبت نرسانده‌اند. البته جالب اینجاست که نفر دوم این لیست جورج بوش پسر است که وی نیز در دوره نخست ریاست‌جمهوری‌اش عملکرد بسیار ضعیفی در زمینه ایجاد اشتغال به نمایش گذارده بود.

اما یکی از توجیهات کاخ سفید در دوران ریاست‌جمهوری ترامپ برای وضعیت اقتصادی اسفبار امریکا، هجوم ویروس کرونا بود که با چینی خواندن آن قصد سیاسی کردن این بحران را داشت، اما حتی با نگاهی به آمار و ارقام نرخ بیکاری در دوره پیش از شیوع کرونا و اعمال قوانین محدودکننده در ایالات مختلف متوجه می‌شویم که ترامپ کماکان گوی سبقت را در دروغگویی از هر سیاستمداری در جهان ربوده بود. آمار نرخ بیکاری در سال ۲۰۱۹ نشان می‌دهد ۶.۷ درصد شهروندان امریکایی بیکار بوده‌اند، در حالی که در سال آخر دولت باراک اوباما این میزان تنها ۳.۵ درصد بود که حدود ۱۰۰ درصد رشد را تجربه کرده است. در واقع ترامپ تنها در ۳ سال نخست ریاست‌جمهوری خود تعداد بیکاران امریکایی را به حدود ۲ برابر روزی رساند که دولت را از اوباما تحویل گرفته بود.

البته برخی اقتصاددانان عضو شورای مشاوران کاخ سفید در دوران ترامپ معتقدند عملکرد دولت در برابر کرونا به‌قدری خوب بوده که حتی رئیس‌جمهوری از وقوع یک فاجعه دهشتناک جلوگیری کرده، اما باید توجه داشت که این اظهارنظر در حالی انجام شده که تا این لحظه (۸ ژانویه سال ۲۰۲۱) بیش از ۳۶۰ هزار امریکایی در پی ابتلا به ویروس کرونا جان خود را از دست داده‌اند!

اما وانا ماکر، اقتصاددان دانشگاه ایالت تنسی و عضو شورای مشاوران کاخ سفید در دوران ترامپ نظر متفاوتی دارد. وی معتقد است اگر از همان ابتدا دولت مردم را به استفاده از ماسک تشویق و ترغیب می‌کرد، اقتصاد ایالات متحده نیز وضعیتی به وخامت امروز نداشت و روند واکسیناسیون بسیار سریع‌تر و روان‌تر پیش می‌رفت. درباره تهیه واکسن هم موفق شدیم از اروپایی‌ها پیشی بگیریم و آن را زودتر به‌دست بیاوریم اما نباید فراموش کرد که آنها در اجرای الگوهای واکسیناسیون بسیار موفق‌تر از ما عمل کرده‌اند که این موضوع هم ضعف دولت ترامپ در امر برنامه‌ریزی را نشان می‌دهد.

بررسی و واکاوی این آمارها نشان می‌دهد رئیس‌جمهوری پیشین ایالات متحده امریکا در ابراز نظرات خود صادق نبوده و حتی شعارهای اقتصادی کمپین وی (در صورت بررسی ۳ سال نخست دولت ترامپ) نیز نه‌تنها محقق نشده، بلکه به‌طرز بی‌سابقه‌ای ضعیف‌ترین عملکرد را در حدود ۸۰ سال اخیر به ثبت رسانده است؛ به‌عبارتی اگر دوران شیوع کووید ۱۹ را در نظر نگیریم باز هم دولت ترامپ یک اقتصاد رو به رشد و جهش را به طرز اعجاب‌آوری در مسیر تضعیف قرار داده بود که این وضعیت با آمدن کروناویروس بیش از پیش تشدید شد؛ بنابراین دولت بایدن وارث نتایج عملکرد ضعیف‌ترین دولت تاریخ امریکاست که یک اقتصاد پویا را تحویل گرفته و کشوری بحران‌زده را به جو بایدن تحویل داده است.

ترجمه: سهند اینانلو
منبع: واشنگتن‌پست

چشم‌انداز سیاست‌گذاری‌های پولی و بانکی ۱۴۰۰ نشان داد

سیاست‌گذاری پولی با نیم‌نگاهی به میز مذاکره

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

سیاست‌گذاری‌های پولی به‌دلیل سیاست‌زدگی اقتصاد ایران همواره به‌عنوان یکی از حساس‌ترین حوزه‌های برنامه‌ریزی کلان محسوب شده و بر سر تعیین محورهای اصلی آن مناقشه بوده است. شاید بتوان گفت در هیچ کشوری مانند ایران، مردم عادی رئیس کل بانک مرکزی را روزانه و به‌صورت مستمر در سرتیتر اخبار نمی‌بینند، این در حالی است که روسای بانک مرکزی در کشورمان اساسا به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین چهره‌های سیاسی و اقتصادی در اذهان عموم شناخته می‌شوند؛ از همین رو است که کارشناسان معتقدند سیاست‌های کلان پولی و بانکی در ایران نمی‌تواند مستقل از خط‌مشی کلی کشور در امور سیاسی، فرهنگی و اقتصادی باشد. برای مثال وقتی انتخاباتی به اهمیت ریاست‌جمهوری پیش روی کشور قرار داشته باشد، به‌طور قطع سیاست تزریق ارز به بازار با هدف کنترل نرخ دلار در دستور کار قرار می‌گیرد. با توجه به این شرایط و همچنین فشارهای بین‌المللی که در حوزه مراودات بانکی بر کشورمان وارد آمده به‌نظر می‌رسد دست بانک مرکزی تا حد زیادی برای اعمال سیاست‌های عادی و مرسوم دولت‌های جمهوری اسلامی بسته خواهد بود. از طرفی هم موضوع معاش مردم و اشتغالزایی با تزریق تسهیلات به واحدهای تولیدی مطرح می‌شود که اصل اول و لازم برای رونق اقتصادی و بهبود وضعیت معیشتی مردم است. کارشناسان معتقدند بانک مرکزی اگر به همین رویه ادامه دهد، حتی اگر منابع ارزی کشور آزاد و به سیستم بانکی تزریق شود، نمی‌توان چندان امیدی به بهبود فضای کسب‌وکار و همچنین وضعیت معاش مردم داشت. البته سیاست‌های فعلی نیز مدافعانی دارد که با اشاره به نقش غیرقابل چشم‌پوشی تحریم‌های ترامپ، حل مشکلات را در مذاکره و احیای برجام می‌دانند. در هر حال باید منتظر ماند و دید که سیاست‌های پولی و بانکی کشور در سال ۱۴۰۰ به چه نحوی تهیه و تنظیم می‌شود؟

عکس: صمت

ما بدون نفت یک میزان درآمد جزئی داریم که در صورت تداوم تحریم‌ها فقط کفاف پرداخت حقوق کارمندان را می‌دهد و بس. در این صورت تقریبا چیزی برای عمران و آبادی کشور باقی نخواهد ماند

برای رونق اقتصاد باید برجام را به سرانجام رساند

محمدرضا خباز، نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی و استاندار سابق سمنان و خراسان جنوبی با تاکید بر لزوم پیگیری برخی اقدامات برای تحول اقتصادی در کشور برای سال آینده، به صمت گفت: وضعیت اقتصادی در سال ۱۴۰۰ به اقداماتی بستگی دارد که چه این دولت و چه دولت بعدی اگر از اجرای آنها سر باز بزنند، شرایط بدتر می‌شود که بهتر نمی‌شود.

وی در ادامه افزود: مهم‌ترین اقدام این است که تکلیف‌مان را با قضیه برجام روشن کنیم. به بیان دیگر ما برای اینکه شاهد گشایش اقتصادی در کشورمان باشیم باید برجام را به سرانجام برسانیم.

تعیین تکلیف تحریم‌ها

خباز با اشاره به کاهش شدید درآمدهای نفتی کشور در دوران فشار حداکثری، عنوان کرد: باید توجه داشت ما بدون نفت یک میزان درآمد جزئی داریم که در صورت تداوم تحریم‌ها فقط کفاف پرداخت حقوق کارمندان را می‌دهد و بس. در این صورت تقریبا چیزی برای عمران و آبادی کشور باقی نخواهد ماند.

نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی با تاکید بر لزوم احیای برجام و جذب سرمایه از طریق اعتمادسازی برای صاحبان سرمایه، به صمت گفت: اگر بتوانیم موضوع برجام و تحریم‌ها را به نتیجه مشخصی برسانیم طبیعتا شاهد جذب سرمایه به داخل کشور خواهیم بود و در این صورت است که ۱۴۰۰ سال رونق اقتصادی و جهش تولید خواهد شد؛ به‌عنوان مثال زمانی که برجام به نتیجه رسیده بود به قدری سرمایه‌گذار خارجی وارد کشور شده بود که دولت توان بررسی و پذیرش سرمایه‌گذاران را نداشت؛ تا جایی که آنها را به اتاق بازرگانی حواله می‌کردند!

در آن زمان اگر به اتاق بازرگانی سری می‌زدیم مشاهده می‌کردیم که در همه بخش‌ها مسئولان ایرانی در حال مذاکره با سرمایه‌گذاران خارجی هستند.

وی با اشاره به فراهم بودن شرایط برای رونق تولید در صورت جذب سرمایه، بیان کرد: کشور ما به‌دلیل ارزان بودن انرژی و نیروی کار شرایط بسیار خوبی برای سرمایه‌گذاری دارد و از طرفی هم جمعیت ایران با کشورهای همسایه بیش از ۴۰۰ میلیون نفر است که این موضوع هم به‌معنای یک بازار بزرگ برای تولیدکنندگان است.

خباز ادامه داد: اگر تحریم‌ها ادامه داشته باشد حتی صاحبان سرمایه داخلی هم تمایلی به سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد اقتصاد نخواهند داشت که البته طبیعی هم هست، چراکه در این شرایط اغلب سرمایه‌گذاری‌ها محکوم به شکست و تباه شدن است.به‌دلیل تداوم تحریم‌هاست که فقط در سال گذشته حدود ۹۰۰ نفر از اندیشمندان و نخبگان ایرانی کشور را برای همیشه ترک کرده‌اند.

فرار سرمایه از کشور نیز دقیقا از همین الگو پیروی می‌کند؛ یعنی صاحبان سرمایه وقتی احساس ناامنی در اقتصاد می‌کنند دارایی خود را برداشته و از کشور خارج می‌کنند و عموما هم این سرمایه را به کشور بازنمی‌گردانند. اشتغال، تولید و رونق اقتصادی هم هیچ راهی جز جذب سرمایه‌گذار ندارد.

تعیین‌تکلیف داخلی

استاندار سابق سمنان با اشاره به اهمیت حل اختلافات جناحی در داخل کشور بیان کرد: در داخل کشور مشکلاتی وجود دارد که برای حل معضلات اقتصادی باید برای آنها نیز چاره‌ای بیندیشیم. برای مثال هنوز عده‌ای با انگیزه‌های سیاسی و جناحی بر طبل مخالفت با دولت می‌کوبند و منافع ملی را به‌کلی نادیده می‌گیرند.

امیدوارم این عده حداقل اگر به دولت برای حل این مشکلات کمکی نمی‌کنند، سکوت پیشه کرده و از این طریق به کشور یاری برسانند.

نقدینگی افسارگسیخته

نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی و استاندار سابق سمنان و خراسان جنوبی در پایان آثار منفی رشد نقدینگی بر اقتصاد را برشمرد و خاطرنشان کرد: تورم در حال حاضر بالای ۴۰ درصد است و عامل اصلی آن نقدینگی افسارگسیخته‌ای‌است که در اقتصاد ما ایجاد شده است. این دولت یا دولت بعدی برای گشایش اقتصادی باید رشد نقدینگی را مهار کند، وگرنه نخواهیم توانست از شر این تورم رها شویم. تا زمانی هم که تورم مهار نشده نمی‌توان به گشایش اقتصادی امیدوار بود.

اگر تحریم‌ها ادامه داشته باشد حتی صاحبان سرمایه داخلی هم تمایلی به سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد اقتصاد نخواهند داشت

آویزان بیگانه نباشیم!

عبدالحمید انصاری، مدیرعامل سابق بانک ملی ایران با اشاره به نحوه سیاست‌گذاری پولی بانک مرکزی به صمت گفت: نمی‌شود سیاست‌های پولی کشور مستقل از سیاست‌های کلان تنظیم و تدوین شود؛ به‌عبارتی بانک مرکزی موظف است سیاست‌های پولی را به‌گونه‌ای معین کند که در راستای سیاست‌های کلان کشور و در جهت توسعه باشد. این مسئله نیز به رویکردهای دولت بستگی دارد که آیا قرار است همچنان چشم امیدش به خارج باشد یا اینکه به ظرفیت‌های داخلی متمرکز خواهد بود؟

تمرکز بر توان داخل

انصاری به تغییر رویکرد دولت در سیاست خارجه اشاره کرد و گفت: البته رویکرد دولت در ۷، ۸ ماه اخیر تغییر کرده و معقولانه‌تر به موضوع نگاه می‌کند. مسئولان متوجه بدعهدی امریکایی‌ها شده‌اند و به همین دلیل رویکردشان را نسبت به مسائل تغییر داده‌اند که جای بسی خوشوقتی است.

آقای ظریف خودشان در یکی از سخنرانی‌هایشان به‌صراحت گفتند اروپایی‌ها پس از خروج ایالات متحده از برجام هزار قول به ما دادند که حتی به یکی از آنها نیز عمل نکردند.

این کارشناس امور پولی و بانکی با تاکید بر لزوم تمرکز بر ظرفیت‌های داخلی کشور به صمت گفت: اگر می‌خواهیم زمینه را برای گشایش اقتصادی فراهم کنیم، باید در سال ۱۴۰۰ نیز نگاهمان را به داخل کشور متمرکز کنیم.

در اینکه وضعیت فعلی باید تغییر کند هیچ شکی نیست اما راهش نیز این نیست که دل‌مان را به کمک بیگانگان خوش کنیم. نظام بانکی هم دقیقا باید در این راستا سیاست‌های خود را تنظیم کند و با هدایت منابع به سمت درست، این سیاست‌ها را به مرحله اجرا برساند.

آزادسازی منابع ارزی بلوکه‌شده

مدیرعامل سابق بانک ملی ایران با تاکید بر لزوم پیگیری آزادسازی منابع ارزی ایران در خارج از کشور، یادآور شد: البته این موضوع هیچ ارتباطی به پیگیری مطالبات‌مان از کشورهای خارجی ندارد. ما باید تمام تلاش خود را به‌کار بگیریم تا منابع ارزی بلوکه‌شده کشور را که در خارج از کشور مانده و نمی‌توانیم آنها را پس بگیریم، آزاد کنیم. این مسئله هیچ ربطی هم به دولت اصولگرا، اصلاح‌طلب یا اعتدالی ندارد. منابع کشور در حیطه منافع ملی است و باید هرچه زودتر و با تمام قوا برای حصول مطالبات ارزی‌مان اقدام کنیم.

چشم‌انداز ۱۴۰۰

انصاری در پایان با تاکید دوباره بر تغییر رویکرد در سیاست‌های کلان کشور توسط دولت، خاطرنشان کرد: در نهایت باید گفت اگر دولت بتواند با نگاه و تمرکز به ظرفیت‌های داخلی سعی در تقویت بخش‌های مختلف تولیدی داشته باشد و بانک مرکزی هم با آزادسازی منابع تلاش کند این منابع را در قالب تسهیلات به واحدهای تولیدی تزریق کند می‌توان به گشایش‌های اقتصادی در سال ۱۴۰۰ امیدوار بود. اما اگر قرار باشد به دولت‌های خارجی و ابرقدرت‌ها آویزان باشیم قطعا هیچ تغییر مثبتی در اقتصاد کشورمان رخ نخواهد داد و حتی ممکن است وضعیت از اینکه هست هم بدتر و وخیم‌تر شود. هیچ فرقی هم ندارد که دولت سیزدهم از کدام جناح باشد. اگر دولت بعدی چنین رویکردی به مسائل داشته باشد، قطعا می‌توان به رونق اقتصادی در کشور امیدوار بود.

سخن پایانی...

به‌نظر می‌رسد همه معادلات در زمینه سیاست‌های پولی و بانکی به دو موضوع اساسی بستگی دارد که برای آگاه شدن از آن چاره‌ای جز صبر و تامل نداریم، چراکه به‌اعتقاد کارشناسان نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری و همچنین خروجی مذاکرات فی ما بین ایران و امریکا می‌تواند سیاست‌های کلان اقتصادی کشور را در قرن پانزدهم خورشیدی مشخص کند. اما بسیاری معتقدند مهم‌ترین مورد، مسئله مذاکرات است، چراکه تفاوتی بین اینکه چه جناحی در مذاکرات به نتیجه برسد نیست، بلکه آنچه اهمیت دارد رفع تحریم‌های ظالمانه‌ای است که دولت ترامپ علیه کشورمان وضع و ایران را در ابتدای مسیر تعامل با جهان متوقف کرد.

عده‌ای معتقدند حتی اگر جناح مخالف دولت نیز به قدرت برسد عزمش را برای به نتیجه رساندن مذاکرات با غربی‌ها جزم می‌کند، اما ممکن است در استراتژی‌های کلان با اعتدالیون تفاوت‌هایی داشته باشد.

با این حال در نهایت آنچه برای مردم ایران اهمیت خواهد داشت، رفع تحریم‌هایی است که روزنه امیدی را که برجام باز کرده بود، کور کرده است.

باجه خبر

خدمات‌رسانی در روزهای پایانی سال

مدیرعامل بانک سینا در بازدید از شعب غرب تهران و دیدار با کارکنان، بر ضرورت خدمات‌رسانی مطلوب به هموطنان به‌ویژه در روزهای پایان سال تاکید کرد.

ایمانی با بیان اهمیت و جایگاه شعب تهران و آنکه انتظارات از این شعب بالاست، افزود: بانک سینا از لحاظ تامین و تجهیز زیرساخت‌های لازم بانکی در جایگاه مطلوبی قرار دارد و همکاران بانک نیز آمادگی کامل جهت ارائه خدمات مطلوب و شایسته به هموطنان را دارا هستند اما باتوجه به شیوع ویروس جهش‌یافته کرونا در کشور و به جهت پیشگیری از افزایش دامنه انتشار آن، مناسب است هموطنان عزیز به استفاده از خدمات غیرحضوری بانک برای انجام امور بانکی خود رهنمون شوند.

تمدید خودکار کارت‌های نقدی بانک دی

براساس ابلاغ بانک مرکزی و به‌منظور کاهش مراجعه حضوری مشتریان به شعب بانک، کارت بانکی آن دسته از مشتریان بانک دی که تاریخ انقضای آنها تا پایان بهمن سال ۱۴۰۰ است، بدون نیاز به مراجعه حضوری مشتری تا تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ تمدید شد.

به گزارش روابط‌عمومی بانک دی، ضروری است مشتریان بانک دی در تراکنش‌های اینترنتی، تاریخ انقضای کارت خود را ۰۰/۱۲ وارد کنند.

این اقدام در ادامه تمهیدات پیشین بانک دی در حوزه خدمات بانکداری الکترونیک با هدف مدیریت، کنترل و پیشگیری از شیوع ویروس کرونا و به‌منظور تسهیل امور مشتریان انجام شده است.

افتتاح شعبه جدید کرج بیمه پارسیان

ساختمان جدید شعبه کرج بیمه پارسیان در استان البرز افتتاح شد.

براساس این گزارش، در مراسم افتتاحیه که با حضور آقای اویارحسین، نایب‌رئیس هیات مدیره و مدیرعامل بیمه پارسیان و تنی چند از معاونان، مدیران، کارشناسان و نمایندگان این شرکت برگزار شد، ایشان ضمن تشریح برنامه‌های کلان شرکت، تلاش برای رسیدن به پرتفوی پیش‌بینی شده را بسیار حائزاهمیت دانست.

وی همچنین ضمن تاکید بر حسن رفتار با بیمه‌گذاران و مراجعان در این شعبه و ارائه هر چه بهتر خدمات توسط بیمه پارسیان و لزوم همراهی با روش‌های بیمه‌گری روز دنیا گفت: در فضای رقابتی امروز لزوم تقویت تمام جنبه‌های یک شرکت بیمه به‌خوبی احساس می‌شود و ما این مهم را در بیمه پارسیان با تاسیس شرکت‌هایی همچون بیمه اتکایی پارس و شرکت سرمایه‌گذاری آتیه پارسیس محقق کردیم.

همچنین برای ارتقا و حفظ جایگاه ارزشمند بیمه پارسیان در صنعت بیمه کشور با اتکا به روش‌های نوین دنیا و تقویت شبکه فروش برای رسیدن به اهداف عالی پیش خواهیم رفت.

پیش‌بینی کارشناسان از وضعیت بازار سهام در سال آینده:

نرخ دلار تکلیف بورس ۱۴۰۰ را روشن می‌کند

کارشناسان معتقدند بازار سهام این روزها دچار رکودی شده که شاید به این سادگی‌ها نتوان از دست آن خلاص شد. این عده با اشاره به ارزنده‌بودن اغلب سهم‌ها در بورس تهران، ابراز تعجب می‌کنند که چرا این بازار همچنان در جلب نظر مثبت سهامداران موفق نبوده است. البته عده‌ای هم اعتقاد دارند، نقش بازار ارزهای دیجیتال در این بین بسیار پررنگ است، چراکه باعث شده میزان قابل‌توجهی از نقدینگی بورس را به سمت خود جذب کند و ظرفیت خرید قبلی بورس را شدیدا محدود کرده است. همین موضوع باعث‌شده با وجود ارزنده بودن سهم‌های بورسی در بازار، اما فعالان بورسی نسبت به آینده بازار در سال ۱۴۰۰ چندان خوشبین نباشند. البته برخی هم چشم انتظار نتیجه انتخابات سال آینده هستند تا با توجه به سیاست‌هایی که دولت بعدی اتخاذ خواهد کرد، استراتژی معاملاتی خود را مشخص کنند. اما بسیاری معتقدند سال آینده نیز بورس تهران با همین سیاست‌ها تا پایان ۱۴۰۰ به کارش ادامه خواهد داد، چراکه دولت دوازدهم تا تابستان بر مسند امور تکیه خواهد زد و احتمالا بورس تهران با همین فرمان تا پایان سال ۱۴۰۰ به کارش ادامه خواهد داد. در این بین، سایه نرخ دلار بر بازار سرمایه سنگین خواهدبود.

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

وضعیت بازار سرمایه از سایر بازارها بهتر خواهد بود

همایون دارابی، کارشناس و فعال بازار سهام با اشاره به تاثیرات انتخابات‌ها بر اقتصاد، به صمت گفت: مسئله انتخابات همواره در ایران روی اقتصاد تاثیرات زیادی داشته است و در سال ۱۴۰۰ نیز با توجه به در پیش بودن انتخابات ریاست جمهوری و شورای شهر و روستا، انتظار می‌رود آثار جانبی انتخاب هر جناحی را در اقتصاد و از جمله بورس محسوس باشد.

وی در ادامه افزود: فارغ از اینکه چه کسی پیروز انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ باشد در هر حال بازار سهام از نتیجه این رقابت سیاسی استقبال خواهدکرد، چراکه هر جناحی بر مسند ریاست جمهوری تکیه بزند قطعا با شعار اقتصادی وارد کاخ ریاست جمهوری شده و اولویت‌های اصلی‌اش هم قطعا همین موضوع خواهد بود.

■ سیاست‌ورزی اقتصادی نادرست

دارابی با انتقاد از سیاست‌گذاری‌های پولی و بانکی دولت، عنوان کرد: متاسفانه شاهدیم که سیاست‌های اقتصادی دولت و بانک مرکزی وضعیت را برای مردم و سرمایه‌گذاران به مراتب سخت‌تر کرده است. به‌عنوان مثال، به آمار رشد نقدینگی که نگاه می‌کنیم، مخرب بودن این سیاست‌ها را کاملا درک می‌کنیم، این آمار و ارقام نشان‌دهنده رشد بی‌سابقه نقدینگی در ۲۰سال اخیر است که به معنای تشدید تورم و کاهش ارزش ریال در برابر دلار نیز خواهد بود.

وی ادامه داد: فقط از تیر ۹۹ تا کنون بیش از ۵۰۰هزار میلیارد تومان به اقتصاد تزریق شده که هیچ نتیجه‌ای به غیر از افزایش نرخ تورم ندارد.

این تحلیلگر بازار سرمایه با اشاره به نرخ تورم سرسام‌آور و افسارگسیخته در سال جاری، بیان کرد: درحال‌حاضر هم نرخ تورم بیش از ۳۵درصد است و احتمالا با وجود این رویکرد دولت در سال آینده نیز تورم بالای ۴۰درصد را شاهد خواهیم بود که احتمالا تا پایان تابستان هم ادامه دارد. این موضوع باعث می‌شود موضع ریال در برابر دلار به مراتب ضعیف‌تر از قبل شده و نرخ دلار در یک کانال افزایشی قرار گیرد.

■ تزریق ارز به بازار اشتباه است

این کارشناس باتجربه بورس از سیاست کنترل نرخ دلار از طریق تزریق ارز به بازار انتقاد کرد و به صمت گفت: حتی اگر برجام احیا شود و منابع به کشور بازگردند و حتی اگر نرخ دلار به کانال ۲۰هزار تومان سقوط کند هم نمی‌توانیم از دست این تورم بالا در امان باشیم. چه‌بسا تزریق منابع ارزی به بازار با هدف کنترل نرخ دلار می‌تواند اوضاع را از اینکه هست به مراتب سخت‌تر کند. دارابی با یادآور شدن رویه همیشگی بانک مرکزی در پایین نگاه داشتن نرخ دلار و آثار منفی آن بر ارکان مختلف اقتصاد از جمله بورس، اظهارکرد: متاسفانه دولت در ایران هیچ‌گاه به موضوع سرمایه‌گذاری درآمدهای ارزی دیدگاه درستی ندارد، عموما دولت‌ها دلارهای نفتی را برای کنترل نرخ به بانک مرکزی می‌سپارند تا این نهاد دلار را به بازار تزریق کرده و قیمت‌ها به صورت مصنوعی کاهش یابند. اما به این موضوع توجه نمی‌کند که برای حفظ قیمت‌ها در سطح پایین‌تر از ارزش واقعی مجبور است همواره عملیات تزریق ارز به بازار را ادامه دهد و این موضوع پیامدهای ناخوشایندی را برای اقتصاد کشور در پی دارد.

وی در ادامه افزود: این نوع کاهش نرخ دلار هم به ضرر بورس تمام می‌شود و این سیاست هم به‌عنوان یکی دیگر از مصادیق سیاست‌گذاری‌های نادرست دولت دوازدهم است که با نزدیک شدن به پایان کار دولت می‌توان به ادامه نیافتن چنین سیاست‌ورزی اقتصادی امیدوار بود.

دارابی در پایان به ذهنیت مثبت نسبت به پایان کار دولت روحانی در بین سهامداران اشاره کرد و گفت: همه این موارد باعث می‌شود ذهنیت مثبتی نسبت به پایان کار دولت دوازدهم داشته باشیم، به همین دلیل است که معتقدم بورس در مقایسه با سایر بازارها رونق بیشتری داشته باشد و سهامداران راضی‌تر از امسال باشند، البته موضوع انتظارات تورمی هم می‌تواند این رشد را تشدید کند.

بورس تهران در حال تغییر فاز است

مسعود میرزاباقری، تحلیلگر بازار سهام وضعیت بازار در سال آینده را پیش‌بینی کرد و به صمت گفت: سال ۱۴۰۰ برای سهامداران ایرانی می‌تواند سال بسیار خاصی باشد، چراکه از چندین بحران گذر کرده و در حال ورود به فاز جدیدی هستیم.

وی در ادامه افزود: یکی از این بحران‌ها پاندمی کروناست که همه جهان را درگیر خود کرده بود اما درحال‌حاضر با توجه به آغاز پایان کرونا شاهد برگشت نرخ کامودیتی‌ها هستیم که خبر بسیار خوبی برای بازار سهام است. برای اقتصاد ما نیز اهمیت نرخ کامودیتی‌ها بسیار بالاست و روی ارزش سهام شرکت‌ها نیز تاثیر مستقیم خواهد داشت.

■ پایان فشار حداکثری امریکا

میرزاباقری با اشاره به شکست دولت ترامپ از دموکرات‌ها و بهبود فضای دیپلماتیک، عنوان کرد: موضوع دیگری که باعث شده فشار کمتری روی اقتصاد ما باشد، کاهش فشار کمرشکن امریکایی‌ها روی اقتصاد ایران است که قطعا می‌تواند فضا را برای بورس تهران به لحاظ افزایش صادرات و تسهیل تجارت و واردات تجهیزات برای شرکت‌های دارای طرح توسعه بازتر کند. این در حالی است که سال گذشته و پس از ترور سردار سلیمانی خطر جنگ کاملا احساس می‌شد و اقتصاد نیز از این فضا تاثیرات منفی پذیرفته بود اما این مسئله خود چالش فروش نفت، اقتصاد نفتی و عرضه دلار ارزان را به همراه خواهد داشت که طبیعتا با توجه به سیاست‌های ۵۰ سال اخیر دولت‌های ایرانی باعث فشار به تولیدکنندگان خواهد شد. بسیاری از اقتصاددانان پیشنهاد جداسازی بودجه ارزی و ریالی را برای کاهش اثرات سوء پیشنهاد می‌کنند. در این میان، مهم‌ترین مسئله که در اخبار انعکاس ویژه خواهد داشت موضوع برجام و نحوه برخورد دولتمردان به آن خواهد بود.

■ پایان دولت دوازدهم

این تحلیلگر بازار سهام به انتخابات سال ۱۴۰۰ اشاره کرد و به صمت گفت: سومین مسئله‌ای که می‌تواند چشم‌انداز بازار سهام را دستخوش تغییر کند، نزدیک شدن به پایان دولت دوازدهم است، چراکه می‌دانیم در ماه‌های آینده رویکرد کنونی دولت دیگر ادامه‌دار نخواهد بود و همین مورد نیز باعث شده سهامداران با ابهام بیشتر به آینده بازار سرمایه نگاه کنند. البته این تغییر دولت نیز تردیدهایی را بین سهامداران ایجاد می‌کند، در محافل بورسی می‌شنویم که برخی افراد درباره استراتژی مالی دولت سیزدهم ابراز نگرانی می‌کنند و نمی‌توانند به روشنی آینده را پیش‌بینی کنند اما آنچه قطعی به نظر می‌رسد، پایان کار دولت کنونی است که رویکرد اقتصادی آن نیز با تغییر دولت به احتمال بسیار زیاد پایان خواهد یافت. تخمین زدن استراتژی دولت و راهکار رفع کسر بودجه شدید (با مفروضات فعلی) هم از چالش‌های مهم است، چراکه تأمین کسر بودجه از محل استقراض از بانک مرکزی منجر به افزایش نقدینگی و تورم، و استراتژی تأمین مالی از طریق فروش اوراق با نرخ بهره بالا موجب رکود شدید خواهد شد که همانطور که می‌بینید این دو استراتژی نتایج بسیار متفاوتی دارد.

این کارشناس بورس ادامه داد: روی هم رفته هرچه افزایش نرخ کامودیتی‌ها موجبات خوشحالی سهامداران را فراهم کرده، دو موضوع احتمال احیای برجام و استراتژی‌های دولت بعدی تردیدهای جدی زیادی را در بین فعالان بازار سرمایه ایجاد کرده است.

میرزاباقری وضعیت بازار سرمایه در سال ۱۴۰۰ را نوسانی اما با دامنه‌کم پیش‌بینی کرده و گفت: از سویی هم مواردی مانند کسب تجربه نوسهامداران در سال ۹۹، سهام عدالت، سیاست‌های بانک مرکزی، میزان فروش اوراق و سهام دولتی و.... نیز روی وضعیت بازار در سال ۱۴۰۰ تاثیرگذار خواهند بود. اما در مجموع به نظر می‌رسد بازار سهام سال پرتلاطمی را در پیش ندارد، چراکه هر دو دولت در انتها و ابتدای راه هستند و سیاست‌های اقتصادی خیلی منسجمی نخواهند داشت. به همین دلیل انتظار می‌رود بازار نوسانات کم‌دامنه‌ای را تجربه کند و دچار چالش یا رشد خیلی بزرگی نشود.

فارغ از اینکه چه‌کسی پیروز انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ باشد، بازار سهام از نتیجه این رقابت سیاسی استقبال خواهدکرد

سخن پایانی...

موضوع مذاکرات و احیای برجام، یکی از مهم‌ترین فاکتورهایی است که می‌تواند بر وضعیت بازار سهام در سال ۱۴۰۰ تاثیرات تعیین‌کننده‌ای داشته باشد. از همین‌رو بورس‌بازان ایرانی با دقت تحولات پیرامون برجام و مذاکرات احتمالی با غربی‌ها را پیگیری کرده و هر روز نسبت به اخباری که در این زمینه منتشر می‌شود، تحلیل خود از آینده بورس را تغییر می‌دهند. به همین دلیل است که تحلیلگران حرفه‌ای بورس نیز به موضوع احیای برجام در سال ۱۴۰۰ به‌عنوان مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده در رونق یا رکود بازار سهام تهران اشاره می‌کنند. دلیل این تمرکز روی مسیر سیاست خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز نوسانات در بازار ارز است، چراکه نرخ دلار در اقتصاد ایران تبدیل به نوعی دماسنج شده که همه ارکان نظام اقتصادی کشور را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. با توجه به این مسئله حالا بسیاری منتظرند تا ببینند نرخ دلار در سال ۱۴۰۰ چه روندی را در پیش خواهد گرفت؟ برخی که نگاه کوتاه‌مدت‌تری دارند در آرزوی افزایش نرخ دلار و بازدهی بالای سهام در کوتاه‌مدت هستند و اما آینده‌نگرهای بورسی از هرگونه کاهش نرخ باثبات استقبال خواهند کرد، چراکه در این صورت شرکت‌ها امکان تامین مالی بسیار بیشتری خواهند داشت و در بلندمدت ارزش سهم شرکت‌های بورسی نیز روند صعودی باثباتی را در پیش خواهد داشت.

نظرگاه

چشم‌انداز سودآوری بهتر شرکت‌ها

احسان رضاپور- کارشناس بازار سرمایه: پاییز و زمستان امسال بازار با چند مسئله روبه‌رو بود که فضای احتیاطی را به سرمایه‌گذاران تحمیل کرد. بخشی ناشی از افت قابل‌توجه شاخص و سهام شرکت‌های گوناگون بود که از دهه پایانی مرداد تا انتهای شهریور ادامه پیدا کرد و بخش عمده‌ای از سرمایه‌گذاران جدید که در سال جدید وارد بورس شدند را با ضررهای قابل‌توجهی مواجه کرد. در پاییز امسال با چند مسئله مانند انتخابات امریکا، شروع رسیدگی به بودجه و نگرانی‌های اجتماعی که به‌واسطه فشار اقتصادی ناشی از تحریم و کرونا وجود داشت نیز روبه‌رو بودیم. این موارد به فضای ابهام و به هم ریختن آرامش سرمایه دامن زند. این مسائل همواره ریسک‌های نظام‌مند بازار را بالا می‌برد، فضای میان‌مدت و بلندمدت را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد و نگرش‌ها را کوتاه‌مدت و مقطعی می‌کند. از سوی دیگر، سرمایه‌گذار با توجه به فضایی که در بازارهای رقیب وجود دارد، محتاط‌تر عمل می‌کند. تا زمانی‌که التهابات و نگرانی‌های بازار فروکش نکند، بازار به روند متعادل و صعودی خود بازنمی‌گردد. در واقع بخشی از این التهاب در بازار، اقتصادی صرف نیست، بلکه جو روانی ناشی از مسائل اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است.

در کنار این مسائل، به‌واسطه همبستگی که بین نرخ دلار و قسمت زیادی از سهام شرکت‌های بازار سرمایه وجود دارد، ممکن است شرایط نرخ فروش و حجم و تناژ شرکت‌ها با وضعیت خوبی مواجه شود و این شرکت‌ها در ماه‌های آینده با رکوردهای قابل‌توجهی روبه‌رو شوند.

این موضوع به‌واسطه وضعیت نرخ تورمی، نرخ دلار و همچنین شرایط تولید و فروش شرکت‌ها می‌توانند طبق پیش‌بینی‌هایشان تولید و عرضه کنند، در حالی‌که نرخ مواد اولیه‌شان با قیمت‌های پایین‌تر تامین شده است. این موضوع وضعیت سودآوری شرکت‌ها را تحت‌تاثیر مثبت قرار داده و احتمالا چشم‌انداز سودآوری شرکت‌ها در نیمه نخست سال ۱۴۰۰ وضعیتی بهتر از سال ۹۸ و نیمه نخست ۹۹ خواهدبود.

اما این ارزندگی و جذابیت قیمت‌ها تا زمانی که با گرایش نقدینگی به سمت بازار سرمایه همراه نباشد نمی‌تواند رشد بازار سرمایه را رقم بزند. این شرایطی بوده است که سال‌ها با آن روبه‌رو بودیم و بازار سرمایه همواره اگر عقب ماندگی هم داشته است در بلند مدت و بعد از مدتی بازدهی بیشتری نسبت به سایر بازارها داشته است. از سوی دیگر بازدهی بلندمدت لزوما شامل سهام همه شرکت‌ها نخواهد شد، در واقع شرکت‌هایی که در تامین مواد اولیه خود دچار مشکل باشند، نمی‌توانند انتظارات سهامداران را تامین کنند. از سوی دیگر، نکته مهم دیگر تامین فضای آرامش روانی، سیاسی و امنیتی در بلندمدت است که می‌تواند بازار سرمایه را با جذابیت بیشتر همراه کند. تهدیدهای سیاسی و افزایش تنش‌ها در روابط‌سیاسی می‌تواند تردید سرمایه‌گذاران در بازار سرمایه را بیشتر کند. در واقع مردم به جز تورم نگرانی‌های دیگری نیز پس ذهن خود دارند که نمود آن را می‌توان در رفتار و احتیاط اقتصادی مردم در بازارهای گوناگون دید.

بنابراین تناسب رفتار سرمایه‌گذاران با شرایط شرکت‌ها از نظر فروش و سودآوری نکته مهمی است که باید به آن توجه شود. در مواقعی بازار دچار حالتی می‌شود که اخبار منفی را نمی‌شنود و به اندازه کافی به آن بها نمی‌دهد و در شرایطی مانند امروز برعکس بازار، اخبار مثبت را کمتر توجه می‌کند و شرایط بهتر بنیادی شرکت‌ها را نمی‌بیند و با فروش‌های هیجانی در بازار روند منفی را تشدید می‌کند. این بیش واکنشی در میان‌مدت و بلندمدت پایدار نخواهد ماند. البته این در صورتی است که شرایط سیاسی و اجتماعی با اتفاق ویژه‌ای روبه‌رو نشود.

یادداشت

درس‌هایی عبرت‌آموز برای ۱۴۰۰

فردین آقابزرگی
کارشناس بازار سهام

سال پر فراز و نشیب ۱۳۹۹ در بازار سرمایه باوجود بازدهی‌ها و زیان‌هایی که برخی فعالان دیدند، آموزه‌های ارزشمندی نیز در بر داشت که سیر تکاملی توسعه و تعالی فرهنگ بازار سرمایه و تعمیق آن را سرعت و قوت بیشتری داد. از این‌رو می‌توان تجربیات سال ۹۹ را به‌منظور درس‌هایی عبرت‌آموز برای سرمایه‌گذاری در سال ۱۴۰۰ برشمرد. تمرکز و وحدت در تدوین و اجرای سیاست‌های اقتصادی از سوی دولت یکی از نکات بسیار مهم و پندآموز برای سال ۱۴۰۰ است. اقتضایی تصمیم نگرفتن و درک منافع کلان ملی در تک‌تک نهادهای دولت می‌تواند موجبات اطمینان خاطر و جلب رضایت فعالان بازار سرمایه را به نحو شایسته فراهم کند.

تکیه بیش از اندازه به سود ناشی از خرید و فروش اوراق بهادار بدون توجه به ارزش ذاتی و عایدات مستمر یکی از محورهای عدول از اصول سرمایه‌گذاری است که در سال ۹۹ به شدت قوت گرفته بود و برخی کارشناسان در نیمه نخست سال ۹۹ از این روش به‌عنوان انقلاب در بازار سرمایه یاد می‌کردند، لیکن مرور زمان در نیمه دوم سال ۹۹ نشان داد که همواره تکیه بر تحلیل و ارزش ذاتی است که رکن اساسی در امر سرمایه‌گذاری را دارد. سرمایه‌گذاری مستقیم در بورس و خرید سهام یکی از راه‌های کسب درآمد و سود است اما همواره باید در امر سرمایه‌گذاری ریسک‌های سرمایه‌گذاری را نیز ملاحظه و مدیریت کرد؛ بنابراین صرف منابع و زمان برای کسب سود صرفا به‌عنوان سرمایه‌گذاری تلقی نمی‌شود. برای مدیریت سود سرمایه‌گذاری، تحلیل و ارزیابی کارشناسی لازم است و چنانچه شخص یا اشخاصی فرصت و امکان چنین تحلیل‌هایی را ندارند باید به روش سرمایه‌گذاری غیر مستقیم و خرید یونیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری وارد بورس شوند و در حقیقت مدیریت دارایی مالی خود را به مدیران متخصص صندوق‌های سرمایه‌گذاری یا سبدگردانان اختصاصی بدهند. متخصص‌ترین مدیران سرمایه‌گذاری نیز به تنهایی قادر به رصد کل بازار در هیچ بورسی نیستند و فقط به اتکای ابزارهای الگوریتم تریدینگ نیز نمی‌توان از کل فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بازار بهره برد؛ بنابراین ابزارها و سامانه‌های هوشمند تحلیلگر می‌توانند در این زمینه به علاقه‌مندان کمک شایانی کند. سرمایه‌گذاران تازه‌وارد و حتی علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری که تجربه و اطلاعات خوبی در بورس دارند، سرمایه‌گذاری را از طریق خرید یونیت‌های صندوق سرمایه‌گذاری سهمی یا ایجاد سبد اختصاصی انجام دهند. تغییر زیرساخت‌های بازار سرمایه امری لازم است. هم‌اکنون با الگوها و زیرساختارهایی مانند ضوابط معاملاتی، دوره‌ها و روش‌های آموزشی، نرم‌افزارهای تحلیلی، سامانه‌های معاملاتی، نحوه ورود سرمایه‌گذاران به بازار سرمایه که عمدتا مربوط به سالیان دور در بورس است، نمی‌توانیم پذیرای خیل عظیم علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری در بورس باشیم و در غیر این‌صورت با نابهنجاری‌هایی از جمله سلب اطمینان و اعتماد به بازار و تلاطم بیش از اندازه در روند تغییرات نرخ روبه‌رو خواهیم بود.

هر چند معمولا سود سرمایه‌گذاری مستقیم بیشتر از غیرمستقیم است اما باید توجه داشت که ریسک سرمایه‌گذاری غیرمستقیم به مراتب از سرمایه‌گذاری مستقیم کمتر است و به این ترتیب تعادل لازم بین ریسک و بازده در سرمایه‌گذاری برقرار خواهد شد.

نکته مهم دیگر در امر سرمایه‌گذاری اتکا به اطلاعات و تحلیل‌های کارشناسی و پرهیز از شایعات و سیگنال‌فروشی است، چراکه اصل اولیه سرمایه‌گذاری حکم بر این دارد که هیچ پیشنهادی برای خرید سهام به هنگام خرید سهام توسط توصیه‌کننده انجام نمی‌شود.

تقویت و حمایت هر چه بیشتر از نهادهای مالی دارای مجوز از سازمان بورس همچون سبدگردانان و مشاوران سرمایه‌گذاری یکی از محورهای توسعه بازار سرمایه است و این نهادها می‌توانند بهترین نقش را برای کاهش ریسک‌های سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران ایفا کنند. برنامه‌ریزی برای سرمایه‌گذاری حداقل باید در بازه میان‌مدت ۲ ساله و بلندمدت ۵ ساله انجام شود. سرمایه‌گذاری ممکن است در بازه کوتاه‌مدت نتیجه لازم را نداشته باشد و دچار نوساناتی شود که مدیریت و تطابق آن با محدوده سرمایه‌گذاری مدنظر سرمایه‌گذار تفاوت داشته باشد.

شنبه
۲۳ اسفند ۱۳۹۹- ۲۹ رجب ۱۴۴۲ - ۱۳ مارس ۲۰۲۱-شماره ۱۷۵۱-پیاپی ۳۰۶۹

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

در حاشیه حذف نمادین ۳ صفر از اسکناس= برابری صفر درآمد و هزینه!!!

طرح: حسین علیزاده

اکونومیست پیش‌بینی کرد

رشد ۲ درصدی اقتصاد ایران در ۱۴۰۰

واحد اطلاعات اکونومیست پیش‌بینی می‌کند نرخ تورم ایران که در سال گذشته میلادی به ۲۸.۸ درصد رسید، در سال ۲۰۲۱ با اتخاذ سیاست پولی سهل‌گیرانه توسط دولت و تداوم ضعف پول ملی به ۳۲.۷ درصد افزایش یابد. اکونومیست این پیش‌بینی را در آخرین بروزرسانی گزارش ریسک کشوری ایران که چشم‌انداز پنج‌ساله اقتصاد ایران را بررسی می‌کند، مطرح کرده است.

چشم‌انداز روابط بین‌المللی

مهم‌ترین موضوع سیاست خارجی ایران در دوره ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۵ روابط با امریکا خواهد بود. امریکا در حال حاضر تحریم‌های گسترده و مخربی را بر جمهوری اسلامی ایران وضع کرده است. پیروزی جو بایدن به‌عنوان رئیس‌جمهوری جدید امریکا احتمال مذاکره بین دو کشور برای تنش‌زدایی را افزایش داده است. بایدن تصریح کرد اگر ایران به تعهدات خود در توافق هسته‌ای برگردد، وی سیاست لغو تحریم‌ها علیه ایران را دنبال خواهد کرد، اما اوضاع نسبت به سال ۲۰۱۵ که توافق هسته‌ای امضا شد، فرق کرده است. محافظه‌کاران کنترل خود بر ایران را گسترش داده‌اند و مواضع کنگره امریکا نسبت به ایران نیز تندتر شده است. باتوجه به این عوامل بعید است که امریکا در سال آینده میلادی به برجام بازگردد. کنگره امریکا از بایدن می‌خواهد که امتیازات هرچه بزرگ‌تری را از ایران مطالبه کند.

احتمال دارد از اواخر سال ۲۰۲۱ دو کشور وارد مذاکره شوند و بایدن به‌عنوان اقدامی اعتمادساز در چارچوب توافقی موقت برخی تحریم‌های نفتی را رفع کند. ایران نیز که به‌دلیل وضعیت سخت اقتصادی پای میز مذاکره بازگشته، به‌تدریج سطح غنی‌سازی اورانیوم را کاهش خواهد داد. با این وجود در حالی که مواضع داخلی سختگیرانه‌تر می‌شود، هیچ مذاکره مجددی بر سر برجام انجام نخواهد شد و این بدان معناست که تحریم‌های امریکا که به‌خاطر موضوعاتی غیر از مناقشه هسته‌ای وضع شده‌اند به قوت خود باقی می‌مانند. از جمله این تحریم‌ها می‌توان به تحریم‌های حقوق بشری و موشکی اشاره کرد. این امر به شدت‌گیری تنش‌ها بین دو کشور در اواخر دوره ۲۵-۲۰۲۱ منجر می‌شود که احتمالا کانون این تنش‌ها در عراق خواهد بود.

چشم‌انداز سیاست اقتصادی

اوج‌گیری دوباره ابتلا به کرونا مقامات ایران را مجبور کرده دور تازه‌ای از محدودیت‌های مسافرتی را به اجرا بگذارند و به مردم توصیه کنند از حمل‌ونقل عمومی استفاده نکنند. باتوجه به دامنه گسترده این موج جدید، انتظار می‌رود محدودیت‌های بیشتری وضع شود. با این حال بعید است که کشور به‌طور کامل بسته شود؛ همچنان که در برخی کشورهای غربی که دولت منابع مالی محدودی برای کمک به کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از کرونا دارد، چنین کاری انجام نشده است. دولت ایران به‌عنوان سیاستی کوتاه‌مدت سعی خواهد کرد با ترویج خودکفایی اقتصادی و افزایش تولیدات صنعتی از آثار منفی تحریم‌ها و شیوع کرونا بکاهد که البته موفقیت محدودی در این زمینه خواهد داشت. بخش نفت و گاز باتوجه به اهمیت آن در تراز بودجه و تامین ارز خارجی برای کشور همچنان در اولویت قرار خواهد داشت. شرکت ملی نفت ایران اخیرا قراردادهایی با پیمانکاران داخلی برای افزایش ظرفیت تولید خود امضا کرده تا در صورت به نتیجه رسیدن مذاکرات با بایدن، از قدرت بازپس‌گیری کامل سهم ایران در بازار نفت برخوردار باشد. انتظار داریم از اواخر سال آینده میلادی که مصادف با سال ۱۴۰۰ خورشیدی می‌شود، برخی تحریم‌ها علیه ایران به‌ویژه تحریم‌های نفتی برداشته شود و این روند در سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ میلادی شتاب بگیرد. تشدید و افزایش تنش‌ها در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ میلادی مانع رفع بیشتر تحریم‌ها خواهد شد. براین اساس باتوجه به گستردگی شبکه مالی امریکا در اقتصاد جهان، فضای کسب‌وکار ایران در سال ۲۰۲۱ همچنان تحت تاثیر تحریم‌های امریکا قرار خواهد داشت. بعد از این سال نیز تحریم‌های امریکا عاملی محدودکننده برای تجارت و تامین مالی ایران و سرمایه‌گذاری در این کشور خواهد بود. باتوجه به مبهم بودن چشم‌انداز رفع تحریم‌ها، بیشتر شرکت‌های خارجی تمایل نخواهند داشت که خطر زیر پا گذاشتن تحریم‌های امریکا را به جان بخرند؛ از همین رو امکان احیای اساسی اقتصاد ایران وجود ندارد، در نتیجه سیاست ایران بر تلاش برای جذب منابع مالی خارجی متمرکز است. دولت امریکا با درخواست ایران برای دریافت ۵ میلیارد دلار وام از صندوق بین‌المللی پول مخالفت کرده، اما در میان‌مدت احتمال دارد دولت بایدن در چارچوب مذاکرات هسته‌ای با پرداخت این وام به ایران موافقت کند. از سوی دیگر، ایران که شدیدا از سلطه‌پذیری اجتناب می‌کند، سیاست تنوع‌بخشی به منابع مالی خود تا جای ممکن را در پیش خواهد گرفت. این سیاست می‌تواند به توافق با چین، روسیه و احتمالا برخی کشورهای اروپایی منجر شود.

سیاست مالی ۱۴۰۰ و رونق فروش نفت

در حالی که کشور با تداوم تحریم امریکا، کاهش نرخ نفت و تاثیر منفی شیوع کرونا مواجه است، فشار شدید مالی در کوتاه‌مدت همچنان باقی خواهد ماند. بودجه امسال ایران با برآورد بسیار خوشبینانه صادرات روزانه یک میلیون بشکه نفت به نرخ ۵۰ دلار تدوین شده و قرار است برای سال ۱۴۰۰ روزانه ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه نفت بفروشیم که البته نرخ ۴۰ دلار برای هر بشکه نفت درنظر گرفته شده‌است. با این حال انتظار داریم تقاضا برای نفت ایران در سال ۲۰۲۱ با احیای اقتصاد این کشور افزایش یابد. حتی احیای متوسط اقتصاد ایران نیز به افزایش درآمد مالیاتی دولت منجر خواهد شد. این امر به همراه افزایش نسبی نرخ جهانی نفت باعث می‌شود کسری بودجه دولت کمتر شود و از معادل ۸ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۹ به ۶.۶ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۰ برسد. وضعیت تراز مالی دولت به‌تدریج طی سال‌های بعد در اثر افزایش نرخ نفت و افزایش تولید گاز با بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی و در نتیجه افزایش درآمدهای دولت از این محل بهتر خواهد شد. با این حال انتظار می‌رود هزینه دولت نیز رو به افزایش بگذارد و میزان کسری بودجه در سال ۱۴۰۴ (۲۶-۲۰۲۵ میلادی) به معادل ۵.۳ درصد تولید ناخالص داخلی برسد. حتی باوجود کاهش تحریم امریکا به‌دلیل فضای نامطمئن موجود، دولت ایران فرصت چندانی برای قرض گرفتن از خارج نخواهد داشت؛ هرچند ارائه برخی اعتبارات دولتی ازسوی چین و روسیه می‌تواند تا حدودی کمک‌کننده باشد. بر این اساس مقامات ایرانی برای پوشش نیاز مالی خود باید عمدتا بر قرض گرفتن از منابع داخل کشور و فروش دارایی‌های دولت در بازار داخلی تکیه کنند. به‌علاوه این خطر وجود دارد که دولت برای جبران کسری بودجه خود به ابزارهای پولی متوسل شود که در بدترین حالت می‌تواند به ابرتورم بینجامد.

سیاست پولی و رشد نقدینگی

تا زمانی که تحریم‌های امریکا باقی است، بانک مرکزی ایران همچنان قدرت و توان محدودی برای اجرای سیاست‌های موثر پولی خواهد داشت. در نتیجه، این بانک برای مهار نقدینگی و مقابله با کاهش ارزش ریال به اقدامات گام به گام متوسل شده است؛ از جمله الزام شرکت‌ها به بازگرداندن تمام ارز ناشی از صادرات به داخل کشور. از سوی دیگر، این بانک میزان تزریق نقدینگی به اقتصاد را افزایش داده که این امر به بدتر شدن فزاینده وضعیت پولی، رشد عرضه پول و تورم منجر شده است. با این وجود در شرایطی که اقتصاد در رکود قرار دارد، پیش‌بینی می‌شود بانک مرکزی از افزایش قابل توجه نرخ بهره در سال ۲۰۲۱ خودداری کند؛ بنابراین در کوتاه‌مدت و میان‌مدت نرخ واقعی بهره در ایران منفی باقی می‌ماند که این امر هیچ کمکی به کاهش فشار بر پول ملی ایران نمی‌کند. در سال ۲۰۲۲ با افزایش صادرات نفت و رشد اقتصاد کشور، نرخ بهره به‌تدریج توسط بانک مرکزی افزایش می‌یابد که البته این افزایش برای مهار جدی تورم کافی نخواهد بود. از سوی دیگر انتظار می‌رود با احیای قابل توجه اقتصاد چین و در نتیجه، افزایش صادرات نفت ایران، اقتصاد این کشور در سال ۱۴۰۰ (۲۲-۲۰۲۱) تا حد متوسطی احیا شود و رشد ۲ درصدی را تجربه کند، این در حالی است که تخمین زده می‌شود به‌دلیل افت سریع صادرات نفتی و غیرنفتی ایران و کاهش فعالیت اقتصادی و گردشگری به‌دلیل شیوع کرونا، اقتصاد این کشور در سال ۱۳۹۹ حدود ۱۲ درصد کوچک شده باشد. با کاهش تحریم امریکا بر صادرات نفت ایران در پی از سرگیری مذاکرات هسته‌ای، احتمالا رشد اقتصادی ایران در سال ۱۴۰۱ (۲۳-۲۰۲۲) به رقم قابل توجهی خواهد رسید. جهش صادرات نفت و افزایش سرمایه‌گذاری باعث رشد قابل توجه اقتصاد ایران در این سال خواهد شد. در عین حال با شکست خوردن مذاکرات برای افزودن الحاقیه به توافق هسته‌ای و تشدید تنش با امریکا در سال‌های بعد، چشم‌انداز نامطمئنی از رفع تحریم‌ها در نگاه خریداران نفت ایران و سرمایه‌گذاران خارجی شکل می‌گیرد. این مسئله به تولید ناخالص داخلی ایران ضربه می‌زند و باعث می‌شود اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۴ (۲۰۲۵) تنها رشد ۰.۶ درصدی را تجربه کند.

نقطه عطف تورم

مشکلات و معضلات پدید آمده بر اثر تحریم و شیوع کرونا همچنان در کوتاه‌مدت فشار تورمی بر اقتصاد ایران وارد خواهد کرد. در کنار این مشکلات، شاهد ضعف پول ملی در کشور هستیم که در ۹ ماه نخست سال ۲۰۲۰ بالغ بر ۵۵ درصد ارزش خود را از دست داده است. انتظار داریم نرخ تورم که در سال ۲۰۲۰ به ۲۸.۸ درصد رسید، در سال ۲۰۲۱ تحت تاثیر سیاست پولی سهل‌گیرانه و تداوم ضعف پول ملی به ۳۲.۷ درصد افزایش یابد. با کاهش تدریجی تحریم‌ها و افزایش صادرات نفت، در اواسط دوره مورد پیش‌بینی ما روند کاهش ارزش ریال کُند خواهد شد. در نتیجه، زمینه برای کاهش تورم به ۱۶.۵ درصد در سال ۲۰۲۴ فراهم خواهد شد، اما در سال ۲۰۲۵ با تشدید دوباره تنش با امریکا و کاهش بیشتر ارزش ریال، نرخ تورم دوباره صعودی خواهد شد.

شاه‌کلید نرخ مبادله ارز

براساس برآورد صندوق بین‌المللی پول، ذخایر ارزی ایران در پایان سال ۲۰۱۹ بالغ بر ۸۶ میلیارد دلار بوده است. این رقم گرچه نسبت به پایان سال ۲۰۱۵ حدود ۲۵ درصد کاهش داشته، اما هنوز می‌تواند هزینه ۱۵ ماه واردات ایران را تامین کند و به لحاظ تئوریک، بیش از رقم موردنیاز برای نگه داشتن نرخ رسمی ارز در سطح ۴۲۰۰ تومان است. مجلس ایران در ماه مه ۲۰۲۰ طرحی را تصویب کرد که براساس آن نام پول ملی از ریال به تومان تغییر می‌کند و ۴ صفر از آن حذف می‌شود. این اقدام بدون اجرای اصلاحات ساختاری، اقدامی نمادین خواهد بود. باتوجه به افت نرخ نفت و کاهش صادرات به‌دلیل تحریم‌ها، انتظار داریم مقامات ایران شدیدا به ذخایر ارزی کشور تکیه کنند که این مسئله توانایی بانک مرکزی برای حفظ نرخ رسمی ارز در سطح کنونی را کاهش می‌دهد. در بازار آزاد شاهد فشار فزاینده بر ریال هستیم، به‌طوری که اوایل اکتبر هر دلار امریکا در برابر ۳۰۰ هزار ریال مبادله می‌شد. در اوایل سال ۲۰۱۸ نرخ هر دلار فقط ۴۰ هزار ریال بود؛ یعنی از آن زمان تاکنون ۸۷ درصد از ارزش ریال کاسته شده است. انتظار می‌رود با بهبود روابط ایران و امریکا ارزش ریال در سال ۱۴۰۰ تقویت شود، اما اختلاف فاحش بین نرخ رسمی ارز و نرخ بازار آزاد باقی خواهد ماند.

سخن پایانی...

اکونومیست در پایان نوشت انتظار داریم صادرات نفت ایران در سال ۱۴۰۰ تا حدود ۵۰ درصد افزایش یابد و به ۴۴۰ هزار بشکه در روز برسد، اما این رقم همچنان بسیار کمتر از صادرات روزانه ۲.۴ میلیون بشکه‌ای نفت ایران در سال ۲۰۱۷ خواهد بود. صادرات غیرنفتی نیز در نتیجه بهبود تقاضای منطقه بالا خواهد رفت. از سوی دیگر با خروج اقتصاد از رکود سه‌ساله، واردات نیز افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، تراز تجاری کشور برای دومین سال متوالی منفی خواهد شد که پدیده غیرمعمولی برای ایران است. تراز تجاری ایران در سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۴ دوباره مثبت خواهد شد. رشد و رونق تجارت کالاها با رشد بخش خدمات همراه خواهد شد. در حالی که از پرداخت اعتبارات کافی برای رونق دادن به گردشگری خودداری می‌شود، نگرانی از شیوع کرونا همچنان ادامه دارد و محیط بیرونی و داخلی پرتنش باقی می‌ماند، کسری بخش خدمات افزایش خواهد یافت. این کسری با افزایش درآمدهای اولیه و نقل و انتقالات، هرچند اندک اما تا حدودی جبران می‌شود. به‌طور کلی ما پیش‌بینی می‌کنیم ایران با کسری معادل ۰.۴ درصد تولید ناخالص داخلی در تراز حساب جاری خود در سال ۱۴۰۰ مواجه شود. با بهبود شرایط اقتصادی و افزایش صادرات نفتی و غیرنفتی، انتظار داریم تراز حساب‌های جاری مثبت شود و طی سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۴ به‌طور متوسط معادل ۱.۴ درصد تولید ناخالص داخلی در سال باشد.

خبر

آینده جای خوبی برای زندگی است

مرکز تقویم موسسه ژئوفیزیک دانشگاه تهران براساس محاسبات صورت گرفته اعلام کرد شروع سال ۱۴۰۰ شمسی، به‌معنای آغاز قرن جدید هجری خورشیدی نیست. این مرکز تاکید دارد معنای قرن یا سده، یکصد سال است. هر تقویم یک مبدأ دارد و در عرف نخستین سال هر تقویم سال یک محسوب می‌شود. روز اول نخستین قرن هجری خورشیدی، جمعه ۱ فروردین ۱ و روز پایان آن، سه‌شنبه ۲۹ اسفند ۱۰۰، است؛ بنابراین روز اول قرن دوم هجری خورشیدی، چهارشنبه ۱ فروردین ۱۰۱ و روز آخر آن، یکشنبه ۲۹ اسفند ۲۰۰، است. قرن چهاردهم هجری خورشیدی، از روز چهارشنبه ۱ فروردین ۱۳۰۱، آغاز شده و روز یکشنبه ۲۹ اسفند ۱۴۰۰ به انجام خواهد رسید؛ بنابراین روز اول قرن پانزدهم هجری خورشیدی، دوشنبه ۱ فروردین ۱۴۰۱ خواهد بود.

اما جدا از اینکه شروع سال ۱۴۰۰ آغاز قرن جدید خورشیدی هست یا نه موضوع روش و کیفیت زندگی در آینده مطرح است. به‌نظر می‌رسد اهل فناوری درباره آینده و ورود به سده نو خیلی خوش‌بین‌تر هستند.

کارشناسان حوزه فناوری، هرچند صحبت از بیشتر از ۵ سال آینده را دشوار می‌دانند اما معتقدند آینده جای خوبی برای زندگی است. این گروه با اشاره به الگوی خطی دنیای دیروز معتقدند دنیای آینده دنیایی با «رشد غیرخطی و اشاعه‌ای» بوده که می‌تواند تمام دنیا را تحت تاثیر قرار دهد و کسانی که نتوانند خود را با تغییرات همسو کنند از میدان خارج خواهند شد.

با تکیه بر این استدلال می‌توان گفت برای سده جدید این انتخاب ماست که ناامید باشیم یا برای زندگی در دنیای جدید دست به «تغییر» زده و با ابعاد دیگر زندگی روی کره خاکی عجین و آشنا شویم.

همچنین باتوجه به سرعت رشد فناوری، سده نو با مشخصاتی اینچنین توصیف می‌شود؛ دنیایی که دنیای کثرت است، مرگ در آن حذف می‌شود و تغییرات شگرفی در زندگی انسان‌ها پیش می‌آید. امید به زندگی افزایش می‌یابد و کودکانی در آن به دنیا می‌آیند که شاید هرگز نمیرند. رشد میزان سواد جامعه و کاهش هزینه حمل‌ونقل و ایجاد ابرشهرهایی که در زندگی انسان تاثیر می‌گذارد در کنار احتمال افزایش هزینه غذا از دیگر پیش‌بینی‌هایی است که از دنیای «آینده» می‌شود.

با این همه باید بپذیریم که فناوری ابزار است، نه هدف و برای سده نو باید در لحظه تصمیم گرفت که برای رسیدن به هدف چه چیز بهتر است؟

مسئولیت همه ما در قبال ایران وآینده آن، فهم الزامات و ایجاد بستر ارتقای نقش کشورمان در آینده منطقه و جهان است. امروز، طرح این پرسش‌ها ضروری است که با کدام اندازه اقتصادی و چه ظرفیت‌هایی وارد قرن جدید می‌شویم؟ کشورهای جهان و منطقه به چه میزان به تولیدات داخلی ما وابستگی دارند؟ چه روش‌هایی برای تبدیل ظرفیت‌های انسانی، فنی و علمی کشور به مزیت داریم؟ چقدر ساختار نهادهای اجتماعی-فرهنگی ما متناسب با ایرانی در جایگاه بالاتر است؟ ذهنیت جامعه و از همه مهم‌تر، ذهنیت نخبگان ما تا چه حد ظرفیت انطباق با کسب مزیت در دنیای پیش رو را داراست؟

اینها پرسش‌هایی است که پاسخ به آنها مستلزم تحقیقات و مطالعات جدی است.

این واقعیتی انکارناپذیر است که تغییرات ژئوپلتیکی در جهان در شاهراه‌های هوایی، دریایی، زمینی و همچنین اطلاعاتی-ارتباطاتی در حال شکل‌گیری است. ما نه‌تنها نتوانسته‌ایم ظرفیت‌های ژئوپلتیک منحصر به‌فرد ایران را در چند دهه اخیر به‌علل مختلف از جمله جنگ، تحریم و محدودیت‌های سیاسی اعمال شده علیه ایران ارتقا بخشیم، که دچار کاهش در برخی بخش‌ها نیز شده‌ایم.

این به نفع آینده ایران است که با درک تغییرات ژئوپلتیک اقتصادی جهان، مزیت خود را در تفاهم‌های راهبردی بلندمدت با منظومه‌ها و کشورهای مختلف جست‌وجو کند. این روشی است که منفعت ملی ایران امروز و فردا در آن است.

سده جدید و آینده زاییده حال امروز است. اگر امروز به هوش نباشیم، اگر امیدوار نباشیم، اگر هوای یکدیگر را نداشته باشیم و اگر دست به‌دست هم ندهیم، هیچ اتفاقی در آینده نمی‌افتد!

